

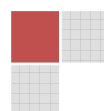
EMN

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Przygotowany przez: Krajowy Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci Migracyjnej

[Kwiecień 2010]

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
pełniące funkcję koordynatora Krajowego Punktu Kontaktowego
Europejskiej Sieci Migracyjnej (ESM),
otrzymuje środki finansowe
od Wspólnoty Europejskiej
przez Dyрекję Generalną ds. Sprawiedliwości,
Wolności i Bezpieczeństwa Komisji Europejskiej
– w ramach programu Solidarność i zarządzanie
przepływami migracyjnymi. ESM została powołana
na mocy Decyzji Rady 2008/381/EC
w celu dostarczania aktualnych, obiektywnych,
wiarygodnych i porównawczych informacji
na temat migracji i azylu instytucjom Wspólnoty,
władzom i instytucjom Państw Członkowskich
oraz opinii publicznej, w celu wspierania procesu
kształtowania polityki w UE.

Kontakt

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Departament Polityki Migracyjnej
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa
Email: esm@poczta.mswia.gov.pl

Spis treści

WPROWADZENIE	5
1. CELE RAPORTU ORAZ ZASTOSOWANA METODOLOGIA	8
2. FORMY OCHRONY CUDZOZIEMCÓW W POLSCE	11
1. Formy udzielanej ochrony cudzoziemcom zharmonizowane z prawem Unii Europejskiej	13
1.1. Nadanie statusu uchodźcy	13
1.2. Udzielanie ochrony uzupełniającej	15
1.3. Udzielenie ochrony czasowej	15
2. Krajowe formy udzielania ochrony cudzoziemcom, w stosunku do których brak jest odniesień w prawie unijnym	17
2.1. Udzielanie azylu	17
2.2. Ochrona przed wydaleniem oraz udzielenie zgody na pobyt tolerowany	18
2.3. Pomoc ofiarom handlu ludźmi	21
3. Inne formy ochrony cudzoziemców na terytorium Polski	23
3.1. Uciekinierzy z Bośni i Hercegowiny	23
3.2. Uciekinierzy z Kosowa ewakuowani przez władze Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Macedonii	23
3.3. Inne krajowe formy ochrony cudzoziemców wynikające z ustawy z 2003 roku o cudzoziemcach	24
3. PROCEDURY W ZAKRESIE UDZIELANIA CUDZOZIEMCOM OCHRONY NA TERYTORIUM POLSKI ORAZ PRZYSŁUGUJĄCE CUDZOZIEMCOM PRAWA.....	27
1. Procedury w zakresie form udzielanej cudzoziemcom ochrony zharmonizowanej i niezharmonizowanej z prawem Unii Europejskiej.....	27
1.1. Procedura uchodźcza.....	28
1.2. Procedura azylowa	37
1.3. Procedura wydalenkowa i zgoda na pobyt tolerowany wydawana w związku z wydaleniem	40
1.4. Ochrona czasowa.....	43
1.5. Handel ludźmi	44
2. Prawa cudzoziemców	47
2.1. Długość okresu, na jaki przyznawany jest dany tytuł pobytowy i warunki jego odnowienia	48
2.2. Dostęp do systemu oświaty/edukacji	50
2.3. Dostęp do rynku pracy	52
2.4. Prawo do świadczeń pomocy społecznej	53
2.5. Prawo do świadczeń rodzinnych	54
2.6. Prawo do renty socjalnej	55
2.7. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	56
2.8. Podróżowanie	57
2.9. Możliwość ubiegania się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE	59
2.10. Prawo do naturalizacji	59
2.11. Prawo do sprowadzenia do Polski rodziny na zasadzie łączenia rodzin.....	61
2.12. Inne prawa	63
4. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE UDZIELANYCH W POLSCE FORM OCHRONY CUDZOZIEMCÓW	66
5. KRAJOWA OCENA UDZIELANYCH W POLSCE FORM OCHRONY CUDZOZIEMCÓW	76
6. PODSUMOWANIE	79

ZAŁĄCZNIK nr I	81
ZAŁĄCZNIK nr II	83

WPROWADZENIE

Niniejszy raport stanowi próbę uporządkowania wiedzy na temat całego katalogu form udzielania ochrony cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – różnych instytucji, które w polskim ustawodawstwie rozwijały się stopniowo już od dwudziestolecia międzywojennego. Pierwszym aktem regulującym sytuację cudzoziemców w Polsce było Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 sierpnia 1926 roku o cudzoziemcach¹. Kolejne etapy obejmowały: wprowadzenie instytucji azylu w art. 75 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 22 lipca 1952 roku², dalej przystąpienie Polski w 1991 roku do Konwencji dotyczącej statusu uchodźców sporządzonej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 roku³ oraz Protokołu z 1967 roku⁴, aż do przyjęcia nowej ustawy z 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach oraz odrębnej o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁵. Ustawy te są wciąż nowelizowane i w pełni odzwierciedlają ewolucję udzielania ochrony cudzoziemcom na europejskiej oraz międzynarodowej scenie oraz odwołują się do obowiązujących w państwach członkowskich przepisów w dziedzinie tworzenia wspólnych norm dotyczących opieki nad osobami poszukującymi ochrony w sposób humanitarny, gwarantujący pełne poszanowanie praw człowieka i jego godności osobistej.

Opracowanie składa się z pięciu części, z których pierwsza odnosi się do wskazania przedmiotu oraz zastosowanej metodologii pracy. Druga stawia sobie za cel uporządkowanie zastanego dorobku w zakresie różnych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski, wskazania etapów rozwoju polskiego systemu ochrony cudzoziemców. Trzecia część poświęcona została przyjętym rozwiązaniom legislacyjnym, przesłankom udzielenia wymienionych w dokumencie międzynarodowych oraz krajowych form ochrony cudzoziemców, a także procedur towarzyszących udzielaniu tych form ochrony. Powyższe stanowi pewnego rodzaju wyzwanie, gdyż udzielenie zgody na pobyt tolerowany wydawane jest na podstawie przesłanek o charakterze ochronnym lub przesłanek o charakterze technicznym, a przesłanki badane są w ramach dwóch różnych procedur: ochronnej (uchodźczej oraz azylowej) i wydalenkowej. W dalszej części raportu przedstawiono prawa przysługujące beneficjentom krajowych form ochrony w zakresie m.in. dostępu do rynku pracy, edukacji, usług medycznych i pomocy społecznej. Kolejny rozdział odnosi się do przedstawienia dostępnych danych statystycznych ukazujących skalę zjawiska oraz wykorzystywania przez cudzoziemców istniejących w Polsce form ochrony. Ostatnia z części dokumentu poświęcona została przedstawieniu opinii różnych organizacji pozarządowych oraz instytucji zajmujących się w praktyce udzielaniem cudzoziemcom różnych form ochrony na terytorium Polski. Do dokumentu załączono także uzupełniające czwartą część opracowania dane statystyczne oraz listę najważniejszych aktów prawa krajowego w różnym zakresie odnoszących się do wskazanych w tekście raportu rozwiązań prawnych (zarówno w przypadku samej procedury udzielania ochrony, jak i praw przysługujących cudzoziemcom).

W raporcie zauważono, że cechą charakterystyczną przyjętego w Polsce modelu jest to, że stosuje się jednolitą procedurę uchodźczą. To oznacza, że każdy wniosek cudzoziemca o

---

¹ Dz. U. z 1926 r. Nr 83, poz. 465 oraz Dz. U. z 1937 r. Nr 11, poz. 83.

² Dz.U. 1952 r. Nr 33, poz. 232.

³ Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515.

⁴ Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 517.

⁵ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2009 r. Nr 189 poz.1472 t.j.).

udzielenie ochrony (wyłączając przypadek ochrony czasowej) rozpatruje się jako wniosek o nadanie statusu uchodźcy, chyba że cudzoziemiec wyraźnie ubiega się o udzielenie azylu lub żądanie ochrony wynika z wydanego przez sąd orzeczenia o niedopuszczalności wydania cudzoziemca albo z rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie jego wydania. W toku postępowania bada się nie tylko spełnienie warunków do uznania za uchodźcę w rozumieniu Konwencji Genewskiej z 1951 roku, ale także – w razie stwierdzenia, że nie są one spełnione – inne okoliczności uzasadniające objęcie cudzoziemca ochroną uzupełniającą lub zgodą na pobyt tolerowany, skutkujące ochroną przed wydaleniem. Nie stosuje się zatem oddzielnej procedury odnośnie udzielenia zgody na pobyt tolerowany, w związku z czym, w raporcie, który w zamierzeniu jest poświęcony krajowym formom ochrony cudzoziemców, w rozdziale przedstawiającym procedury znajdują się odniesienia do takich instytucji jak: status uchodźcy i ochrona uzupełniająca.

Raport zawiera także dane statystyczne dotyczące liczby nadanych statusów uchodźcy oraz wydanych zgód na pobyt tolerowany obejmujące lata 2004-2009. Na uwagę zasługuje fakt, że wprowadzenie do polskiego prawa w 2008 roku instytucji ochrony uzupełniającej, spowodowało zmniejszenie liczby osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany. Wskazano także te instytucje ochronne, które do tej pory w praktyce nie zostały jeszcze wykorzystane, a więc ochrony czasowej oraz azylu (w tym przypadku Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców działając w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych nie udzielił azylu żadnemu z cudzoziemców składających wnioski w tej sprawie)⁶.

Należy zauważyć, że niemalże wszystkie kwestie dotyczące udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a prawa i obowiązki cudzoziemców przebywających w ośrodku dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, jak również zasady dotyczące pobytu w takim ośrodku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 maja 2009 roku w sprawie regulaminu pobytu w ośrodku dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy⁷. Ponadto część uregulowań odnoszących się do kwestii ochronnych znaleźć można w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach. W raporcie zwrócono także uwagę na szczegółowe formy udzielania pomocy cudzoziemcom, w tym zwłaszcza pomoc integracyjną, skierowaną do tych cudzoziemców, którzy otrzymali już jedną z wymienionych w niniejszym raporcie form ochrony.

Ponadto warto pamiętać, że wszystkie opisane formy ochrony, z wyjątkiem ochrony czasowej, mają charakter indywidualny i w ten sposób są rozpatrywane. Procedury związane z udzielaniem ochrony opierają się na przepisach prawa krajowego. Przepisy prawne określają także przesłanki, od spełnienia których uzależniona jest możliwość udzielenia określonej formy ochrony. W przypadku udzielenia statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej oraz pobytu tolerowanego organ rozpatrujący sprawę ma obowiązek stwierdzenia, że wnioskodawca spełnia warunki udzielenia danej formy ochrony oraz że nie zachodzą przesłanki negatywne, wykluczające objęcie ochroną (przepis prawa stanowi: cudzoziemcowi udziela się ...). Z kolei udzielenie azylu oraz ochrony czasowej następuje na drodze uznania administracyjnego (przepis prawa stanowi: cudzoziemcowi można udzielić ...). Uznanie

⁶ P. Dąbrowski, *op.cit.*, s. 95.

⁷ Dz.U. z 2009 r. Nr 71, poz. 616.

administracyjne nie oznacza jednak dobrowolności w podejmowaniu decyzji, daje natomiast organowi większą swobodę w wyborze optymalnego rozwiązania⁸.

---

⁸ Uznanie administracyjne jest określoną sferą swobody pozostawionej organowi administracyjnemu, ale nie oznacza prawa organu do dowolności działania. Jest bowiem działaniem, które powinno być uzasadnione wszelkimi ustalonymi przesłankami faktycznymi i celowościowymi. Organ może wybrać spośród dwu lub więcej przewidzianych przez ustawę, równowartościowych prawnie rozwiązań. Zakres uznania administracyjnego organu administracji publicznej jest obecnie ograniczony ogólnymi zasadami prawa administracyjnego i innymi przepisami tego kodeksu. Sfera uznania administracyjnego nie jest strefą dowolności działania i wyboru organów administracji publicznej, dlatego organ administracji publicznej ma obowiązek wnikliwego uzasadnienia wyboru jednego z przyjętych rozwiązań i wskazania dlaczego nie wybrał drugiego.

1. CELE RAPORTU ORAZ ZASTOSOWANA METODOLOGIA

Głównym celem niniejszego raportu jest przedstawienie ogólnej organizacji systemu oraz prawodawstwa migracyjnego w zakresie udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnym uwzględnieniem tzw. krajowych form ochrony: m.in. zgody na pobyt tolerowany oraz azylu. Powyższe odnosić się będzie zarówno do tych form udzielania ochrony, które wynikają z międzynarodowych zobowiązań Polski, a także do tych, które wskazane zostały w tekście ustawy z 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁹, oraz wynikających z poszczególnych artykułów ustawy z 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach¹⁰. Zawarte w prezentowanym dokumencie informacje obejmują przegląd prawnych i organizacyjnych podstaw podejmowania przez polskie instytucje oraz organizacje pozarządowe działań ukierunkowanych na niesienie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o ochronę na terytorium kraju. Wskazane zostały także dobre praktyki w tym zakresie. W raporcie zaznaczono również te elementy dorobku UE w zakresie udzielania cudzoziemcom ochrony, które miały niewątpliwy wpływ zarówno na ewolucję tego pojęcia w polskim ustawodawstwie, jak i na działania podejmowane wewnątrz kraju, a także współpracę z innymi krajami oraz organizacjami zajmującymi się problematyką cudzoziemców. W raporcie skupiono się na przedstawieniu stanu prawnego oraz danych statystycznych, uzupełnionych o opinie organizacji pozarządowych, których przedmiotem działania jest m.in. praca z osobami, którym udzielono zgodę na pobyt tolerowany.

Niniejszy raport został przygotowany przez polski Krajowy Punkt Kontaktowy (KPK) Europejskiej Sieci Migracyjnej (ESM) w ramach polskiego członkostwa w ESM. Polski KPK składa się obecnie z przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Krajowy Koordynator), Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Straży Granicznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Główny wkład pracy nad niniejszym raportem został wniesiony przez Departament Polityki Migracyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, do działań którego należy rozpowszechnianie wiedzy na tematy związane z polską polityką migracyjną¹¹. Raport oparty został przede wszystkim na metodzie badania źródeł wtórnych pochodzących zarówno od instytucji publicznych zaangażowanych w udzielanie cudzoziemcom różnych form ochrony i gwarantowanie ich integracji ze społeczeństwem kraju przyjmującego oraz przysługujących im praw. Podstawowe źródło informacji stanowiły istniejące bazy danych (tzn. analizy stanu prawnego w Polsce i statystyki) instytucji udzielających i pośredniczących w udzielaniu ochrony (czyli wskazane w raporcie organy administracji publicznej oraz organizacje pozarządowe), a także najważniejsze akty prawne podejmujące kwestie udzielania ochrony w Polsce. Tak więc poszczególne części raportu powstały na podstawie danych przygotowanych przede wszystkim przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, własnych opracowań Departamentu

⁹ Dz.U. z 2009 roku Nr 189 poz. 1472 j.t. Art. 3 ust. 1 ww. ustawy wskazuje, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi udziela się ochrony przez:

- 1) nadanie statusu uchodźcy;
- 1a) udzielenie ochrony uzupełniającej;
- 2) udzielenie azylu;
- 3) udzielenie zgody na pobyt tolerowany;
- 4) udzielenie ochrony czasowej.

¹⁰ Zob. pkt 3.3 w drugim rozdziale niniejszego opracowania (str. 24).

¹¹ Zarządzenie nr 33 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w §19 Załącznika do ww. Zarządzenia określa, iż wśród zadań Departamentu Polityki Migracyjnej jest koordynowanie działań związanych z polityką migracyjną państwa oraz współpraca międzynarodowa w tym zakresie.

Polityki Migracyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wielu ośrodków naukowych, a także zebranych opinii przedstawicieli Urzędu do Spraw Cudzoziemców, organizacji pozarządowych mających pewne doświadczenie w pracy z osobami, które ubiegają się lub ubiegały o udzielenie im różnych form ochrony, głównie z Fundacji La Strada.

Niniejszy raport został przygotowany w ramach realizacji Planu Działania ESM na rok 2009 i stanowi wkład do Raportu syntetyzującego posiadaną w państwach tworzących Europejską Sieć Migracyjną wiedzę na ten temat. Grupę odbiorców niniejszego opracowania stanowią Krajowe Punkty Kontaktowe Europejskiej Sieci Migracyjnej, Komisja Europejska, twórcy polityki zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, krajowe instytucje wykonawcze oraz społeczeństwo – organizacje pozarządowe, instytuty badawcze oraz inne zainteresowane podmioty. Raport oferuje czytelne, odpowiednio rozmieszczone, łatwe do odnalezienia dane wszystkim osobom zainteresowanym uzyskaniem informacji związanych z problematyką udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski, różnorodnością dostępnych form, procedury im towarzyszącej oraz przysługujących cudzoziemcom praw. Jednocześnie, w celu zachowania przejrzystości oraz w wyniku ustalonych ograniczeń dotyczących objętości niniejszego raportu, pominięto pewne prawne oraz/lub proceduralne niuanse.

Informacje przedstawione w ramach niniejszego badania skupiają się przede wszystkim na rozwiązaniach odnoszących się do obywateli państw nie będących członkami UE¹² - obywatele UE oraz członkowie ich rodzin, jak również inne osoby korzystające z dorobku wspólnotowego w zakresie swobodnego przepływu pracowników, są w zasadzie wyłączeni z niniejszej analizy, gdyż w stosunku do tych osób nie jest w praktyce świadczona pomoc w zakresie udzielania jednej z podstawowych form ochrony, a więc statusu uchodźcy. Dotyczy to również opisanych w raporcie podstawowych procedur związanych z uzyskaniem ochrony uzupełniającej, azylu, ochrony czasowej oraz pomocy świadczonej ofiarom handlu ludźmi. W ww. sprawach obywatele UE podlegają bowiem w praktyce innym, niż pozostali cudzoziemcy, przepisom.

Ponieważ istotną cechą zarówno Raportów Krajowych, jak i Raportu Syntetycznego jest ich aktualność, raport zawiera najnowsze dane dotyczące zarówno liczby osób, które korzystają z ochrony lub też wnioskuje o udzielenie ochrony na terytorium Polski, jak i planowanych w tym zakresie działań organizacyjnych oraz ustawodawczych. Statystyki na temat liczby osób, które uzyskały różne formy ochrony, przedstawiane są przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i Urząd do Spraw Cudzoziemców. Przyjmuje się także, iż pozyskane już dane należy aktualizować tak często, jak tylko jest to możliwe, stąd też przewiduje się regularne uaktualnianie powyższego dokumentu w celu zapewnienia dostępu szerszemu gronu odbiorców do dokładnych danych. Informacje zamieszczone w Polskim Raporcie Krajowym odnoszą się do polskich ram prawnych według stanu na dzień 30 kwietnia 2010 roku, w szczególności do ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹³.

---

¹² Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, cudzoziemcem jest każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego, jednakże w przypadku cudzoziemców korzystających ze wspólnotowego prawa do swobodnego przepływu osób, stosowane są inne przepisy dotyczące ich pobytu na terytorium Polski.

¹³ j.t. Dz.U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472, w dalszej części raportu zwanej, jeżeli nie zostanie wskazane inaczej, *ustawa z 2003 roku*.

Ogólna uwaga do raportu: w procesie przystępowania Polski do Unii Europejskiej (zwieńczonego wstąpieniem do jej struktur z dniem 1 maja 2004 roku) Polska przystosowała swój system prawny w obszarze migracji i polityki azylowej do odpowiednich zapisów *acquis communautaire* UE (a następnie *Acquis Schengen*). Ramy instytucjonalne również przystosowano do nowych wyzwań, wynikających z polskiego członkostwa w Unii Europejskiej. Niemniej jednak, w obszarach nieobjętych wspólną polityką UE, Polska nadal jest na etapie budowania swojego własnego podejścia do migracji. Obecnie trwają intensywne dyskusje na poziomie międzyresortowym, którym towarzyszą starania w zakresie wypracowania kluczowych podstaw polityki migracyjnej m.in. obejmujące również zagadnienia udzielania cudzoziemcom ochrony międzynarodowej. Opisane w poniższym raporcie rozwiązania prawne i organizacyjne odwzorowują jednak te dotychczas obowiązujące według stanu na kwiecień 2010 roku.

2. FORMY OCHRONY CUDZOZIEMCÓW W POLSCE

Procesowi przemian ustrojowych w Polsce z przełomu lat 80. oraz 90. minionego stulecia towarzyszyły jednocześnie i inne zjawiska, których wpływ na obecną sytuację migracyjną Polski jest olbrzymi. Wśród nich wyliczyć należy nie tylko otwieranie się granic Rzeczypospolitej Polskiej na cudzoziemców, ale także niezwykle istotne nabywanie doświadczeń z zakresu m.in. udzielania cudzoziemcom ochrony międzynarodowej oraz przyznania im różnych, w tym krajowych form ochrony. W dniu 27 września 1991 roku Polska przystąpiła do Konwencji Genewskiej z dnia 28 lipca 1951 roku dotyczącej statusu uchodźców oraz Protokołu dotyczącego statusu uchodźcy sporządzonego w Nowym Jorku dnia 31 stycznia 1967 roku, przyjmując na siebie prawnomiędzynarodowe zobowiązania związane z ochroną cudzoziemców. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej i związany w tym wymóg dostosowania polskiego ustawodawstwa do *acquis communautaire* UE również odegrały istotną rolę w rozwoju polskiej polityki w zakresie udzielania cudzoziemcom różnych form ochrony migrantów. Konieczność wdrażania do polskiego porządku prawnego kolejnych dyrektyw związanych z regulacją wspólnej polityki azylowej spowodowała, że w chwili obecnej możemy wskazać szeroki wachlarz środków ochrony cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Polska polityka wobec cudzoziemców poszukujących ochrony, w tym przede wszystkim osób wnioskujących o nadanie statusu uchodźcy, opiera się na takich dokumentach jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku (art. 56¹⁴);
2. Konwencja dotycząca statusu uchodźców sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 roku (tzw. Konwencja Genewska) oraz Protokół w sprawie statusu uchodźcy z 1967 roku;
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach¹⁵;
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹⁶.

Zgodnie z art. 3 ust. 1¹⁷ ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi można udzielić ochrony poprzez:

1. nadanie statusu uchodźcy – zgodnie z postanowieniami tzw. Konwencji Genewskiej z 1951 roku oraz protokołu z 1967 roku;
2. udzielenie ochrony uzupełniającej – w rozumieniu Dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku;
3. udzielenie ochrony czasowej – zgodnie z postanowieniami Dyrektywy 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 roku;

---

¹⁴ Art. 56 ust. 1 Cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.

ust. 2 Cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej poszukuje ochrony przed prześladowaniem, może być przyznany status uchodźcy zgodnie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi (<http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>).

¹⁵ j.t. Dz.U. z 2006 r. Nr 234 poz. 1694 (zm. Dz.U. z 2009 r. Nr 95, poz. 790).

¹⁶ j.t. Dz.U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472.

¹⁷ Zob. przypis 9.

oraz przez zastosowanie dwóch głównych krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony:

1. udzielenie azylu – zgodnie z art. 56 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku oraz na podstawie ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. udzielenie zgody na pobyt tolerowany – zgodnie z ustawą z 2003 roku o cudzoziemcach oraz ustawą z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Już na wstępie rozważań należy zaznaczyć, iż w polskim prawodawstwie oraz praktyce instytucja uchodźcy jest odrębną od instytucji azylu, choć w wielu krajach europejskich azyl i przyznawanie statusu uchodźcy stanowią, z punktu widzenia prawnego, jedną instytucję. Azyl jest przy tym instytucją znaną ustawodawstwu polskiemu od dawna, natomiast instytucja uchodźcy jest instytucją nową. Status uchodźcy poddany jest reżimowi prawa międzynarodowego, natomiast azyl rozumiany jest jako regulowane wewnętrznymi przepisami prawo państwa do udzielania na jego terytorium ochrony cudzoziemcom i służy nie tylko niesieniu pomocy humanitarnej, ale też realizacji jego politycznych interesów.

Ponadto każdy wniosek o udzielenie ochrony na terytorium Polski rozpatruje się jako wniosek o nadanie statusu uchodźcy, chyba że cudzoziemiec wyraźnie ubiega się o udzielenie azylu lub żądanie ochrony wynika z wydanego przez sąd orzeczenia o niedopuszczalności lub z rozstrzygnięcia ministra sprawiedliwości o odmowie wydania cudzoziemca (art. 3 ust. 2 ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski).

Z ww. przepisów oraz z innych zobowiązań wynikają też dodatkowe możliwości udzielania ochrony cudzoziemcom. Regulują one m.in. sytuację małoletnich cudzoziemców bez opieki ubiegających się o status uchodźcy, a także przewidują objęcie szczególną ochroną ofiary traumatycznych przeżyć, itd. Szczegółowa informacja na ten temat znajduje się w pkt. 3 niniejszego rozdziału. Wszystkie wskazane w niniejszym opracowaniu formy ochrony cudzoziemców, za wyjątkiem ochrony czasowej, mają charakter indywidualny i w ten sposób są rozpatrywane. Procedury w tym zakresie, jak to już zostało wcześniej wskazane, są określone w polskich przepisach prawnych. Stosowne ustawy dokładnie regulują sytuacje, w jakich można cudzoziemcowi udzielić ochrony, nie dopuszczając w tym względzie dowolności działania organów administracyjnych. Jednocześnie do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie z 2003 roku o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile ww. ustawa nie stanowi inaczej.

1. Formy udzielanej ochrony cudzoziemcom zharmonizowane z prawem Unii Europejskiej

1.1. Nadanie statusu uchodźcy

W latach 1945 – 1989 Polska była przykładem kraju wysyłającego znaczne grupy migrantów, a nie krajem przyjmującym cudzoziemców, w tym poszukujących ochrony międzynarodowej. Dopiero po okresie przemian ustrojowych oraz znaczącym napływie osób poszukujących ochrony międzynarodowej na przełomie lat 80. i 90. minionego stulecia (dot. grupy cudzoziemców poszukujących azylu, wydanych ze Szwecji) Polska ratyfikowała w 1991 roku Konwencję dotyczącą statusu uchodźców z 1951 roku (czyli tzw. Konwencję Genewską) oraz Protokół z 1967 roku odnoszący się do statusu uchodźców¹⁸. W wyniku zmiany systemu społeczno-politycznego w Polsce do obowiązujących aktów prawnych dotyczących ochrony cudzoziemców wprowadzono kilka istotnych zmian. Po pierwsze, na podstawie ustawy z dnia 18 października 1991 roku o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej¹⁹ zmieniono art. 88, w którym w ust. 1 stwierdzono, że *obywatele innych państw i bezpaństwowcy mogą korzystać z prawa azylu na zasadach określonych ustawą* (poprzednio art. 88 Konstytucji stanowił, iż Polska Rzeczpospolita Ludowa *udziela azylu obywatelom państw obcych, prześladowanym za obrazę interesów mas pracujących, walkę o postęp społeczny, działalność w obronie pokoju, walkę narodowyzwolenczą lub działalność naukową*). Po drugie, w pierwszej w Polsce ustawie o cudzoziemcach z 1963 roku²⁰ znowelizowanej ustawą o zmianie ustawy z dnia 19 września 1991 roku o zmianie ustawy o cudzoziemcach²¹ znalazł się zapis wprowadzający do polskiego porządku prawnego instytucję *uchodźcy*, określoną przez wspomniane powyżej dokumenty prawem międzynarodowego, a który stanowił podstawę do przyznawania statusu uchodźcy w Polsce²². Do art. 10 nowelizowanej ustawy o cudzoziemcach, który wskazywał, że decyzje w sprawie udzielania cudzoziemcom azylu w Polsce wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, wprowadzono zmianę określającą, iż cudzoziemcom może być w Polsce nadany status uchodźcy w rozumieniu Konwencji Genewskiej z 1951 roku oraz Protokołu z 1967 roku. Zaznaczono, iż decyzję o nadaniu statusu uchodźcy wydaje Minister Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Następnie, już w odrębnym artykule ustawy z dnia 25 czerwca 1997 roku²³ o cudzoziemcach (art. 32) stwierdzono, że *cudzoziemcowi może być nadany w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy w rozumieniu Konwencji Genewskiej i Protokołu Nowojorskiego, o*

---

¹⁸ Oświadczenie rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przystąpienia przez Polskę do Konwencji i Protokołu opublikowane zostało w dniu 26 listopada 1991 roku w Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 517 i 518. Konwencja weszła w życie w odniesieniu do Polski dnia 26 grudnia 1991 roku. Powyższe nałożyło na stronę polską obowiązek współpracy z Urzędem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców. W roku 1992 otwarto w Warszawie Biuro Łącznikowe Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców.

¹⁹ Dz.U. 1991 r. Nr 119, poz. 514.

²⁰ Ustawa z dnia 29 marca 1963 roku o cudzoziemcach była pierwszym tego typu aktem prawnym (Dz.U. z 1963 r. Nr 15, poz. 77). Do lat 60. minionego stulecia w stosunku do cudzoziemców stosowano przepisy powstałego jeszcze w okresie międzywojennym Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 sierpnia 1926 roku o cudzoziemcach (Dz.U. z 1926 r. Nr 83, poz. 465 oraz Dz.U. z 1937 r. Nr 11, poz. 83.). W tym dokumencie pojawiła się stosowana do dziś dnia definicja cudzoziemca, zgodnie z którą za cudzoziemca uznaje się każdego, kto nie posiada polskiego obywatelstwa.

²¹ Zmiana o której mowa dotyczy art. 1 ust. 3 ww. ustawy (Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 513).

²² W wyniku wszystkich wspomnianych powyżej zmian legislacyjnych oraz infrastrukturalnych, w październiku 1992 roku Polska była w stanie ewakuować grupę około 900 uchodźców – ofiar konfliktu zbrojnego w Bośni.

²³ Dz.U. z 1997 r. Nr 114, poz. 739.

ile nie uzyskał on tego statusu w innym państwie, które zapewnia mu rzeczywistą ochronę²⁴. Po raz pierwszy też w roku 1997 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej odniosła się w odrębnym artykule do kwestii związanych z instytucją uchodźcy, w art. 56 ust. 2 stwierdzając, że cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej poszukuje ochrony przed prześladowaniem, może być przyznany status uchodźcy zgodnie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi²⁵.

Istotna zmiana w przepisach regulujących nadawanie statusu uchodźcy w Polsce pojawiła się wraz z przyjęciem w dniu 13 czerwca 2003 roku nowej ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej²⁶. Zgodnie z art. 13 niniejszej ustawy status uchodźcy nadaje się cudzoziemcowi, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem²⁷ w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Przy czym ust. 2 tego artykułu stanowi, że status uchodźcy nadaje się także małoletniemu dziecku cudzoziemca, który uzyskał status uchodźcy w Polsce, urodzonemu na tym terytorium. W ustawie z 2003 roku wskazuje się jednocześnie, że ww. prześladowanie może polegać w szczególności na użyciu przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym przemocy seksualnej; zastosowaniu środków prawnych, administracyjnych, policyjnych lub sądowych w sposób dyskryminujący lub o charakterze dyskryminującym; wszczęciu lub prowadzeniu postępowania karnego albo ukaraniu, w sposób, który ma charakter nieproporcjonalny lub dyskryminujący; braku prawa odwołania się do sądu od kary o charakterze nieproporcjonalnym lub dyskryminującym; wszczęciu lub prowadzeniu postępowania karnego albo ukaraniu z powodu odmowy odbycia służby wojskowej podczas konfliktu, jeżeli odbywanie służby wojskowej stanowiłoby zbrodnię lub też popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi lub/i ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego.

W wyniku kolejnych nowelizacji ustawy z 2003 roku (w tym w przeprowadzonej w 2005 roku) o status uchodźcy można było ubiegać się niezależnie od tego, czy autorem prześladowań są władze państwowe, czy tzw. aktorzy niepaństwowi, kontrolujący co najmniej część terytorium danego państwa²⁸. Zdarza się bowiem, że organy państwa nie są w stanie zagwarantować ochrony swym obywatelom, gdyż tracą kontrolę nad częścią terytorium kraju.

²⁴ Nowa ustawa wprowadza dwa pojęcia: *bezpieczny kraj pochodzenia* i *bezpieczny kraj trzeci*, nieznanne dotychczas w prawie polskim, a od dawna funkcjonujące w ustawodawstwie migracyjnym krajów członkowskich UE. Zdefiniowanie ww. pojęć pozwoliło na wykluczenie składanie wniosków o nadanie statusu uchodźcy od osób pochodzących z krajów tzw. *bezpiecznych* (lub też stosować wobec tych osób uproszczone procedury wydalenicowe), a rozpatrywać jedynie te wnioski, które pochodzą od osób rzeczywiście zagrożonych prześladowaniami (art. 35. ust. 3).

²⁵ Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483.

²⁶ Dz.U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472 j.t.

²⁷ Prześladowanie to musi ze względu na swoją istotę lub powtarzalność stanowić poważne naruszenie praw człowieka, w szczególności praw, których uchylenie jest niedopuszczalne zgodnie z art. 15 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 i 285, z późn. zm.), lub być kumulacją różnych działań lub zaniechań, w tym stanowiących naruszenie praw człowieka, których oddziaływanie jest równie dotkliwe jak prześladowania.

²⁸ Por. art. 16 ust. 1 ustawy z 2003 roku [w brzmieniu: Podmiotami dopuszczającymi się prześladowań, o których mowa w art. 13, lub wyrządzającymi poważną krzywdę, o której mowa w art. 15, mogą być:

- 1)organy władzy publicznej kraju pochodzenia;
- 2)grupowania lub organizacje kontrolujące kraj pochodzenia lub znaczną część jego terytorium;
- 3)podmioty inne niż określone w pkt 1 i 2, w przypadku gdy podmioty, o których mowa w pkt 1 i 2, w tym organizacje międzynarodowe, nie mogą lub nie chcą zapewnić ochrony przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy].

1.2. Udzielanie ochrony uzupełniającej

W dniu 18 marca 2008 roku, w związku z koniecznością wdrożenia do prawa polskiego przepisów dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony²⁹, uchwalono projekt ustawy o zmianie ustawy o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw. Ustawa, której przepisy weszły w życie z dniem 29 maja 2008 roku³⁰, wprowadziła do obowiązującego w Polsce katalogu form ochrony udzielanej cudzoziemcom nowy rodzaj, tzw. *ochronę uzupełniającą*³¹. Stanowi ona dodatkową formę ochrony cudzoziemca, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, lecz jego powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji, tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie, poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

Cudzoziemcy objęci taką ochroną zyskali prawo do pomocy integracyjnej na takich samych zasadach jakie dotychczas stosowane były wobec uznanych uchodźców. Ponadto po wejściu ustawy w życie dotychczasowe decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy stały się z mocy prawa decyzjami o udzieleniu ochrony uzupełniającej. Inną zmianą zawartą w ww. ustawie jest wprowadzenie przepisu, na podstawie którego możliwe jest wydanie odmiennych decyzji w sprawie cudzoziemca i jego najbliższych. Dotychczas, jeżeli w stosunku do cudzoziemca wydano negatywną decyzję w sprawie nadania statusu uchodźcy obejmowała ona nie tylko wnioskodawcę, ale również członków jego rodziny. Zgodnie z nowym prawem wprowadzono możliwość wydania dwóch różnych decyzji. Doprecyzowano również sytuację małoletnich bez opieki ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Na podstawie decyzji wydanych przez sąd są oni umieszczani wyłącznie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a nie jak dotąd w ośrodku dla cudzoziemców pod kontrolą wyznaczonego opiekuna. Przewidziano też możliwość zatrzymania cudzoziemca przebywającego w ośrodku dla uchodźców, jeżeli jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu innych osób, przebywających w ośrodku (osoba ta w takim przypadku zostanie umieszczona w ośrodku strzeżonym lub w areszcie w celu wydalenia).

1.3. Udzielenie ochrony czasowej

W wyniku wdrożenia do polskiego systemu prawnego przepisów dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 roku w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami, w art. 106 oraz 107 ustawy z 13 czerwca

²⁹ Dz.Urz. UE L 304 z dnia 30 września 2004 roku.

³⁰ Dz.U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416. Do polskiego porządku prawnego wprowadzono jednocześnie przepisy dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich. Celem wdrażanych dyrektyw było wprowadzenie wspólnych dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej kryteriów identyfikacji osób rzeczywiście potrzebujących międzynarodowej ochrony, a także wspólnych minimalnych norm dotyczących procedur jej udzielania i pozbawiania.

³¹ Art. 15 ww. ustawy.

2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej³² wskazano kategorie cudzoziemców, którzy mogą zostać objęci ww. formą ochrony. Są to więc ci cudzoziemcy, którzy masowo³³, w sposób spontaniczny lub też zorganizowany przez władze Polski lub społeczność międzynarodową, opuścili swój kraj pochodzenia lub wskazany w rozporządzeniu Rady Unii Europejskiej obszar geograficzny z powodów zagrażających ich życiu, w tym m.in. z powodu obcej inwazji, wojny, wojny domowej, konfliktów etnicznych lub innych rażących naruszeń praw człowieka. Z pomocy w tym zakresie, udzielanej na terytorium Polski przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wyłącza się jednak cudzoziemca, jeżeli istnieją uzasadnione podejrzenia³⁴, że:

1. popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi, zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu przepisów prawa międzynarodowego odnoszących się do tych zbrodni,
2. popełnił, poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przed przybyciem na to terytorium w celu korzystania z ochrony czasowej, zbrodnię o charakterze niepolitycznym,
3. dopuścił się czynów sprzecznych z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych, lub
4. wjazd lub pobyt cudzoziemca może zagrozić bezpieczeństwu państwa, lub też cudzoziemiec został skazany prawomocnym wyrokiem za taką zbrodnię, której charakter wskazuje, że jego obecność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogłaby stanowić zagrożenie dla jej obywateli.

Wskazana w art. 107 ust. 2 ustawy z 2003 roku możliwość wydania przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia decyzji o udzieleniu ochrony czasowej cudzoziemcom nieobjętym decyzją Rady Unii Europejskiej i zmuszonym do opuszczenia kraju lub obszaru geograficznego, którego ta decyzja dotyczy, z powodów wskazanych w art. 106 ww. ustawy stanowi dodatkową formę ochrony cudzoziemców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji zagrożenia ich życia. Jednak do chwili obecnej [30 kwietnia 2010 roku] ta forma ochrony cudzoziemców nie została jeszcze w praktyce wykorzystana.

---

³² Po raz pierwszy zapis dotyczący możliwości udzielenia cudzoziemcom ochrony czasowej pojawił się w polskim ustawodawstwie w ustawie z dnia 25 czerwca 1997 roku o cudzoziemcach (Dz.U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475) w związku z koniecznością dostosowania polskich przepisów do wymogów stawianych przez Unię Europejską. Wówczas to w kwietniu 2001 roku ustawa o cudzoziemcach została znowelizowana, a przepisy noweli weszły w życie z dniem 1 lipca 2001 roku. Ta forma ochrony (art. 51a ustawy z 1997 roku) przysługiwać miała cudzoziemcom masowo opuszczającym kraj pochodzenia z powodu obcej inwazji, wojny, wojny domowej, konfliktów etnicznych lub rażących naruszeń praw człowieka, którzy to w ramach pomocy otrzymywali zakwaterowanie, wyżywienie i opiekę medyczną do chwili, gdy zaistniała możliwość ich powrotu do kraju pochodzenia.

³³ Należy przypomnieć, iż jedynie udzielenie ochrony czasowej może mieć charakter masowy. Wszystkie inne formy udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski udzielane są na podstawie indywidualnych wniosków i w ten sam sposób przez odpowiednie organy rozpatrywane.

³⁴ Patrz: art. 109 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Krajowe formy udzielania ochrony cudzoziemcom, w stosunku do których brak jest odniesień w prawie unijnym

2.1. Udzielanie azylu

W nawiązaniu do wcześniej przedstawionych informacji należy przypomnieć, iż w Polsce instytucja prawa azylu oraz jego definicja mająca charakter ideologiczny wprowadzone zostały art. 75 Konstytucji z 22 lipca 1952 roku³⁵, który przewidywał, że Polska Rzeczpospolita Ludowa udziela azylu *obywatelom państw obcych, prześladowanych za obronę mas pracujących, walkę o postęp społeczny, działalność w obronie pokoju, walkę narodowyzwolenczą lub działalność naukową*. Nowelizacja Konstytucji z 1952 roku³⁶ w 1991 roku nie tylko zmieniła wydźwięk polityczny instytucji azylu, lecz także poszerzyła kategorie cudzoziemców, którzy mogli skorzystać z tej formy ochrony (na zasadach określonych ustawą) na terytorium Polski o *obywateli innych państw i bezpaństwowców*³⁷. Wciąż jednak ta forma ochrony cudzoziemców przyjmowała i przyjmuje postać instytucji prawa wewnętrznego, co oznacza, że ochrona obowiązuje wyłącznie na terytorium Polski.

Niemniej jednak pod koniec lat 40. XX wieku Polska zyskała pewne doświadczenia w przypadku osób ubiegających się o azyl polityczny. Wśród tej grupy cudzoziemców należy wskazać obywateli Grecji, którzy w czasie wojny domowej w latach 1944-1949 zaangażowani byli w działania po stronie partyzantki komunistycznej. W wyniku poniesionej klęski do państw tzw. demokracji ludowej (w tym do Polski) wyemigrowała znaczna grupa obywateli tego kraju. Szacuje się, iż na terytorium Polski wjechało ok. 13,5 tys. osób. Ponownie, gdyż już na początku lat 70. minionego wieku, do Polski przybyła kolejna grupa osób poszukujących azylu politycznego, była to grupa ok. 6 tys. obywateli Chile, którzy po zamachu stanu dokonanym przez Augusto Pinocheta wyemigrowali z kraju³⁸.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 obecnie obowiązującej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku³⁹ wszyscy cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie⁴⁰. Kwestie dotyczące azylu uregulowane zostały właśnie w rozdziale 1. działu III ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 90⁴¹ ww. ustawy cudzoziemcowi można, na jego wniosek, udzielić azylu, gdy jest to niezbędne do zapewnienia mu ochrony oraz gdy przemawia za tym *ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej*. Samo pojęcie *ważnego interesu Polski* należy tłumaczyć w tym przypadku jako odnoszący się do spraw o żywotnym znaczeniu dla kraju. Istotną z tego punktu widzenia wykładnią jest opinia

³⁵ Dz.U. z 1952 r. Nr 33, poz. 232.

³⁶ Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 514.

³⁷ Por. s. 10-11 oraz art. 88 Konstytucji z 1952 roku (Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 514).

³⁸ Zamach stanu A. Pinocheta z 11 września 1973 roku obalił rządy promarksistowskiego Salvadora Allende. Więcej: A. Florczak, 2003. *Uchodźcy w Polsce między humanitaryzmem a pragmatyzmem*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, s. 97-98.

³⁹ Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483.

⁴⁰ Jan Białocerkiewicz, 2001. *Cudzoziemcy w Rzeczypospolitej Polskiej*, Toruń, s. 320.

⁴¹ Art. 90. 1. Cudzoziemcowi można, na jego wniosek, udzielić azylu w Rzeczypospolitej Polskiej, gdy jest to niezbędne do zapewnienia mu ochrony oraz gdy przemawia za tym ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Wniosek o udzielenie azylu zawiera:

- 1) dane wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania o udzielenie azylu;
- 2) określenie kraju pochodzenia wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje;
- 3) określenie istotnych zdarzeń będących przyczyną ubiegania się o azyl.

2. Cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu, udziela się zezwolenia na osiedlenie się.

sądów administracyjnych w Polsce, które w dwóch uzasadnieniach wyroku za *ważny interes Polski* nie uznały wskazywanych przez cudzoziemców przyczyn ubiegania się na terytorium Polski o azyl. Wśród nieuznanych przesłanek znalazły się m.in. *chęć uczciwej pracy w Polsce, posiadane umiejętności i doświadczenie zawodowe, a także konieczność dotrzymania przez Polskę zobowiązań międzynarodowych w tym Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 1950 roku*⁴². Natomiast Naczelny Sąd Administracyjny w swoim wyroku z dnia 7 lutego 2000 roku stwierdził, iż *prześladowania z powodu przynależności narodowej w istocie nie stanowią podstawy do udzielenia azylu, gdyż tego rodzaju prześladowanie wyczerpuje pojęcie 'uchodźcy' w rozumieniu art. 1 lit. A ust. 2 Konwencji Genewskiej i w przypadku, gdy ma rzeczywiście miejsce, może uprawniać cudzoziemca do ubiegania się o status uchodźcy*⁴³. W innym wyroku⁴⁴ Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, iż *jeżeli skarżący stara się o azyl, to musi wykazać, że jego działalność polityczna naraziła go na ściganie przez prawo i władze kraju pochodzenia*. Takie rozumienie przesłanek do udzielenia tej formy ochrony cudzoziemców z pewnością przyczyniło się do tego, iż pomimo kilkunastu lat obowiązywania instytucji azylu w polskim prawie, nie odnotowano do tej pory przypadku jego udzielenia. W istocie zachowanie azylu wśród form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski należy wiązać wyłącznie z rangą konstytucyjną tej instytucji⁴⁵.

2.2. Ochrona przed wydaleniem oraz udzielenie zgody na pobyt tolerowany

Po 1989 roku, w Polsce brakowało podstawowych przepisów i procedur oraz wiedzy na temat standardów międzynarodowych w zakresie wjazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców. Nie dziwi zatem fakt, iż jeszcze pod rządami ustawy o cudzoziemcach z 1963 roku ujawnił się problem braku w polskim ustawodawstwie, poza istniejącą w owym czasie instytucją azylu, odniesień do innych form ochrony cudzoziemców.

Sytuacja uległa zmianie po ratyfikacji przez Polskę w 1991 roku Konwencji Genewskiej z 1951 roku dotyczącej statusu uchodźców, co dało początek długiemu procesowi kształtowania w polskim prawie migracyjnym instytucji ochronnych. Zgodnie z postanowieniami Konwencji, Polska zobowiązała się do stosowania zawartej w niej, jednej z najważniejszych instytucji prawa międzynarodowego chroniących osoby prześladowane, tzw. zasady *non-refoulement*. Zasada ta zakazuje wydalania lub zawracania osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy lub którym ów status został przyznany, do kraju w którym groziłoby im niebezpieczeństwo prześladowania ze względu na ich rasę, religię, obywatelstwo, przynależność do określonej grupy społecznej lub przekonania polityczne. Podsumowując to wydarzenie, należy podkreślić, iż był to moment, w którym po raz pierwszy do polskiego prawa migracyjnego implementowano instytucję ochrony przed wydaleniem określonej kategorii cudzoziemców.

Wraz z upływem czasu, za sprawą orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), coraz wyraźniej widać było ograniczony charakter ochrony międzynarodowej określonej w Konwencji Genewskiej. ETPC począwszy od końca lat 80. minionego stulecia uznawał badanie dopuszczalności wydalenia cudzoziemca również w świetle niektórych praw i wolności określonych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W ślad za tym, nawet w razie odmowy nadania statusu uchodźcy,

⁴² Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie V SA/Wa 2289/07 z dnia 29 stycznia 2008 r.

⁴³ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego V SA 1486/99 z dnia 7 lutego 2000 r.

⁴⁴ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego V SA 2004/98 z dnia 21 grudnia 1999 r.

⁴⁵ Por. P. Dąbrowski, *op.cit.*, s. 95.

cudzoziemiec mógł się powołać na inne niż zawarte w Konwencji Genewskiej z 1951 roku przeszkody prawne jego wydalenia⁴⁶. Oznaczało to dla państw – stron Konwencji konieczność wprowadzenia do wewnętrznego ustawodawstwa nowych form ochrony, adekwatnych do powyższych standardów, czyli wprowadzenia form legalizacji pobytu cudzoziemców, którzy nie spełniają kryteriów nadania statusu uchodźcy, ale których wydalenie jest niedopuszczalne z punktu widzenia Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności⁴⁷. Te nowowprowadzone instytucje, mające uzupełniający charakter wobec formy podstawowej (statusu uchodźcy) nazwano ochroną komplementarną.

Skutkiem powyższej praktyki było wprowadzenie do uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej nowej ustawy z dnia 25 czerwca 1997 roku o cudzoziemcach⁴⁸, zapisu dotyczącego zakazu wydalenia cudzoziemca do państwa, w którym mógłby być poddany prześladowaniom z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej, przekonań politycznych lub być poddany torturom, traktowany w sposób nieludzki lub poniżający albo w taki sposób karany⁴⁹. Powyższy przepis, po pierwsze poszerzył kategorię osób chronionych przed wydaleniem. Instytucja ochrony przed wydaleniem nie odnosiła się już bowiem jedynie do osób znajdujących się w procedurze uchodźczej lub też osób, którym ów status został udzielony, ale do wszystkich cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie mogących powrócić do kraju z określonych przyczyn. Po drugie, rozbudowaniu uległ katalog przeszkód prawnych, na jakie można się było powoływać w celu ochrony cudzoziemca przed jego wydaleniem. I tak, obok przesłanek wymienionych w Konwencji genewskiej (niebezpieczeństwo prześladowania z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej, przekonań politycznych) znalazła się również przesłanka dotycząca niebezpieczeństwa poddania cudzoziemca po powrocie do kraju torturom, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub też karania go w taki sposób, stanowiąca bezpośrednie odwołanie do praw zawartych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności⁵⁰.

Z biegiem lat, z uwagi na brak wyraźnych uregulowań prawnych w tym obszarze, coraz wyraźniej akcentowano konieczność określenia statusu cudzoziemców, którzy nie spełniali warunków legalizacji pobytu w żadnej z przewidzianych przez prawo form, a jednocześnie – ze względów faktycznych (niewykonalność – brak technicznych środków realizacji wydalenia cudzoziemców) lub prawnych (niedopuszczalność) – nie mogło dojść do ich wydalenia. Dotychczas status prawny tych osób nie był w żaden sposób normowany przepisami prawnymi co prowadziło do sytuacji, w której zwiększała się liczba cudzoziemców przebywających nielegalnie, ale „tolerowanych” przez władze państwowe. Dlatego też, nowelizując w 2001 roku ustawę z dnia 25 czerwca 1997 roku o cudzoziemcach⁵¹, ustawodawca po raz pierwszy uregulował status osób znajdujących się w tzw. próżni prawnej, tworząc w ten sposób podwaliny dla obecnej instytucji pobytu tolerowanego. Ww. ustawa stworzyła bowiem cudzoziemcowi możliwość złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na czas oznaczony w sytuacji, kiedy:

⁴⁶ P. Dąbrowski, „Quo vadis pobycie tolerowany”, *Biuletyn Migracyjny – numer 23*.

⁴⁷ Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z dnia 1 marca 2003 r. Nr 42, poz. 364 t.j.).

⁴⁸ Dz. U. z 1997, Nr 114, poz. 739.

⁴⁹ Art. 53 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach.

⁵⁰ W szczególności do art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, odwołującego się do zakazu tortur.

⁵¹ Dz. U. z 2001, Nr 42, poz. 475.

1. jego wydalenie lub zobowiązanie do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej naruszałoby postanowienia Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku⁵²,
2. niemożliwe było wykonanie decyzji o wydaleniu z przyczyn niezależnych od organu lub cudzoziemca,
3. sąd wydał orzeczenie o niedopuszczalności wydania cudzoziemca,
4. Minister Sprawiedliwości wydał rozstrzygnięcie o odmowie wydania cudzoziemca.

Ponadto, postanowienia ww. ustawy po raz kolejny poszerzały katalog przesłanek prawnych ochrony cudzoziemca przed wydalaniem. I tak, w myśl art. 53 ww. ustawy, cudzoziemca nie wolno było wydalić lub zobowiązać do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli naruszałoby to postanowienia Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku.

Ww. ustawa przewidywała wprawdzie możliwość występowania przez osoby, które w określonych przypadkach nie mogą być wydalone z terytorium Polski do kraju pochodzenia o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jednak długa i skomplikowana procedura z tym związana powodowała, że przepis ten w praktyce był trudny do zastosowania. Przełomowym momentem dla rozwiązania tej kwestii, w tym również i innych form ochrony cudzoziemców, był rok 2003, w którym to ostatecznie dostosowano krajowe przepisy migracyjne i azylowe do wymogów unijnych. Wtedy też uporządkowano materię poprzez wyłączenie zagadnień ochrony międzynarodowej z ówczesnej ustawy o cudzoziemcach uchwalając ustawę z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁵³. Ustawa wprowadziła nieznaną dotychczas polskiemu prawu o cudzoziemcach, instytucję zgody na pobyt tolerowany, która skupiała w sobie wszelkie kwestie związane z warunkami udzielania konwencyjnej formy ochrony komplementarnej. Rozwiązanie to stanowiło kolejny krok w procesie rozwoju prawnej ochrony cudzoziemców, przebywających na terytorium Polski. Przesłanką wydania cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany była wówczas sytuacja w której jego wydalenie:

1. mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu lub być zmuszony do pracy lub pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku;
2. jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję o wydaleniu lub od cudzoziemca;
3. mogłoby nastąpić jedynie do kraju, do którego wydanie cudzoziemca jest niedopuszczalne na podstawie orzeczenia sądu o niedopuszczalności wydania cudzoziemca albo na podstawie rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie jego wydania;
4. miałoby nastąpić z innych przyczyn niż zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego, a cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego lub cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się⁵⁴.

⁵² Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 i 285, z 1995 r., Nr 36, poz. 175, 176 i 177 oraz z 1998 r., Nr 147, poz. 962.

⁵³ Dz. U. z 2003 r., Nr 128, poz. 1176.

⁵⁴ Ibidem, art. 97 ww. ustawy.

Pomimo 6 lat funkcjonowania instytucji zgody na pobyt tolerowany w polskim porządku prawnym, w tym ewolucji przesłanek jej udzielania, ma ona nad wyraz złożoną genezę. Pierwotnie, w sprawie o nadanie statusu uchodźcy organy badały przesłanki pobytu tolerowanego w drugiej kolejności, po odmowie nadania statusu uchodźcy. Miała ona zatem za zadanie ochronę przed wydaleniem, jeżeli okoliczności uzasadniające jej udzielenie mogły wyjść na jaw w toku postępowania o nadanie statusu uchodźcy. Warto jednak w tym miejscu zaznaczyć, iż zgoda na pobyt tolerowany, oprócz procedury uchodźczej, orzekana była również w postępowaniu o wydalenie. Przepisy prawne ustanawiały bowiem zakaz wydawania decyzji o wydaleniu cudzoziemca, a w przypadku już wydanej - zakaz jej wykonania, jeżeli zachodziły przesłanki do udzielenia zgody na pobyt tolerowany⁵⁵.

Schemat orzekania zgody na pobyt tolerowany zmienił się w 2008 roku wraz z wprowadzeniem dodatkowej instytucji – ochrony uzupełniającej, której geneza tkwi w Dyrektywie Rady Unii Europejskiej 2004/83/WE⁵⁶ z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony. Prawodawca wspólnotowy określając podstawy jej udzielania wskazał na częściowo inne prawa i wolności od tych, na których opierał się pobyt tolerowany. Implementując dyrektywę do prawa polskiego zdecydowano się na wprowadzenie nowej formy ochrony, opartej na przesłankach wskazanych przez dyrektywę, pośrednią między statusem uchodźcy (międzynarodowa forma ochrony cudzoziemca) a pobytem tolerowanym (krajowa forma ochrony cudzoziemca) – ochrony uzupełniającej. Tym samym, ochrona komplementarna została rozbita między dwie równoległe funkcjonujące formy ochrony, przy czym zgoda na pobyt tolerowany stała się dodatkową formą zarówno wobec statusu uchodźcy, jak i ochrony uzupełniającej⁵⁷. Ponadto, ochrona uzupełniająca jest orzekana tylko w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy, a pobyt tolerowany również w postępowaniu o wydalenie i pozbawienie azylu krajowego.

2.3. Pomoc ofiarom handlu ludźmi

Kwestie dotyczące udzielania pomocy ofiarom handlu ludźmi na terytorium Polski uregulowane są obecnie zapisami ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach oraz ustawy o pomocy społecznej. W efekcie, na poszczególne jednostki administracji publicznej zostały nałożone zadania, mające na celu usprawnienie systemu ochrony i wsparcia ofiar handlu ludźmi. Zadanie te zostały zapisane w III części *Krajowego Planu Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2009 - 2010*, przyjętego i zaakceptowanego przez Radę Ministrów. Obecny dokument dotyczy okresu 2009 - 2010 i jest kontynuacją krajowych programów zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi, realizowanych od początku 2003 roku, kiedy to pierwszy z nich został przyjęty przez Radę Ministrów 28 sierpnia 2002 roku programu poprawy bezpieczeństwa obywateli *Bezpieczna Polska*. Potrzeba takiego programu wynikała wówczas z zobowiązań międzynarodowych Polski, a w szczególności z podpisania i ratyfikowania *Konwencji NZ przeciwko przestępczości zorganizowanej* (tzw. *Konwencja z Palermo*)⁵⁸ oraz *Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu handlu ludźmi, w szczególności kobietami*

⁵⁵ Art. 89 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U z 2003 r., Nr 128, poz. 1175).

⁵⁶ Dz. U. L 304 z 30.9.2004.

⁵⁷ P. Dąbrowski, *op.cit.*, s. 97.

⁵⁸ Oświadczenie Rządowe z dnia 27 sierpnia 2004 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r. (Dz.U. 2005 nr 18 poz. 159).

i dziećmi⁵⁹. Kolejne zmiany w polskim ustawodawstwie związane były z koniecznością wdrożenia do polskiego stanu prawnego przepisów:

1. decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 roku o zwalczaniu handlu ludźmi (2002/629/WSiSW)⁶⁰,
2. decyzji ramowej Rady z dnia 22 grudnia 2003 roku o zwalczaniu wykorzystywania seksualnego dzieci i pornografii dziecięcej (2004/68/WSiSW) oraz
3. dyrektywy Rady z dnia 29 kwietnia 2004 roku o zezwoleniach na pobyt wydawanych obywatelom państw trzecich będących ofiarami handlu ludźmi, lub którzy byli podmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, a którzy współpracują z kompetentnymi organami (Dyrektywa Rady 2004/81/WE z 29 kwietnia 2004 roku).

Celem Krajowego Planu Działań przeciwko Handlowi Ludźmi jest tworzenie warunków koniecznych dla skutecznego przeciwdziałania i zwalczania handlu ludźmi. W jego ramach podmioty administracji rządowej i organizacje pozarządowe wypełniają zadania służące przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi w Polsce. Jednym z głównych elementów tak skonstruowanego systemu wsparcia i pomocy ofiarom handlu ludźmi w Polsce jest *Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*. W latach 2006-2009 był on realizowany jako odrębne zadanie publiczne zlecane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji organizacji pozarządowej. Od 1 stycznia 2010 roku program ten funkcjonuje w ramach nowego zadania publicznego dotyczącego prowadzenia Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK)⁶¹, również zlecane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji organizacji pozarządowej wyłanianej każdorazowo w drodze otwartego konkursu. Z tak zorganizowanej pomocy może skorzystać każdy cudzoziemiec, niezależnie od jego decyzji dotyczącej współpracy z organami ścigania. Natomiast cudzoziemiec, który nie wyraża chęci zeznawania przeciw osobie uczestniczącej oraz czerpiącej zyski z procederu handlu ludźmi, nie może być objęty programem pomocy ofiarom handlu ludźmi realizowanym przez Fundację La Strada w ramach Krajowego Programu Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi (do końca 2009 roku pomoc w dobrowolnym powrocie takim osobom finansowana była na zasadzie zlecenia zadania publicznego). Podstawowym celem programu jest zapewnienie ochrony i wsparcia cudzoziemców przez zabezpieczenie ich podstawowych potrzeb życiowych oraz wzbudzenie ich większego zaufania do organów ścigania i samego wymiaru sprawiedliwości, a poprzez to zwiększenia ich gotowości do zgłaszania faktu zaistnienia przestępstwa handlu ludźmi.

⁵⁹ Dz.U. z 2005 r. Nr 18, poz. 160.

⁶⁰ Dz. Urz. WE L 203 z 01.08.2002.

⁶¹ Wśród głównych zadań Krajowego Centrum można wymienić:

- identyfikację ofiar handlu ludźmi,
- interwencję,
- prowadzenie schroniska dla ofiar handlu ludźmi,
- opiekę nad cudzoziemcami włączonymi do *Programu wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*,
- poradnictwo prewencyjne oraz konsultacje dla instytucji.

3. Inne formy ochrony cudzoziemców na terytorium Polski

3.1. Uciekinierzy z Bośni i Hercegowiny

W związku z konfliktem zbrojnym w Bośni i Hercegowinie w 1992 r., w wyniku podpisania umowy z rządem tego kraju, Polska przyjęła na swoje terytorium ponad 900 osób, głównie dzieci, młodzieży i wychowawców z okolic Bosanskiego Brodu. Ewakuacja tej grupy odbyła się z nadgranicznego chorwackiego miasta Slavonski Brod, drogą kolejową (uruchomiono dwa specjalne pociągi), w ramach konwoju koordynowanego przez polskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Przed wyjazdem po przeprowadzeniu na terenie dworca kolejowego identyfikacji, uciekinierom wydano w trybie natychmiastowym polskie dokumenty podróży uprawniające do przekroczenia granicy oraz zapewniono podstawową opiekę medyczną.

Koszty utrzymania uciekinierów związane z pobytem w Polsce zostały pokryte z rezerwy budżetu państwa, na podstawie uchwały rządu.

Po przybyciu do kraju opiekę nad grupą podzielono: część cudzoziemców umieszczono w trzech ośrodkach prowadzonych przez Pełnomocnika Ministra Spraw Wewnętrznych ds. Uchodźców, niektórych zakwaterowano w ośrodkach prowadzonych przez Polski Czerwony Krzyż, a inni znaleźli się w placówkach prowadzonych przez władze wojewódzkie. Dzieciom i młodzieży zapewniono naukę języka ojczystego oraz edukację w pobliskich szkołach. Uruchomiono również program integracyjny finansowany przez UNHCR, którym objęto 40 osób o szczególnych potrzebach przebywających w jednym z ośrodków prowadzonych przez Pełnomocnika ds. Uchodźców (matki samotnie wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne i dzieci wymagające szczególnej opieki). Bośniacy byli ponadto pierwszą grupą w Polsce, która skorzystała z programów integracyjnych organizacji pozarządowych.

Z biegiem czasu grupa bośniackich uciekinierów zmniejszyła się. W niecały rok po ich przybyciu w kraju pozostało jedynie nieco ponad 400 osób. Do października 1993 roku grupa ta liczyła niewiele ponad sto osób. Większość bowiem osób powróciła do domu, jak tylko stało się to możliwe. Niektóre z nich dołączyły zaś do swoich rodzin ewakuowanych do innych krajów na Zachodzie i wyjechały z Polski.

3.2. Uciekinierzy z Kosowa ewakuowani przez władze Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Macedonii

Kierując się zasadą solidarności z ofiarami wojny w byłej Jugosławii (Kosowie), na podstawie uchwały Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Nr 31/99 z dnia 13 kwietnia 1999 roku w sprawie zasad przyjęcia i pobytu uchodźców z Kosowa, do Polski przyjechała jedna z najliczniejszych w regionie grup cudzoziemców (ok. 1 000 osób) znajdujących się w tragicznym położeniu humanitarnym na terytorium Macedonii i Albanii. W oparciu o umowę zawartą między Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji a Zarządem Głównym Polskiego Czerwonego Krzyża, który zgodnie z zapisami tej umowy odpowiadał za kwestie pobytowe uciekinierów z Kosowa, umieszczeni oni zostali czasowo w ośrodkach dla uchodźców, gdzie znaleźli schronienie oraz czasową opiekę. Kwestie związane z ich pobytem w Polsce realizowane były jednak w ramach systemu odrębnego od rozwiązań stosowanych w odniesieniu do osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy. Rada Ministrów przyjęła wówczas uchwałę o przyznaniu środków finansowych na utrzymanie uciekinierów, a Minister

Spraw Wewnętrznych i Administracji zalegalizował ich pobyt, poprzez wydanie 685 kart czasowego pobytu.

W wyniku zorganizowanego przez władze polskie dobrowolnego powrotu ww. osób do Kosowa powrócili prawie wszyscy uciekinierzy przebywający wówczas w Polsce. Pozostało jedynie 13 osób, w tym dwie osoby wymagające leczenia oraz jedenastoosobowa rodzina romska, której członkowie następnie zwrócili się o nadanie statusu uchodźcy.

3.3. Inne krajowe formy ochrony cudzoziemców wynikające z ustawy z 2003 roku o cudzoziemcach

W polskim ustawodawstwie można także wyliczyć kilka innych, mających specyficzny charakter i nie uregulowanych w prawie międzynarodowym, krajowych form objęcia cudzoziemców ochroną na terytorium Polski poprzez:

1. ustanowienie przepisów uniemożliwiających wydalenie cudzoziemca;
2. udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga obecności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
3. udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej;
4. wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych;
5. wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa;
6. przedłużenie wiz;
7. orzeczenia sądu o niedopuszczalności wydania cudzoziemca oraz rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie wydania cudzoziemca.

Ustanowienie przepisów uniemożliwiających wydalenie cudzoziemca

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach przewiduje szereg sytuacji, w których nie wydaje się cudzoziemcowi decyzji o wydaleniu, a wydanej nie wykonuje. Ww. przypadki zachodzą, jeżeli:

1. cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
  - a. wizen jednolitej pobytowej upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu przyjazdu ze względów humanitarnych, ze względu na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe,
  - b. zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, gdy zostało ono udzielone w związku z niżej wymienionymi okolicznościami:
    - przepisy prawa polskiego wymagają osobistego stawiennictwa cudzoziemca przed polskim organem władzy publicznej;
    - wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
    - wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej;
    - organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi stwierdził, że cudzoziemiec jest prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 roku w sprawie zwalczania handlu ludźmi;

2. cudzoziemiec posiada zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, prawo pobytu lub prawo stałego pobytu, zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 2006 roku o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytcie oraz wjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin lub zgodę na pobyt tolerowany;
3. cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE i jego dalszy pobyt nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że związek małżeński został zawarty w celu uniknięcia wydalenia.

Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Istnieje również możliwość udzielenia przez polskie organy właściwe w sprawach legalizacji pobytu - zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi przybywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Regulacja ta ma charakter szczególny, a maksymalny okres na jaki wydaje się ww. zezwolenie nie może przekroczyć dwóch lat⁶².

Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej

Inną formą - w pewnym stopniu - uznaniowego udzielenia ochrony na terytorium Polski jest sytuacja, w której właściwy wojewoda może, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej, udzielić cudzoziemcowi zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, czyli zalegalizować jego pobyt na okres do dwóch lat. Przepis ten został wprowadzony do polskiego prawa w ramach nowelizacji ustawy o cudzoziemcach w 2008 roku⁶³. Można więc założyć, iż w sytuacji, gdy w interesie państwa (może, lecz nie musi, być on rozumiany tak jak w przypadku procedury udzielania cudzoziemcowi azylu na terytorium Polski)⁶⁴ będzie zalegalizowanie pobytu takiego cudzoziemca w kraju przez właściwy organ administracyjny, to w takim przypadku cudzoziemiec będzie mógł skorzystać z instytucji zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony właśnie w zw. z art. 53a ust.2 pkt 3.

⁶² Ponowne złożenie wniosku, na tych samych podstawach, skutkuje pozostawieniem go bez rozpoznania.

⁶³ Art. 53a ust. 2 został wprowadzony w art. 1 ust. 24 ustawy z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367). Ta przesłanka legalizacji pobytu cudzoziemca, lecz w innym kontekście, po raz pierwszy pojawiła się przy nowelizacji ustawy z 1997 roku o cudzoziemcach (ustawa z 11 kwietnia 2001 roku o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz innych ustaw, Dz.U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475). Na tej podstawie wojewoda mógł wydać wizę pobytową cudzoziemcowi, jeżeli wymagał tego interes Rzeczypospolitej Polskiej (dodano w ust. 1 pkt. 5 ww. ustawy). Ponadto w art. 14 ust. 2 stwierdzono, że w takim przypadku łączny okres pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wiz mógł przekroczyć 6 miesięcy. Również w art. 68d. ust. 1 ówczesny Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Granicznej, mógł zezwolić, na wniosek konsula, komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej lub z urzędu na wjazd lub pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi, który nie spełniał warunków dotyczących wjazdu lub pobytu określonych w ustawie, jeżeli wymagały tego względy humanitarne lub interes Rzeczypospolitej Polskiej.

⁶⁴ Por. przypisy 46-48 na str. 15-16 niniejszego dokumentu.

Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach wśród wielu rodzajów wiz pobytowych przewiduje również możliwość wydania wize pobytowej (jednolitej lub krajowej) w celu przyjazdu ze względów humanitarnych. Udzielenie ww. wize dotyczy głównie przypadków kiedy wjazd cudzoziemca wymagany jest ze względu na konieczność poddania go zabiegom lekarskim służącym ratowaniu życia.

Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa

Polski porządek prawny przewiduje również możliwość udzielenia wize pobytowej (jednolitej lub krajowej) jeżeli przemawia za tym interes państwa.

Przedłużenie wiz cudzoziemcom

Ogólną zasadą w polskim porządku prawnym jest możliwość przedłużenia cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej każdego typu wize pobytowej, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo względy humanitarne;
- 2) zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wize, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w chwili wydania wize;
- 3) okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;
- 4) nie zachodzą przewidziane w przepisach okoliczności przemawiające za odmową wydania wize.

Istnieje również możliwość przedłużenia wize cudzoziemcowi przebywającemu w szpitalu, którego stan zdrowia wyklucza przewiezienie lub wyjazd do innego państwa do dnia, w którym stan jego zdrowia pozwoli na opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wize w takim przypadku można przedłużyć wielokrotnie. W celu wydania opinii w tej sprawie, organ właściwy do przedłużenia wize (wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca) może powołać biegłego lekarza.

Orzeczenia sądu o niedopuszczalności wydania cudzoziemca oraz rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie wydania cudzoziemca

W sytuacji, gdy wydalenie przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca mogłoby nastąpić do kraju, do którego jego wydanie jest niedopuszczalne na podstawie orzeczenia sądu o niedopuszczalności wydania cudzoziemca albo na podstawie rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie jego wydania, możliwe jest udzielenie mu zgody na pobyt tolerowany. W tej sytuacji decyzję podejmuje szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców; jego decyzja ma charakter uznaniowy. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyduje bowiem o ewentualnej legalizacji pobytu ww. cudzoziemca biorąc pod uwagę dwa kryteria ocenne: przyczynę odmowy wydania cudzoziemca oraz interes Rzeczypospolitej Polskiej.

3. PROCEDURY W ZAKRESIE UDZIELANIA CUDZOZIEMCOM OCHRONY NA TERYTORIUM POLSKI ORAZ PRZYSŁUGUJĄCE CUDZOZIEMCOM PRAWA

1. Procedury w zakresie form udzielanej cudzoziemcom ochrony zharmonizowanej i niezharmonizowanej z prawem Unii Europejskiej

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej instytucje odpowiedzialne za przeprowadzenie postępowań w zakresie udzielania cudzoziemcom ochrony stosują jednolitą procedurę. Oznacza to, że każdy wniosek cudzoziemca o udzielenie takiej ochrony (z wyłączeniem sytuacji, w której mowa jest o udzieleniu cudzoziemcom ochrony czasowej⁶⁵) rozpatruje się jako wniosek o nadanie statusu uchodźcy, a badanie możliwości udzielenia innych – w tym krajowej - form ochrony stanowią integralną część tego postępowania. Wyłączeniu ulegają również sytuacje, w których cudzoziemiec jednoznacznie oświadcza, że zamierza ubiegać się o udzielenie azylu lub też żądanie ochrony wynika z wydanego przez sąd orzeczenia o niedopuszczalności wydania go władzom kraju pochodzenia albo z rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie jego wydania.

W toku postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy bada się zatem nie tylko spełnienie warunków do uznania za uchodźcę w rozumieniu Konwencji Genewskiej z 1951 roku, ale także – w razie stwierdzenia, że nie są one spełnione – inne okoliczności uzasadniające objęcie cudzoziemca ochroną uzupełniającą lub zgodą na pobyt tolerowany, skutkujące ochroną przed wydaleniem. W raporcie zaznaczono też, iż okoliczności stanowiące barierę wydalenia cudzoziemca z terytorium Polski miały do tej pory bardzo zróżnicowany charakter, co przełożyło się na niejednorodną konstrukcję najczęściej wykorzystywanej krajowej formy udzielania ochrony, czyli instytucji pobytu tolerowanego. Ze względu na dość skomplikowany charakter istniejącej w Polsce od roku 2003 instytucji *zgody na pobyt tolerowany*, która z różnych względów może zostać cudzoziemcowi wydana, autorzy raportu zdecydowali przedstawić ww. krajową formę ochrony cudzoziemców w ramach trzech głównych procedur administracyjnych. Z tego też powodu przy kolejno omawianych procedurach: uchodźczej, azylowej oraz wydalenkowej wskazane zostaną sytuacje, w których cudzoziemcowi można wydać zgodę na pobyt tolerowany.

W dokumencie osobno omówione zostaną pozostałe formy udzielania ochrony na terytorium Polski, a więc instytucja azylu, zharmonizowana z prawem UE ochrona czasowa oraz uregulowana w prawie krajowym pomoc udzielana ofiarom handlu ludźmi, niedopuszczalność wydania cudzoziemca (orzekana przez sądy) oraz rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie wydania cudzoziemca. Wskazane też zostaną inne okoliczności, w których można cudzoziemcowi udzielić ochrony, a które zawarte zostały w szczegółowych rozwiązaniach ustawowych.

Na wstępie rozważań na temat stosowanych w Polsce form ochrony cudzoziemców należy zaznaczyć, iż w rozwiązaniach prawnych dotyczących udzielania ochrony stosowanych w Polsce, tylko postępowanie w sprawie o udzielenie azylu ma charakter w pełni uznaniowy.

---

⁶⁵ Szerzej w pktcie 1.4.

1.1. Procedura uchodźcza

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi można udzielić ochrony poprzez przyznanie statusu uchodźcy (przyznawany na mocy zapisów Konwencji Genewskiej z dnia 28 lipca 1951 roku oraz Protokołu Nowojorskiego z dnia 31 stycznia 1967 roku). Wniosek o udzielenie statusu uchodźcy składa się osobiście (w niektórych przypadkach wniosek może obejmować także inne niż wnioskodawca osoby)⁶⁶ do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców za pośrednictwem komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej⁶⁷. Cudzoziemiec, który przebywa już na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, składa wniosek za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej, obejmującego terytorialnym zasięgiem działania m.st. Warszawę. Należy też wskazać, że wniosek w tej sprawie rozpatruje się równocześnie jako wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej⁶⁸, a samo postępowanie w sprawach o nadanie statusu uchodźcy prowadzi się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Decyzje w sprawach nadania statusu uchodźcy wydaje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a od decyzji Szefa Urzędu przysługuje odwołanie do Rady do Spraw Uchodźców⁶⁹.

Przyjmując wniosek o nadanie statusu uchodźcy, Komendant placówki Straży Granicznej⁷⁰:

1. ustala tożsamość wnioskodawcy i osoby w imieniu której wnioskodawca występuje;
2. sprawdza, czy wniosek został wypełniony poprawnie i czy wskazuje na: tożsamość wnioskodawcy oraz osób przez niego reprezentowanych, czy zawiera informacje na temat kraju pochodzenia, dane na temat wiz lub zezwoleń na pobyt wydanych przez władze innych krajów, opis trasy podróży do granicy oraz miejsce przekroczenia granicy oraz informacji o złożeniu wniosku o nadanie statusu uchodźcy w innym kraju przez wnioskodawcę lub członków rodziny⁷¹, a także dane członków rodziny, którzy

⁶⁶ Dotyczy to towarzyszących wnioskodawcy małoletnich dzieci, pod warunkiem, że nie pozostają w związku małżeńskim i są na jego utrzymaniu. Postępowanie to może także obejmować dziecko wnioskodawcy urodzone w okresie od wszczęcia postępowania aż do jego zakończenia decyzją ostateczną oraz towarzyszących wnioskodawcy: małżonka pozostającego na jego utrzymaniu i/lub małoletnich dzieci małżonka nie pozostających w związku małżeńskim, za zgodą małżonka wyrażoną na piśmie (art. 24 i 25 ustawy).

⁶⁷ Podstawą jest art. 28 ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472).

⁶⁸ Por. art. 23 ust. 2 ww. ustawy w brzmieniu: Wniosek o nadanie statusu uchodźcy rozpatruje się równocześnie jako wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej.

⁶⁹ Informacje o zasadach i trybie składania odwołań, określone w Kodeksie postępowania administracyjnego, wskazane są też każdorazowo w pouczeniach do decyzji.

⁷⁰ W przypadku cudzoziemców, którzy przebywając na terytorium Polski, składają wniosek o udzielenie azylu (krajowej formy ochrony) lub też zostali objętych ochroną czasową, czynności te (czyli fotografowanie, pobieranie odcisków palców) przeprowadza komendant oddziału Straży Granicznej, obejmującego terytorialnym zasięgiem działania m.st. Warszawę.

⁷¹ Definicja tej grupy cudzoziemców oraz podstawa prowadzenia postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy członków rodziny cudzoziemca znajduje się w art. 2 lit. i Rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 roku, ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o status uchodźcy złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. L 50 z dnia 25 lutego 2003 roku). [art. 2 lit. I w brzmieniu: „członkowie rodziny” oznaczają, o ile rodzina już istniała w kraju pochodzenia, następujących członków rodziny wnioskodawcy, którzy są obecni na terytorium Państw Członkowskich:

- i) małżonek osoby ubiegającej się o azyl lub jej albo jego partner stanu wolnego w stabilnym związku, w przypadku gdy ustawodawstwo lub praktyka danego Państwa Członkowskiego traktuje związki pozamałżeńskie w sposób porównywalny z traktowaniem związków małżeńskich na podstawie ich przepisów prawa odnoszących się do cudzoziemców;

mieszkają w innym Państwie Członkowskim UE. Weryfikacji podlegają także informacje czy cudzoziemiec oraz osoba przez niego reprezentowana posiada dokumenty uprawniające do wjazdu na terytorium Polski⁷²; o ile powstały okoliczności, o których mowa w art. 1 sekcja F Konwencji Genewskiej;

3. wykonuje zdjęcia i zdejmuje odciski palców (w przypadku osób powyżej 14 roku życia) cudzoziemca oraz osób, które cudzoziemiec reprezentuje (odciski palców są weryfikowane/przechowywane w systemie Eurodac⁷³);
4. zapewnia wykonanie badań medycznych oraz niezbędnych procedur sanitarnych ciała i ubrania cudzoziemca oraz osób przez cudzoziemca reprezentowanych;
5. poucza cudzoziemca w zrozumiałym dla niego języku nt. procedury uchodźczej oraz azylowej (krajowej), prawach i obowiązkach wnioskodawcy, a także możliwości poinformowania przedstawiciela UNHCR o prowadzonym postępowaniu oraz zapewnienia tej organizacji dostępu do dokumentacji sprawy, o innych organizacjach ustawowo zajmujących się kwestiami uchodźczymi⁷⁴.

Po dokonaniu powyższych czynności organ przyjmujący przekazuje wniosek Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w celu jego rozpatrzenia. Następnie cudzoziemiec, za pośrednictwem organu przyjmującego wniosek, pozostawia posiadany dokument podróży w depozycie Szefa ww. Urzędu. Na czas postępowania i na wniosek cudzoziemca, może zostać zaoferowana pomoc w postaci zakwaterowania w ośrodku dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy lub poza ośrodkami w przypadku, gdy wymagają tego względy organizacyjne albo jest to niezbędne do: zapewnienia bezpieczeństwa cudzoziemcowi, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji samotnych kobiet; ochrony porządku publicznego; ochrony i utrzymania więzi rodzinnych; przygotowania cudzoziemca do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem (powyższe po otrzymaniu decyzji o nadaniu statusu uchodźcy albo decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, w której udzielono ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany)⁷⁵.

Zgodnie z art. 33 ustawy z 2003 roku wszczęcie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy powoduje z mocy prawa unieważnienie wizy, wygaśnięcie decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wstrzymanie decyzji o wydaleniu i w określonych przypadkach wstrzymanie wykonania decyzji o wydaleniu do dnia doręczenia

---

ii) nieletnie dzieci ze związku określonego w lit. i) lub składającego wniosek, pod warunkiem że nie są żonate lub zamężne i znajdują się na utrzymaniu składającego wniosek oraz bez względu na to, czy zostały urodzone w czy poza związkiem małżeńskim lub adoptowane zgodnie z przepisami prawa krajowego;

iii) ojciec, matka lub opiekun, jeżeli wnioskodawca lub uchodźca jest osobą nieletnią i stanu wolnego].

⁷² W przypadku osób składających wnioski o nadanie statusu uchodźcy już na terytorium Rzeczypospolitej Polski organ przyjmujący wniosek ustala również to, czy cudzoziemiec przebywa legalnie, a więc zgodnie z obowiązującymi przepisami.

⁷³ Zadaniem tego systemu jest porównywanie odcisków palców osób ubiegających się o status uchodźcy oraz nielegalnych imigrantów w celu ułatwienia stosowania Regulacji Dublin II, która umożliwia określenie Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o nadanie statusu uchodźcy.

⁷⁴ Aby wykluczyć możliwość popełnienia przestępstwa lub wykroczenia lub w celu ustalenia tożsamości cudzoziemca, organ przyjmujący wniosek może dokonać kontroli osobistej wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje (kontrola może obejmować też ich багаż).

⁷⁵ Jeśli wymagają tego okoliczności (szerzej art. 87-89 ustawy) cudzoziemca umieszcza się, na podstawie postanowienia sądu, w ośrodku strzeżonym lub w areszcie w celu wydalenia – gdy zachodzą względy ochrony obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. W ośrodku strzeżonym lub areszcie w celu wydalenia nie umieszcza się małoletnich bez opieki ani cudzoziemca, którego stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że był poddany przemocy albo jest niepełnosprawny (z wyłączeniem sytuacji w której zachowanie cudzoziemca zagraża bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu innych cudzoziemców przebywających w ośrodku dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy lub pracowników ośrodka).

cudzoziemcowi decyzji ostatecznych w sprawie o nadanie statusu uchodźcy wydanych wnioskodawcy i osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje⁷⁶.

Natomiast w toku postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy cudzoziemcowi nie wydaje się i nie przedłuża wiza, nie wydaje się decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Polski, a także nie wydaje się decyzji o wydaleniu.

Postępowania dotyczące nadania statusu uchodźcy

Proces decyzyjny zaczyna się od określenia czy Rzeczpospolita Polska jest odpowiedzialna za rozpatrzenie wniosku o nadanie statusu uchodźcy (dot. właściwości wskazanych w rozporządzeniu Dublin II⁷⁷). W tym przypadku wniosek jest analizowany w I instancji przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wnioskodawca ma obowiązek przybycia na rozmowę w dniu wskazanym przez Szefa Urzędu w celu złożenia zeznań i wyjaśnień, udostępnienia wszelkich dowodów mających na celu przedstawienia okoliczności uzasadniających nadanie statusu uchodźcy, informować o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Polski aż do dnia otrzymania ostatecznej decyzji. Wnioskodawca jest przesłuchiwany przez przedstawiciela Urzędu oraz na żądanie może otrzymać potwierdzoną kopię zapisu tego przesłuchania. Organ prowadzący postępowanie zapewnia podczas przesłuchania, i w razie zaistnienia takiej potrzeby, bezpłatną pomoc tłumacza władającego językiem zrozumiałym dla wnioskodawcy.

Cudzoziemcowi, który informuje organ prowadzący postępowanie, że był poddany przemocy, jest niepełnosprawny, lub którego stan psychofizyczny stwarza domniemanie, że był poddany przemocy, zapewnia się przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych w celu potwierdzenia tych okoliczności. Jeśli badanie potwierdza przekazaną informację, czynności w postępowaniu w sprawie nadania statusu uchodźcy oraz związane z udzielaniem pomocy w ośrodku mogą być wykonywane przez osobę płci wskazanej przez cudzoziemca, która odbyła szkolenie przygotowujące do pracy z osobami poszkodowanymi na skutek przestępstwa lub poddanymi przemocy i z osobami niepełnosprawnymi.

W trakcie procedury cudzoziemiec ubiegający się o status uchodźcy może swobodnie kontaktować się z przedstawicielem Wysokiego Komisarza ONZ do Spraw Uchodźców, jak również z organizacjami pozarządowymi, zgodnie z ich statutem.

Decyzję dotyczącą nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców powinien wydać w ciągu 6 miesięcy⁷⁸ od daty złożenia wniosku lub, w

⁷⁶ W tym przypadku ma miejsce ustawowe ograniczenie stosowania ww. zapisu, o czym w dalszej części omawianej procedury (s. 35-36).

⁷⁷ Jeżeli zachodzą okoliczności uzasadniające przekazanie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, innemu państwu członkowskiemu, Szef Urzędu wydaje decyzję o ich przekazaniu i o umorzeniu postępowania. Osoby podlegające przekazaniu mogą być doprowadzone do granicy lub do granicy państwa, do którego następuje przekazanie, albo do portu lotniczego lub morskiego tego państwa. Obowiązek doprowadzenia, na wniosek Szefa Urzędu, wykonują:

1. Komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy - do granicy;
2. Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce przekroczenia granicy wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje - od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje przekazanie;

⁷⁸ Jeżeli po upływie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku nie została wydana decyzja w pierwszej instancji i przyczyna nie leży po stronie wnioskodawcy, Szef Urzędu, na wniosek wnioskodawcy, wydaje zaświadczenie,

przypadku wniosku oczywiście bezzasadnego, w okresie 30 dni od daty złożenia wniosku. Jeżeli organ prowadzący postępowanie zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy, udzielić mu ochrony uzupełniającej lub też zgody na pobyt tolerowany, zwraca się do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów administracyjnych, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności mogące wstrzymać wydanie pozytywnej decyzji⁷⁹.

Nadanie statusu uchodźcy

Cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Status uchodźcy nadaje się także małoletniemu dziecku cudzoziemca, który uzyskał status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej, urodzonemu na tym terytorium (zob. art. 13 ustawy z 2003 roku). Przy czym prześladowanie na które w swoim wniosku powołuje się cudzoziemiec, zgodnie z Konwencją Genewską, musi ze względu na swoją istotę lub powtarzalność stanowić poważne naruszenie praw człowieka, w szczególności praw, których uchylenie jest niedopuszczalne zgodnie z art. 15 ust. 2⁸⁰

---

które wraz z tymczasowym zaświadczeniem tożsamości cudzoziemca stanowi podstawę dla wnioskodawcy i małżonka, w imieniu którego wnioskodawca występuje, do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415).

⁷⁹ Powyższe odnosi się do sytuacji wskazanej w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3 lub w art. 97 ust. 1a ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czyli sytuacji w której istnieją poważne podstawy, aby sądzić, że cudzoziemiec popełnił zbrodnię przeciwko pokojowi/zbrodnię wojenną lub zbrodnię przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego/jest winny działań sprzecznych z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych/popełnił zbrodnię o charakterze innym niż polityczny poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed złożeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy; popełnił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zbrodnię lub popełnił poza tym terytorium czyn, który jest zbrodnią według prawa polskiego; stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa; przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej popełnił inny czyn, który jest przestępstwem według prawa polskiego zagrożonym karą pozbawienia wolności, jeżeli cudzoziemiec opuścił kraj pochodzenia wyłącznie w celu uniknięcia kary – lub podlegał albo w inny sposób brał udział w popełnieniu takich zbrodni lub czynów; oraz gdy dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ww. organy przekazują stosowne informacje w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o ich przekazanie, a w przypadku ich braku, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin przekazania informacji może być przedłużony do 3 miesięcy.

⁸⁰ Art. 15 ust. 2 Na podstawie powyższego przepisu nie można uchylić zobowiązań wynikających z artykułu 2 [w brzmieniu: 1. Prawo każdego człowieka do życia jest chronione przez ustawę. Nikt nie może być umyślnie pozbawiony życia, wyjąwszy przypadki wykonania wyroku sądowego, skazującego za przestępstwo, za które ustawa przewiduje taką karę.

2. Pozbawienie życia nie będzie uznane za sprzeczne z tym artykułem, jeżeli nastąpi w wyniku bezwzględnie koniecznego użycia siły:

- a) w obronie jakiegokolwiek osoby przed bezprawną przemocą;
- b) w celu wykonania zgodnego z prawem zatrzymania lub uniemożliwienia ucieczki osobie pozbawionej wolności zgodnie z prawem,
- c) w działaniach podjętych zgodnie z prawem w celu stłumienia zamieszek lub powstania, z wyjątkiem przypadków śmierci będących wynikiem zgodnych z prawem działań wojennych, oraz zobowiązań zawartych w artykułach 3 [w brzmieniu: Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu], 4 ust. 1 [w brzmieniu: Nikt nie może być trzymany w niewoli lub w poddaństwie] i 7 [w brzmieniu: 1. Nikt nie może być uznany za winnego popełnienia czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu działania, który według prawa wewnętrznego lub międzynarodowego nie stanowił czynu zagrożonego karą w czasie jego popełnienia. Nie będzie również wymierzona kara surowsza od tej, którą można

Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku (Dz.U. z 2003 r. Nr 61, poz. 1369 t.j.), lub być kumulacją różnych działań, czy też zaniechań, w tym stanowiących naruszenie praw człowieka, których oddziaływanie jest równie dotkliwe jak prześladowania. To prześladowanie może polegać w szczególności na:

1. użyciu przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym przemocy seksualnej;
2. zastosowaniu środków prawnych, administracyjnych, policyjnych lub sądowych w sposób dyskryminujący lub o charakterze dyskryminującym;
3. wszczęciu lub prowadzeniu postępowania karnego albo ukaraniu, w sposób, który ma charakter nieproporcjonalny lub dyskryminujący;
4. braku prawa odwołania się do sądu od kary o charakterze nieproporcjonalnym lub dyskryminującym;
5. wszczęciu lub prowadzeniu postępowania karnego albo ukaraniu z powodu odmowy odbycia służby wojskowej podczas konfliktu, jeżeli odbywanie służby wojskowej stanowiłoby zbrodnię lub działania m.in. sprzeczne z celami i zasadami Narodów Zjednoczonych określonymi w Preambule i art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych⁸¹;

Odmowa nadania statusu uchodźcy

W decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców (lub w II instancji Rada do Spraw Uchodźców) może też orzec o przyznaniu dwóch innych form udzielania ochrony na terytorium Polski, a więc ochrony uzupełniającej lub, gdy nie zostaną spełnione przesłanki udzielenia ochrony uzupełniającej, zgody na pobyt tolerowany. Tak więc odmowie przyznania statusu uchodźcy może towarzyszyć pozytywna decyzja przyznająca ochronę uzupełniającą lub zgodę na pobyt tolerowany⁸². W stosunku do cudzoziemca może też zostać wydana decyzja o wydaleniu z terytorium Polski (do postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, w części dotyczącej orzeczenia o wydaleniu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach dotyczące postępowania w sprawie wydalenia - patrz szerzej tzw. procedura wydaleniowa).

Ochrona uzupełniająca

W związku z wdrożeniem do krajowego porządku prawnego przepisów Dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie minimalnych norm uznawania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców za uchodźców lub osoby, które z innych względów wymagają ochrony międzynarodowej, statusu tych osób oraz zakresu przyznawanej pomocy⁸³, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w przypadku, gdy cudzoziemiec nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, lecz powrót do kraju pochodzenia może narazić go na:

---

było wymierzyć w czasie, gdy czyn zagrożony karą został popełniony. 2. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w sądeniu i karaniu osoby winnej działania lub zaniechania, które w czasie popełnienia stanowiły czyn zagrożony karą według ogólnych zasad uznanych przez narody cywilizowane].

⁸¹ Szerzej mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy z 2003 roku.

⁸² Jedynie uznani uchodźcy oraz osoby, którym przyznano ochronę uzupełniającą, uprawnieni są do korzystania z rocznego programu integracyjnego, oferującego pewien zakres przywilejów – nieprzewidzianych w przypadku osób posiadających status pobytu tolerowanego.

⁸³ Dz.U. L 304 z dnia 30 września 2004 roku.

1. rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji;
2. tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie;
3. poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego,

i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia może udzielić takiemu cudzoziemcowi ochrony uzupełniającej.

Zgoda na pobyt tolerowany

Zgodę na pobyt tolerowany – tj. krajowy status ochrony cudzoziemców - udziela Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców (z urzędu) w sytuacji, gdy wydalenie cudzoziemca:

1. mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu lub być zmuszony do pracy lub pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku *lub*
2. naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku, lub naruszałoby prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Należy zaznaczyć, iż możliwość udzielenia zgody na pobyt tolerowany w obu powyższych przypadkach jest wyłączona w sytuacji, gdy dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Pozostawienie wniosku bez rozpoznania

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może pozostawić wniosek bez rozpoznania, gdy nie zawiera on imienia i nazwiska wnioskodawcy lub określenia kraju pochodzenia i braków tych nie można było usunąć w wyniku czynności podejmowanych przez organ przyjmujący wniosek. Jeżeli organ prowadzący postępowanie stwierdzi, że wniosek jest niedopuszczalny, wydaje decyzję o umorzeniu postępowania z powodu jego niedopuszczalności. Powyższa sytuacja ma miejsce wówczas, gdy:

1. wnioskodawca uzyskał status uchodźcy w innym państwie członkowskim,
2. po otrzymaniu decyzji ostatecznej o odmowie nadania statusu uchodźcy wnioskodawca złożył nowy wniosek oparty na tych samych podstawach,
3. małżonek, który uprzednio wyraził zgodę na złożenie wniosku przez wnioskodawcę w jego imieniu, złożył odrębny wniosek, podczas gdy nie zachodzą okoliczności dotyczące tego małżonka uzasadniające taki wniosek.

W przypadku, gdy wnioskodawca:

1. podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej, lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy,
2. pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia, znajdującego się na wspólnej minimalnej liście przyjętej przez Radę Unii Europejskiej, pod warunkiem, że wnioskodawca posiada obywatelstwo tego państwa lub jest bezpaństwowcem i uprzednio stale zamieszkiwał w tym państwie oraz nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia w jego szczególnej sytuacji i w związku ze spełnianiem przez niego warunków do nadania statusu uchodźcy,
3. wprowadził organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy,
4. złożył inny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, w którym podał inne dane osobowe,
5. przedstawił niespójne, sprzeczne, nieprawdopodobne lub niewystarczające wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania,
6. złożył wniosek w celu opóźnienia wydania decyzji o wydaleniu lub opóźnienia lub zakłócenia wykonania takiej decyzji,
7. stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub był z tego powodu w przeszłości wydalony z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

- jego wniosek rozpatruje się w pierwszej kolejności jako oczywiście bezzasadny. W tej sytuacji postępowanie prowadzi się według zasad określonych w ustawie, z tym że wnioskodawcy, który podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej, lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy, nie przesłuchuje się, chyba, że jest on małoletnim bez opieki. W decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy wskazuje się, że wniosek był rozpatrywany jako wniosek oczywiście bezzasadny, a wydanie decyzji w sprawie następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku⁸⁴.

Wydalenie cudzoziemca

Stosownie do obowiązujących przepisów, w decyzji odmawiającej nadanie statusu uchodźcy cudzoziemcowi lub osobie, w imieniu której on występuje, orzeka się również o ich wydaleniu, jeżeli nie istnieją okoliczności uzasadniające udzielenie ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt tolerowany. Cudzoziemiec obowiązany jest opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w przedmiotowej sprawie. Również cudzoziemiec, który złożył ponowny wniosek o nadanie statusu uchodźcy, i stosunku do którego zostało wstrzymane wykonanie decyzji o wydaleniu, a decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy nie zawiera orzeczenia o udzieleniu ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt tolerowany, obowiązany jest opuścić Polskę we wspomnianym terminie⁸⁵. Od konieczności stosowania zasady orzekania w decyzji o

⁸⁴ Odwołanie od decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy z uwagi na oczywistą bezzasadność wniosku wnosi się w terminie 5 dni od dnia jej doręczenia (w normalnym trybie w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji).

⁸⁵ Szerzej art. 33 ustawy z 2003 roku.

odmowie nadania statusu uchodźcy o wydaleniu cudzoziemca, istnieją jednak pewne wyłączenia. I tak, w ww. decyzji kończącej postępowanie uchodźcze nie rozstrzyga się o wydaleniu cudzoziemca, gdy:

- 1) posiada on zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, prawo pobytu lub prawo pobytu stałego, zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 2006 roku o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin lub zgodę na pobyt tolerowany;
- 2) jest tymczasowo aresztowany, odbywa karę pozbawienia wolności lub stosuje się wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) jest małżonkiem obywatela polskiego lub małżonkiem cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się albo zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich;
- 4) jest obowiązany do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji o wydaleniu, której wykonanie zostało wstrzymane.

Jeżeli cudzoziemiec jest już obowiązany do opuszczenia terytorium Polski na podstawie wcześniejszej decyzji o wydaleniu, która nie została wykonana a cudzoziemiec po raz kolejny składa wniosek o nadanie statusu uchodźcy, wówczas w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy nie orzeka się o wydaleniu (nadal w mocy jest poprzednia decyzja o wydaleniu). Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może jednak w takim wypadku, każdorazowo na wniosek cudzoziemca, wstrzymać wykonanie decyzji o wydaleniu do dnia doręczenia wnioskodawcy decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy, jeżeli przemawia za tym słuszny interes strony (czyli cudzoziemca), nie jest to sprzeczne z interesem społecznym i złożenie kolejnego wniosku nie nastąpiło w celu opóźnienia wydania decyzji o wydaleniu lub opóźnienia lub zakłócenia wykonania takiej decyzji⁸⁶. Ww. wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji o wydaleniu powinien zawierać uzasadnienie istnienia słusznego interesu wnioskodawcy we wstrzymaniu jej wykonania i należy go złożyć wraz z kolejnym wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy, za pośrednictwem organu przyjmującego, a w przypadku gdy decyzja o wydaleniu została wydana po złożeniu kolejnego wniosku o nadanie statusu uchodźcy - bezpośrednio do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Wydanie decyzji w sprawie wstrzymania wykonania decyzji o wydaleniu powinno nastąpić w terminie 5 dni od dnia przekazania wniosku w tej sprawie przez organ przyjmujący lub od dnia otrzymania wniosku złożonego bezpośrednio do Szefa Urzędu⁸⁷. Decyzja o wstrzymaniu wykonania decyzji o wydaleniu wygasa z mocy prawa w dniu doręczenia cudzoziemcowi decyzji ostatecznej w sprawie o nadanie statusu uchodźcy wszczętej na kolejny wniosek o nadanie statusu uchodźcy.

Na uwagę zasługuje również sytuacja, w której wydalenie cudzoziemca jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję (komendant

---

⁸⁶ Rozwiązanie to zostało przyjęte do polskiego porządku prawnego z dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z 29 maja 2008 roku (Dz.U. z 2008 r. Nr 70 poz. 416). Podobne rozwiązanie stosuje się w przypadku procedury azylowej.

⁸⁷ Art. 33 ustawy z 2003 roku stwierdza także, że cudzoziemiec niezgadzający się z decyzją Szefa Urzędu w sprawie wstrzymania decyzji o wydaleniu może zwrócić się do tego organu o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 5 dni od dnia doręczenia decyzji. Wówczas to Szef Urzędu może zmienić lub uchylić decyzję w sprawie wstrzymania wykonania decyzji o wydaleniu w każdym czasie w razie zmiany okoliczności.

wojewódzki Policji, Komendant Główny Straży Granicznej i Komendant Oddziału Straży Granicznej) i od cudzoziemca. W takim przypadku, wojewoda na mocy art. 104 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 2003 roku lub Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców na mocy art. 104 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy z 2003 roku mogą z urzędu udzielić zgody na pobyt tolerowany. Na wskazane w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a sytuacje⁸⁸ w decyzji w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany może się także powołać wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu, gdy ujawniły się one już po wydaniu decyzji o wydaleniu lub wydalenie cudzoziemca było niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję o wydaleniu i od cudzoziemca.

Składanie odwołań od decyzji I instancji w sprawie o nadanie statusu uchodźcy

Decyzje Szefa Urzędu związane z nadaniem statusu uchodźcy (lub ochrony uzupełniającej czy zgody na pobyt tolerowany) mogą stanowić przedmiot odwołania do Rady do Spraw Uchodźców (II instancja), która wydaje decyzję w okresie jednego miesiąca od złożenia odwołania⁸⁹. Rada do Spraw Uchodźców wydaje decyzję, w której: utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję - umarza postępowanie pierwszej instancji, albo umarza postępowanie odwoławcze. Rada może uchylić zaskarżoną decyzję w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji, gdy rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w całości lub w znacznej części. Przekazując sprawę, organ ten może wskazać, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Organ ten może również wydać decyzję o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany, gdy w wyniku rozpatrzenia odwołania od decyzji w sprawie o nadanie statusu uchodźcy stwierdzi, że istnieje okoliczność stanowiąca przesłankę do udzielenia cudzoziemcowi tej właśnie formy ochrony.

Rada jest także organem właściwym w sprawach wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności wydanych decyzji lub postanowień. Na decyzję Rady do Spraw Uchodźców cudzoziemiec może złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji. Na decyzję Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego można wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Dodatkowo, w przypadku ujawnienia się okoliczności, które uzasadniają udzielenie zgody na pobyt tolerowany po wydaniu już decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, możliwe jest wznowienie postępowania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i udzielenie przez niego w oddzielnej decyzji zgody na pobyt tolerowany.

Cofnięcie zgody na pobyt tolerowany

Podstawami do cofnięcia zgody na pobyt tolerowany są sytuacje, w których:

- 1) ustanie przyczyna, dla której została ona udzielona;
- 2) cudzoziemiec dobrowolnie zwrócił się o ochronę do władz kraju pochodzenia;
- 3) cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

⁸⁸ Zob. str. 33 niniejszego dokumentu.

⁸⁹ Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji cudzoziemcowi.

- 4) dalsze jej obowiązywanie mogłoby spowodować poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Wobec cudzoziemca, któremu cofnięto zgodę na pobyt tolerowany orzeka się o jego wydaleniu. Wyjątkiem jest tutaj sytuacja, gdy wobec cudzoziemca już wcześniej wydano decyzję o wydaleniu. Zgodnie z tym, można wywnioskować, iż udzielenie zgody na pobyt tolerowany nie uchyla (czyniąc bezprzedmiotową) wcześniejszej decyzji o wydaleniu. Decyzja o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany koegzystuje zatem przez nieokreślony czas z decyzją o wydaleniu. Można więc stwierdzić, że w wyniku udzielenia cudzoziemcowi przedmiotowej zgody dochodzi do zawieszenia wykonalności decyzji o wydaleniu.

Decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany wydaje organ, który jej udzielił. W przypadku wydania jej Radę do Spraw Uchodźców, decyzję w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany wydaje Szef Urzędu.

Decyzja w sprawie cofnięcia zgody na pobyt tolerowany w przypadku, gdy dalsze obowiązywanie zgody mogłoby spowodować poważne zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo bezpieczeństwa i porządku publicznego wydawane jest z urzędu lub na wniosek Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej lub komendanta wojewódzkiego Policji.

1.2. Procedura azylowa

Gwarantowana przez Konstytucję możliwość ubiegania się cudzoziemca o udzielenie na terytorium Polski azylu została uwzględniona w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (od art. 90 do art. 96). Na tej podstawie cudzoziemiec, może złożyć wniosek w sprawie o udzielenie azylu bezpośrednio do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub - jeżeli cudzoziemiec przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – za pośrednictwem właściwego konsula. Wówczas wniosek ten przekazywany jest do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców⁹⁰, a w celu umożliwienia wjazdu na terytorium Polski oraz uczestniczenia w postępowaniu o udzielenie azylu, wnioskodawcy wydawana jest specjalna wiza.

Cudzoziemiec, podobnie jak w przypadku procedury uchodźczej, może złożyć wniosek⁹¹ w imieniu towarzyszących mu: małżonka pozostającego na jego utrzymaniu i małoletnich dzieci małżonka niepozostających w związku małżeńskim, za zgodą wyrażoną na piśmie. Wyrażenie zgody przez małżonka na złożenie wniosku w jego imieniu uważane jest za udzielenie wnioskodawcy pełnomocnictwa, w tym do działania w imieniu dzieci małżonka.

⁹⁰ Tylko w przypadku procedury azylowej istnieje możliwość ubiegania się o udzielenie ochrony na terytorium Polski poza jej granicami.

⁹¹ Zgodnie z art. 90 ust. 1a ustawy z 2003 roku wniosek o udzielenie azylu zawiera: dane wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania o udzielenie azylu; określenie kraju pochodzenia wnioskodawcy i osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje; określenie istotnych zdarzeń będących przyczyną ubiegania się o azyl. Wnioskodawca składa wniosek w imieniu towarzyszących mu jego małoletnich dzieci, pod warunkiem, że nie pozostają w związku małżeńskim i są na jego utrzymaniu. Postępowanie w sprawie udzielenia azylu obejmuje także dziecko wnioskodawcy urodzone w okresie od wszczęcia postępowania aż do jego zakończenia decyzją ostateczną.

W sytuacji, gdy małżonek cofnie zgodę na złożenie wniosku w jego imieniu, postępowanie w sprawie udzielenia azylu wobec niego i jego dzieci jest umarzone.

Ponadto wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia informacji niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego sprawy, a w szczególności dotyczące jego wieku, pochodzenia, tożsamości, obywatelstwa, krewnych, kraju i miejsc poprzedniego pobytu, wcześniejszych wniosków, trasy podróży oraz powodów złożenia wniosku. Powinien także udostępnić posiadane dowody potwierdzające okoliczności wskazane w uzasadnieniu wniosku, stawić się na wezwanie organu prowadzącego postępowanie w celu przesłuchania lub złożenia wyjaśnień oraz zawiadomić o każdej zmianie swojego miejsca pobytu i miejsca pobytu osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.

Po złożeniu przez cudzoziemca wniosku o udzielenie azylu na terytorium Polski Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców przeprowadza postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie stanu faktycznego. Następnie, w oparciu o zebrany materiał dowodowy, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydaje decyzję w przedmiotowej sprawie, na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy z 2003 roku, zgodnie z którym *cudzoziemiec może na swój wniosek otrzymać azyl w Rzeczypospolitej Polskiej, gdy jest to niezbędne dla zapewnienia mu ochrony oraz gdy przemawia za tym ważny interes państwa polskiego*. Podkreśla się też, że przesłanki te muszą zaistnieć łącznie. A zatem, w trakcie postępowania cudzoziemiec powinien wykazać, że uzyskanie azylu jest niezbędne do zapewnienia mu ochrony, a organ rozpatrując sprawę powinien podzielić ten pogląd. Natomiast ustalenie czy za udzieleniem azylu przemawia ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej podlega wyłącznej ocenie organu. Nie w każdym bowiem przypadku interes państwa polskiego przemawia za udzieleniem azylu - musi to być więc ważny interes państwa, czyli dotyczyć spraw o podstawowym, fundamentalnym znaczeniu dla Polski⁹².

Decyzję w sprawie udzielenia azylu podejmuje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw zagranicznych. Cudzoziemcowi, który otrzymał prawo azylu, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców udziela także zezwolenia na osiedlenie się⁹³ oraz wydaje kartę pobytu. Wydanie decyzji w sprawie o udzielenie azylu następuje w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku⁹⁴. Decyzja negatywna w postępowaniu o udzielenia azylu na terytorium Polski oznacza w praktyce wydanie decyzji o

---

⁹² Zarówno Wojewódzki Sąd Administracyjny, jak i Naczelny Sąd Administracyjny w swoich wyrokach dotyczących przesłanek udzielenia azylu stwierdzają, że ani chęć uczciwej pracy w Polsce ani prześladowania z powodu przynależności narodowej w istocie nie stanowią podstawy do udzielenia azylu (tego rodzaju prześladowanie wyczerpuje pojęcie uchodźcy). Por. Jacek Chlebny (red.), *Prawo o cudzoziemcach, Komentarz*, Wydawnictwo CH. Beck, Warszawa 2006.

⁹³ Zgodnie z art. 64 ust. 5 ustawy z 2003 roku o cudzoziemcach zezwolenia na osiedlenie się udziela się na czas nieoznaczony.

⁹⁴ W przypadku niezafatwienia sprawy w ww. terminach zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego (art. 36-38 k.p.a.) organ administracji publicznej obowiązany jest zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Ponadto na niezafatwienie sprawy w ww. terminach stronie służy zażalenie do organu administracji publicznej wyższego stopnia. Natomiast pracownik organu administracji publicznej, który z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub nie dopełnił obowiązku albo nie załatwił sprawy w dodatkowo wyznaczonym terminie ustalonym w myśl art. 37 § 2, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa (ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego Dz.U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 j.t.).

wydaleniu⁹⁵ lub też, zgodnie z przesłankami wskazanymi w art. ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgody na pobyt tolerowany⁹⁶. Podobnie jak ma to miejsce w procedurze uchodźczej, cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o odmowie udzielenia azylu wówczas, gdy decyzja zawiera orzeczenie o wydaleniu lub też wykonanie decyzji o wydaleniu zostało z mocy prawa wstrzymane ze względu na wszczęcie postępowania w sprawie udzielenia azylu, a decyzja o odmowie udzielenia azylu nie zawiera orzeczenia o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany. W przypadku decyzji odmownej, cudzoziemiec może wystąpić do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy⁹⁷. Na decyzję Szefa Urzędu wydaną na skutek ponownego rozpatrzenia sprawy przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a w dalszej kolejności skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego⁹⁸.

Ustawa w art. 91 ust. 1⁹⁹ przewiduje możliwość pozbawienia cudzoziemca azylu, jeżeli ustały przyczyny, dla których azyl został udzielony lub też azylant prowadzi działalność skierowaną przeciwko państwu polskiemu. Ustawa stanowi też dalej, że w decyzji o pozbawieniu azylu orzeka się o wydaleniu cudzoziemca, a w postępowaniu w sprawie pozbawienia azylu, w części dotyczącej orzeczenia o wydaleniu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach dotyczące postępowania w sprawie wydalenia. Jednocześnie z urzędu Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w decyzji o pozbawieniu azylu, jeżeli zaistniała którakolwiek z przesłanek wskazanych w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub pkt 1a ustawy z 2003 roku, może udzielić zgody na pobyt tolerowany¹⁰⁰.

---

⁹⁵ Warto w tym miejscu wskazać, że zgodnie z art. 95 ww. ustawy cudzoziemca, któremu udzielono azylu, nie można zobowiązać do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu, można wydać decyzję o wydaleniu tylko po uprzednim pozbawieniu go azylu (art. 96 ww. ustawy).

⁹⁶ W przypadku gdy cudzoziemiec nie otrzymał azylu, lecz jego wydalenie z terytorium Polski wiązałoby się z zagrożeniem prawa do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, z ryzykiem poddania takiej osoby torturom, czy też nieludzkiemu czy poniżającemu traktowaniu lub karaniu, ze zmuszeniem tej osoby do pracy, z pozbawieniem prawa do rzetelnego procesu sądowego albo ukaraniu bez podstawy prawnej, lub gdy wydalenie naruszałoby prawo do życia rodzinnego bądź prawa dziecka, wówczas takiej osobie wydaje się zgodę na pobyt tolerowany. Decyzja taka zostaje również wydana, gdy wydalenie jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję o wydaleniu lub też z przyczyn niezależnych od cudzoziemca. Na uwagę zasługuje fakt, że właściwy organ jest zobowiązany wydać zgodę na pobyt tolerowany w przypadku spełnienia jednego z powyższych warunków.

⁹⁷ W tej sytuacji stosuje się podobną jak w procedurze uchodźczej procedurę (patrz str. 34).

⁹⁸ Ustawa z 30 sierpnia 2002 roku Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.).

⁹⁹ Art. 91. 1. Cudzoziemca pozbawia się azylu, jeżeli:

- 1) ustały przyczyny, dla których azyl został udzielony;
- 2) prowadzi on działalność skierowaną przeciwko obronności lub bezpieczeństwu państwa lub bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu.

¹⁰⁰ W przypadku gdy cudzoziemiec został pozbawiony azylu, lecz jego wydalenie z terytorium Polski wiązałoby się z zagrożeniem prawa do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, z ryzykiem poddania takiej osoby torturom, czy też nieludzkiemu czy poniżającemu traktowaniu lub karaniu, ze zmuszeniem tej osoby do pracy, z pozbawieniem prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, lub gdy wydalenie naruszałoby prawo do życia rodzinnego bądź prawa dziecka, wówczas takiej osobie wydaje się zgodę na pobyt tolerowany. Decyzja taka zostaje również wydana, gdy wydalenie jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję o wydaleniu lub też z przyczyn niezależnych od cudzoziemca. Na uwagę zasługuje fakt, że właściwy organ jest zobowiązany wydać zgodę na pobyt tolerowany w przypadku spełnienia jednego z powyższych warunków (brak uznaniowości decyzji).

Decyzję w sprawie pozbawienia azylu, podobnie jak w przypadku jego udzielenia, wydaje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców¹⁰¹ po uzyskaniu wcześniejszej zgody ministra właściwego do spraw zagranicznych. Należy jednak pamiętać, że wymóg owej zgody dotyczy tylko decyzji o udzieleniu lub pozbawieniu azylu, a nie każdej decyzji w sprawie azylu (w tym negatywnej).

W praktyce jednak procedura azylowa nie jest instytucją często stosowaną przez cudzoziemców poszukujących ochrony na terytorium Polski. O ile po 1989 roku zostało złożonych w Polsce kilkadziesiąt wniosków o przyznanie azylu, żaden z nich nie został rozpatrzony pozytywnie. Niektórzy z wnioskodawców o nadanie azylu, w przypadku odmowy rozpoczęcia procedury azylowej lub też uzyskania negatywnej decyzji w ww. kwestii, składali wnioski o nadanie statusu uchodźcy. Takie postępowanie często kończyło się rozstrzygnięciem pozytywnym. W polskim prawie instytucja azylu jest bowiem formą udzielania ochrony cudzoziemcom o charakterze uznaniowym i należy do wyłącznej kompetencji państwa.

1.3. Procedura wydalenkowa i zgoda na pobyt tolerowany wydawana w związku z wydaleniem

Uregulowania prawne dotyczące procedury wydalenkowej¹⁰² zostały zawarte w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach¹⁰³. Zgodnie z nimi, w określonych przypadkach, istnieje możliwość udzielenia cudzoziemcowi ochrony przez wydaleniem. Obowiązujące

¹⁰¹ Patrz art. 94 ww. ustawy.

¹⁰² Decyzję o wydaleniu cudzoziemca wydaje, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, komendanta placówki Straży Granicznej lub organu Służby Celnej, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca lub miejsce ujawnienia faktu albo zdarzenia będącego podstawą wystąpienia z wnioskiem o wydalenie cudzoziemca. Główne przesłanki wydania ww. decyzji zachodzą wtedy, gdy cudzoziemiec m.in.: przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli jest wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu i pobytu na tym terytorium; nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego czasu pobytu na terytorium państw obszaru Schengen przez 3 miesiące w okresie 6 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu; wykonywał pracę niezgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) albo podjął działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie w Rzeczypospolitej Polskiej (Ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej - Dz. U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.); nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie może wskazać wiarygodnych źródeł ich uzyskania; jego dane są wpisane do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, jeżeli wjazd cudzoziemca na to terytorium nastąpi w okresie obowiązywania wpisu; jego dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, jeżeli cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy jednolitej pobytowej lub w ruchu bezwizowym; jego dalszy pobyt stanowiłoby zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszałoby interes Rzeczypospolitej Polskiej; niezgodnie z przepisami przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę; dobrowolnie nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji: o zobowiązaniu do opuszczenia tego terytorium, o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony; nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa; zakończył odbywanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w Rzeczypospolitej Polskiej za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; został skazany w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym orzeczeniem na karę pozbawienia wolności podlegającą wykonaniu i istnieją podstawy do przeprowadzenia postępowania o przekazanie go za granicę w celu wykonania orzeczonej wobec niego kary; przebywa poza strefą przygraniczną, w której zgodnie z zezwoleniem na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego może przebywać; przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu pobytu, do którego był uprawniony na podstawie zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego.

¹⁰³ j.t. Dz. U. z 2006 r., Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.

przepisy przewidują sytuacje, kiedy decyzji o wydaleniu nielegalnie przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi nie wydaje się, a wydanej nie wykonuje, jeżeli zachodzą przesłanki do udzielenia zgody na pobyt tolerowany¹⁰⁴. Oznacza to, iż przed każdorazowym wydaniem decyzji o wydaleniu, wojewoda jest zobowiązany zbadać, czy zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany i w razie ich istnienia udzielić tej zgody oraz umorzyć postępowanie w sprawie wydalenia¹⁰⁵. Przesłanki do udzielenia wyżej wymienionego statusu, które bada się w procedurze o wydalenie, są takie same jak te badane w postępowaniach dotyczących nadania statusu uchodźcy. Dotyczą one zatem sytuacji, w których wydalenie cudzoziemca:

1. mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu lub być zmuszony do pracy lub pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku *lub*
2. naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku, lub naruszałoby prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Ponadto decyzje o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany w celu ochrony cudzoziemca przebywającego na terytorium Polski przed wydaleniem może - na wniosek samego cudzoziemca - wydać Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Dotyczy to wąskiej kategorii cudzoziemców, na których ekstradycję nie wyraził zgody sąd orzekając o niedopuszczalności wydania lub też Minister Sprawiedliwości rozstrzygnął o odmowie wydania cudzoziemca.

Przepisy polskiego prawa przewidują również możliwość udzielenia zgody na pobyt tolerowany w przypadku wydanych wcześniej decyzji o wydaleniu. Należy jednak rozróżnić tryby udzielania takiej zgody w przypadku dwóch okoliczności wydania decyzji o wydaleniu, tzn. gdy została ona wydana przez wojewodę lub też przez organ innego państwa członkowskiego stosującego dyrektywę Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 roku w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich¹⁰⁶.

W przypadku decyzji o wydaleniu wydanych przez wojewodę, zgodę na pobyt tolerowany udziela się, gdy:

1. decyzja ta jest niewykonalna z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję i od cudzoziemca,
2. w postępowaniu odwoławczym organ II instancji (Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców) stwierdzi, że zachodzą okoliczności umożliwiające jej wydanie,
3. ujawnią się okoliczności, które uzasadniają udzielenie ww. statusu przez wojewodę.

¹⁰⁴ Art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

¹⁰⁵ W sytuacji, gdy wydanie decyzji przez wojewodę nie zostało poprzedzone badaniem czy zachodzą przesłanki umożliwiające wydanie zgody na pobyt tolerowany wówczas w postępowaniu odwoławczym uchyla się decyzję oraz przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia.

¹⁰⁶ Dz. U. L 149 z dnia 2.06.2001 r.

Warto dodać, iż od decyzji wyższej instancji (Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców) przysługuje skarga do sądu administracyjnego. Skarga ta nie ma automatycznego efektu zawieszającego, jednak sąd może wstrzymać wykonanie decyzji o wydaleniu.

W przypadku decyzji o wydaleniu wydanych przez organ innego państwa członkowskiego zgodę na pobyt tolerowany udziela wojewoda na wniosek organu właściwego do wykonania tej decyzji (Straży Granicznej), gdy zachodzi przynajmniej jedna ze wskazanych w ustawie okoliczności uzasadniających nadanie takiej zgody¹⁰⁷.

Szczególnym przypadkiem ochrony przed wydaleniem cudzoziemca nielegalnie przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest sytuacja cudzoziemca czasowo oddelegowanego w celu świadczenia usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, uprawnionemu do przebywania i zatrudnienia na terytorium tego państwa. Zaznaczyć należy bowiem, iż osobie tej, mimo, iż przebywa ona na tym terytorium bez ważnej wizy, jeżeli jest wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego do wjazdu i pobytu na tym terytorium lub niezgodnie z przepisami przekroczyła lub usiłowała przekroczyć granicę, nie wydaje się decyzji o wydaleniu.

Ww. ustawa przewiduje ponadto szereg innych sytuacji, w których nie wydaje się decyzji o wydaleniu, a wydanej nie wykonuje. W przeciwieństwie do przypadków uzasadniających udzielenie zgody na pobyt tolerowany, dotyczy to głównie sytuacji, w których dany cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie, na podstawie ważnych dokumentów pobytowych. I tak, nie wydaje się decyzji o wydaleniu, a wydanej nie wykonuje, jeżeli:

1. cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
  - a. wizy jednolitej pobytowej upoważniającej tylko do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu przyjazdu ze względów humanitarnych, ze względu na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe,
  - b. zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli zostało ono udzielone w związku z nw. okolicznościami:
    - przepisy prawa polskiego wymagają osobistego stawiennictwa cudzoziemca przed polskim organem władzy publicznej;
    - wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
    - wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej;

---

¹⁰⁷ Gdy wydalenie cudzoziemca mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu lub być zmuszony do pracy lub pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku; naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub naruszałoby prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu lub jest niewykonalne z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzję i od cudzoziemca.

- organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi stwierdził, że cudzoziemiec jest prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 roku w sprawie zwalczania handlu ludźmi;
2. cudzoziemiec posiada zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, prawo pobytu lub prawo stałego pobytu, zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 2006 roku o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin lub zgodę na pobyt tolerowany;
  3. cudzoziemiec jest małżonkiem obywatela polskiego albo cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE i jego dalszy pobyt nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, chyba że związek małżeński został zawarty w celu uniknięcia wydalenia.

Przesłanki uzasadniające cofnięcie zgody na pobyt tolerowany oraz tryb postępowania w tej sprawie zostały opisane w poprzednim podrozdziale (1.1.).

1.4. Ochrona czasowa

Kontynuując wcześniejsze rozważania dotyczące możliwości udzielenia w Polsce ochrony czasowej należy zaznaczyć, że ww. formę ochrony udziela w rozporządzeniu Rada Ministrów na podstawie i w granicach określonych w decyzji Rady Unii Europejskiej¹⁰⁸ w sytuacji masowego napływu cudzoziemców na terytorium Państw Członkowskich UE. Jak zostało to również wskazane, Rada Ministrów na podstawie art. 107 ust. 2 ustawy z 2003 roku może w drodze rozporządzenia udzielić ochrony czasowej cudzoziemcom nie objętym ww. decyzją Rady Unii Europejskiej a zmuszonym do opuszczenia swojego miejsca zamieszkania¹⁰⁹. W takiej sytuacji każdorazowo w rozporządzeniu Rady Ministrów określa się szczegółowe zasady finansowania ochrony czasowej, liczbę cudzoziemców, którzy skorzystają z tej formy ochrony międzynarodowej, okres jej trwania lub warunki zakończenia oraz sposób udzielania pomocy. Ponadto w tym dokumencie wskazany zostanie zakres, szczegółowe warunki i sposób wykonywania badań lekarskich i innych potrzebnych zabiegów sanitarnych, których wykonanie zapobiegać ma rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych¹¹⁰. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może powierzyć także realizację

¹⁰⁸ Art. 107 ust. 1 ustawy z 2003 roku.

¹⁰⁹ Do końca 2009 roku Polska nie udzieliła jeszcze żadnemu cudzoziemcowi tej formy ochrony na swoim terytorium.

¹¹⁰ Art. 108. 1. Ochrony czasowej w razie wystąpienia zdarzeń, o których mowa w art. 106 ust. 1, udziela się na podstawie i w granicach określonych każdorazowo przez Radę Ministrów w rozporządzeniu.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się:

1) szczegółowe zasady finansowania ochrony czasowej, limit cudzoziemców, którym można udzielić tej ochrony, okres jej trwania, warunki zakończenia jej udzielania, sposób udzielania pomocy, o której mowa w art. 112 ust. 1, a także sposób realizacji zadań podejmowanych w ramach ochrony czasowej, uwzględniając w szczególności rodzaj zagrożenia, na które narażeni byli cudzoziemcy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, możliwości finansowania tej ochrony oraz zobowiązania wynikające z postanowień umów międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską;

2) zakres, szczegółowe warunki i sposób wykonywania badań lekarskich i zabiegów sanitarnych ciała i odzieży cudzoziemca, o których mowa w art. 114 ust. 2, kierując się w szczególności potrzebą zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych.

zadań podejmowanych w ramach ochrony czasowej organizacjom pozarządowym, na warunkach zapewniających cudzoziemcom należyta ochronę.

Również w drodze rozporządzenia Rada Ministrów może przedłużyć okres udzielania ochrony czasowej, jeżeli stwierdzone zostanie istnienie przeszkód do bezpiecznego powrotu cudzoziemców do uprzedniego miejsca ich zamieszkania.

Zgodnie z art. 110 ust 1 cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej wydaje się wizę¹¹¹, jeżeli jest to niezbędne do jego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, już po przyjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udziela cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na okres roku i wydaje kartę pobytu. Jeżeli okres ochrony czasowej został w rozporządzeniu Rady Ministrów przedłużony, Szef Urzędu z urzędu zobowiązany jest do udzielenia kolejnego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na okres, na który przedłużono udzielanie ochrony czasowej. Ponownie też wydaje kartę pobytu¹¹².

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców może też wystąpić do właściwego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej z wnioskiem o przeniesienie cudzoziemca (za jego zgodą) korzystającego z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium innego Państwa Członkowskiego Unii Europejskiej. W takiej sytuacji jest on zobowiązany do poinformowania o zaistniałej sytuacji Komisję Europejską oraz Wysokiego Ko

Po zakończeniu okresu ochrony czasowej Szef Urzędu podejmuje działania mające na celu umożliwienie powrotu cudzoziemcom do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybyli. W przypadku gdy po zakończeniu ochrony czasowej powrót cudzoziemca do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybył, jest niemożliwy ze względu na jego stan zdrowia, w szczególności gdy powodowałby konieczność przerwania leczenia szpitalnego, Szef Urzędu udziela cudzoziemcowi zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony do czasu ustania okoliczności uniemożliwiających powrót cudzoziemca do kraju pochodzenia lub na obszar, z którego przybył¹¹³.

1.5. Handel ludźmi

W celu zapewnienia cudzoziemcom, wobec których zaistnieje przypuszczenie, że są ofiarami przestępstwa handlu ludźmi, prawa do godnego życia oraz realizacji przysługujących im praw człowieka, wzbudzenia wśród ofiar handlu ludźmi zaufania do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a przez to zwiększenia ich gotowości do współpracy z władzami na terytorium Polski realizowany jest jeden z głównych elementów systemu wsparcia i pomocy ofiarom handlu ludźmi, jak to już zostało wskazane we wcześniejszej części dokumentu, *Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* (od 1 stycznia 2010 roku funkcjonujący jako Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu

¹¹¹ Organem właściwym do wydania cudzoziemcowi wizeny uprawniającej do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest konsul.

¹¹² Jeżeli po okresie jednego roku nie ustaną przeszkody do bezpiecznego powrotu cudzoziemców, Rada Ministrów przedłuża okres ochrony czasowej o dalsze 6 miesięcy, jednak nie więcej niż dwa razy. W tym przypadku za wydanie wizeny, karty pobytu i udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony nie pobiera się opłat.

¹¹³ Patrz art. 118 ustawy z 2003 roku.

Ludźmi, KCIK). Program ten może być uruchomiony wyłącznie przez przedstawiciela organu ścigania, który zgodnie z *Algorytmem postępowania funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi*¹¹⁴, jeśli uzna, że dany cudzoziemiec może być pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa handlu ludźmi, niezwłocznie podejmuje działania mające na celu odizolowanie go od pozostałych zatrzymanych, w tym domniemych sprawców, i wypełnia formularz zgłoszenia do programu i przesyła go do koordynatora odpowiedzialnego za jego realizację w resorcie spraw wewnętrznych i administracji oraz do wiadomości do właściwych koordynatorów w Policji, Straży Granicznej i w prokuraturze. Cudzoziemca informuje się także o przysługującym mu prawie do pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej¹¹⁵. Powyższe informacje powinny być zawsze przekazane cudzoziemcowi z udziałem tłumacza, lub też dołączone na piśmie w języku dla cudzoziemca zrozumiałym. Dalsze czynności (realizowane z udziałem tłumacza) przejmuje przeszkolony w zakresie postępowania z ofiarami handlu ludźmi funkcjonariusz Policji (wskazane jest, aby była to osoba tej samej płci co ofiara), a wszystkie czynności procesowe z udziałem ofiary przestępstwa powinien niezmiennie prowadzić ten sam prokurator. Jeżeli zeznania pokrzywdzonego mają istotne znaczenie dla prowadzonego śledztwa, a jego wiedza na temat popełnionych przestępstw może stanowić zagrożenie dla jego bezpieczeństwa, istnieje możliwość objęcia takiego cudzoziemca bezpośrednią ochroną policji jako osoby zagrożonej¹¹⁶.

Należy zaznaczyć, że podczas przesłuchania (jeżeli ofiara handlu ludźmi zdecyduje się na złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i zgodzi się zeznawać) wskazana jest obecność psychologa posiadającego wiedzę w zakresie postępowania z ofiarami przemocy. Na wniosek ofiary/świadka przy przesłuchaniu może być obecny przedstawiciel organizacji pozarządowej udzielającej pomocy ofierze/świadkowi¹¹⁷.

Jeżeli organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi stwierdza, że nielegalnie przebywający na terytorium Polski cudzoziemiec, jest prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi, w świetle obowiązujących przepisów (tj. ustawy z 2003 roku o cudzoziemcach¹¹⁸) takiemu cudzoziemcowi może być udzielone zezwolenie na

---

¹¹⁴ *Algorytm postępowania funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi* to zbiór wskazówek skierowany do stosowania przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej w przypadku ujawnienia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa handlu ludźmi. Uwzględniając zarówno specyfikę tego rodzaju działań przestępczych jak i konieczność respektowania krajowych oraz międzynarodowych standardów, dokument ten w formie zaleceń, koncentruje się przede wszystkim na opisie trybu postępowania organów ścigania wobec pokrzywdzonych handlem ludźmi.

¹¹⁵ Art. 7. stanowi, że pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.

Pkt. 7a dodany został przez art. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku (Dz.U. z 2007 r. Nr 48, poz. 320) i wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2007 roku.

¹¹⁶ Zarządzenie Komendanta Głównego Policji z dnia 15 lipca 2005 roku w sprawie metod i form ochrony udzielanej przez Policję osobom zagrożonym.

¹¹⁷ Powyższe dotyczy głównie tej organizacji, która wykonuje zadanie publiczne *Program wsparcia ochrony ofiar handlu ludźmi*, na podstawie umowy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, np. La Strada Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu

¹¹⁸ Art. 53a. 2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony można udzielić cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie, jeżeli (...):

4) organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi stwierdza, że cudzoziemiec jest prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi (Dz. Urz. WE L 203 z 1.08.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 52).

zamieszkanie na czas oznaczony¹¹⁹. Powyższy przepis umożliwia zastosowanie w Polsce instytucji tzw. *czasu do namysłu*¹²⁰ w stosunku do tych cudzoziemców nielegalnie przebywających w Polsce, którzy w momencie identyfikacji jako ofiary handlu ludźmi nie zdecydowali się od razu na złożenie zeznań i współpracę z organami ścigania. Z dniem wejścia w życie ostatniej zmiany ww. przepisu (od 1 stycznia 2009 roku) wydłużeniu (z dwóch do trzech miesięcy) uległa instytucja *czasu do namysłu*, a dotychczasowa wiza pobytowa wydawana na okres dwóch miesięcy w celu podjęcia współpracy z organami ścigania zastąpiona została zezwoleniem na zamieszkanie na czas oznaczony. Zgodnie z obowiązującymi przepisami takie trzymiesięczne zezwolenie nie może być przedłużone, i następnie, ze względu na swój nielegalny pobyt na terytorium Polski, cudzoziemiec powinien opuścić terytorium Polski¹²¹.

Jeśli cudzoziemiec decyduje się złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, podjął współpracę z organami ścigania właściwymi do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania *handlu ludźmi*, zerwał kontakty z *osobami podejrzanymi o popełnienie czynów zabronionych związanych z handlem ludźmi* i jego pobyt w Polsce jest uzasadniony przez czas dłuższy niż trzy miesiące, ma on wówczas prawo do uzyskania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Wówczas zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 15¹²² ustawy o cudzoziemcach, ofiara handlu ludźmi może złożyć do wojewody wnioski o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony (tj. na okres sześciu miesięcy z możliwością przedłużenia do lat dwóch), jednak tylko w sytuacji, gdy wykaże, że okoliczność, która jest podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadnia jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż trzy miesiące¹²³. Opisana sytuacja ma miejsce w przypadku cudzoziemców, którzy od razu decydują się na wspomnianą współpracę lub gdy wyrażą taką wolę w trakcie *czasu do namysłu*.

Ofiara/świadek biorąca udział w postępowaniu, jest pouczona o przysługujących jej prawach i obowiązkach, otrzymuje pisemny tekst pouczenia w języku dla niej zrozumiałym. Należy przy tym zaznaczyć, że sam fakt wręczenia tekstu nie jest równoznaczny z pouczeniem. Jeżeli wiedza na temat popełnionych przestępstw może stanowić zagrożenie

¹¹⁹ Zezwolenie to, na podstawie zaświadczenia organu ścigania co do faktu zidentyfikowania cudzoziemca jako ofiary handlu ludźmi, wydaje wojewoda. W sytuacji, gdy cudzoziemiec odmawia współpracy z organami ścigania Straż Graniczna i/lub Policja w stosunku do cudzoziemca wydają zobowiązanie do opuszczenia terytorium Polski. Zobowiązanie to jest z mocy ustawy obwarowane wymogiem natychmiastowej wykonalności.

¹²⁰ Jest to trzymiesięczny okres, w trakcie którego cudzoziemiec zidentyfikowany jako ofiara handlu ludźmi, może zalegalizować swój pobyt, poprzez złożenie wniosku do właściwego wojewody o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. W trakcie tych trzech miesięcy ofiara znajduje się pod opieką organizacji pozarządowej, i jednocześnie musi podjąć decyzję co do ewentualnej współpracy z organami ścigania lub jej odmowie. Por. art. 56 ust. 7 pkt 7 ustawy z 2003 roku o cudzoziemcach.

¹²¹ Częstą praktyką w tym zakresie było stosowanie procedury wydaleniowej. Chcąc zmienić tę niekorzystną dla ofiary handlu ludźmi sytuacji, opracowano i następnie wdrożono w życie *Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*.

¹²² Art. 53. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się cudzoziemcowi, który (...):

15) jest ofiarą handlu ludźmi w rozumieniu decyzji ramowej Rady z dnia 19 lipca 2002 roku w sprawie zwalczania handlu ludźmi i spełnia łącznie następujące warunki:

a) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
b) podjął współpracę z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi,
c) zerwał kontakty z osobami podejrzanymi o popełnienie czynów zabronionych związanych z handlem ludźmi,

¹²³ Art. 56. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się każdorazowo na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 2 lata.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się:

4) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15, na okres 6 miesięcy.

bezpieczeństwa ofiary, istnieje możliwość objęcia jej bezpośrednią ochroną Policji i może uzyskać status świadka anonimowego¹²⁴.

Przy wszelkiego rodzaju czynnościach procesowych z udziałem ofiar tego proceduru podejmowana jest współpraca z m.in. Fundacją La Strada oraz z Międzynarodową Organizacją do Spraw Migracji. W przypadku dzieci, które są ofiarami handlu i pozostają bez opieki na terytorium Polski, pomocy takiej udziela Fundacja Dzieci Niczyje. Należy zaznaczyć, że oprócz wskazanych organizacji, pomocy ofiarom handlu ludźmi udzielają m.in.: Caritas Archidiecezji Warszawskiej, Centrum Praw Kobiet w Krakowie, Itaka.

W przypadku gdy ofiara/świadek handlu ludźmi zdecyduje się skorzystać z powyżej wskazanych uprawnień, organ ścigania prowadzący postępowanie w tej sprawie kieruje do właściwego wojewody pismo potwierdzające uzasadnione przypuszczenie, że dany cudzoziemiec może być osobą pokrzywdzoną w wyniku przestępstwa handlu ludźmi i że w stosunku do tej osoby podjęto decyzję o objęciu *Programem wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*. Przez cały okres trwania programu cudzoziemiec znajduje się pod opieką organizacji pozarządowej prowadzącej KCIK (obecnie jest to Fundacja La Strada), która w zależności od potrzeb zapewnia mu pomoc materialną, medyczną, psychologiczną i/lub prawną. Program natomiast wygasa z chwilą zakończenia czynności procesowych z udziałem cudzoziemca i gdy możliwy jest jego bezpieczny powrót do kraju pochodzenia.

Po zakończeniu czynności prawnych z udziałem pokrzywdzonego cudzoziemcowi zapewnia się bezpieczny powrót do kraju pochodzenia, a w celu uniknięcia powtórnej wiktyimizacji jest on również informowany o programach wsparcia oferowanych w kraju swojego pochodzenia. W praktyce jednak cudzoziemiec często pozostaje na terytorium Polski legalizując swój pobyt w ramach innych instytucji legalizacji pobytu.

2. Prawa cudzoziemców

W tej części opracowania usystematyzowana została wiedza nt. różnych form pomocy świadczonej cudzoziemcom na terytorium Polski, przysługującym im praw w trakcie prowadzonych postępowań o udzielenie ochrony na terytorium kraju oraz po ich zakończeniu. W niniejszej pracy podzielone one zostały według następującego schematu:

1. długość pobytu cudzoziemców oraz warunki jego odnowienia;
2. dostęp do systemu oświaty;
3. dostęp do rynku pracy;
4. prawo do świadczeń pomocy społecznej;
5. prawo do świadczeń rodzinnych;
6. prawo do renty socjalnej;
7. prawo do świadczeń opieki zdrowotnej;
8. podróżowanie;
9. możliwość ubiegania się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE;

---

¹²⁴ W takiej sytuacji nikt, poza organem prowadzącym postępowanie, czyli sędzią, prokuratorem, ew. funkcjonariuszem Policji, nie będzie powiadomiony o tożsamości i miejscu pobytu cudzoziemcy (na podstawie art.184 § 1 kodeksu karnego). Dokonywane w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego okazania powinny być przeprowadzone w sposób uniemożliwiający rozpoznanie osoby ofiary/świadka (art. 173 § 2 kodeksu postępowania karnego).

10. prawo do naturalizacji;
11. prawo do łączenia rodzin;
12. inne prawa.

2.1. Długość okresu, na jaki przyznawany jest dany tytuł pobytowy i warunki jego odnowienia

- *Status uchodźcy*

Status uchodźcy nadawany jest bezterminowo, a okres ważności otrzymywanego przez cudzoziemca dokumentu - karty pobytu - wynosi 3 lata. Oznacza to, iż cudzoziemiec zobowiązany jest do wymiany karty pobytu po upływie tego okresu.

- *Ochrona uzupełniająca*

Ochrony tej udziela się bezterminowo, a karta pobytu, którą wydaje się cudzoziemcowi jest ważna 2 lata. Po upływie ważności karty cudzoziemiec jest zobowiązany do jej wymiany.

- *Ochrona czasowa*

Cudzoziemcowi udziela się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na okres 1 roku i wydaje się na ten czas kartę pobytu. Jeżeli po tym okresie nie ustaną przeszkody do bezpiecznego powrotu cudzoziemca, przedłuża się - na maksymalnie 2 lata - okres, na jaki udzielono ww. zezwolenie oraz okres ważności wydanej karty pobytu.

- *Azyl*

Cudzoziemcowi, któremu udzielono azylu, udziela się zezwolenia na osiedlenie się. Zezwolenie na osiedlenie się wydaje się bezterminowo, a osobom posiadającym to zezwolenie wydaje się kartę pobytu ważną przez okres 10 lat. Po upływie tego okresu karta podlega wymianie.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Decyzja w sprawie udzielenia zgody na pobyt tolerowany jest wydawana bezterminowo. Cudzoziemiec otrzymuje kartę pobytu ważną przez 1 rok, którą jest zobowiązany wymienić po upływie terminu jej ważności.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Cudzoziemcowi, wobec którego organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi stwierdza, że jest on prawdopodobnie ofiarą handlu ludźmi, udziela się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na okres niezbędny do podjęcia decyzji o współpracy z organem właściwym do prowadzenia postępowania w sprawie zwalczania handlu ludźmi, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące. Po podjęciu decyzji o współpracy z właściwymi organami i zerwaniu więzi z grupą przestępczą można takiej osobie udzielić zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony (na okres 6 miesięcy z możliwością przedłużenia do 2 lat). Cudzoziemcowi wydaje się również kartę pobytu ważną przez okres tego zezwolenia. Zgodnie z założeniem *Programu wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*, ofiara handlu ludźmi może nim być objęta do czasu zakończenia wszystkich czynności prawnych z jej udziałem oraz, gdy możliwy jest jej bezpieczny powrót do kraju

pochodzenia. Istnieje jednak możliwość przedłużania ww. terminu przez właściwe organy ścigania, jeżeli ze względu np. na nie zakończenie wszystkich czynności prawnych z udziałem ofiary handlu ludźmi¹²⁵, jest to wskazane. Cudzoziemiec po upływie 2 lat, na jakie zostało wydane ww. zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, może też ubiegać się o zalegalizowanie pobytu na podstawie innych niż wskazane powyżej przesłanki.

- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*

Zezwolenie udzielane jest każdorazowo na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 2 lata. Cudzoziemcowi wydaje się również kartę pobytu ważną przez okres tego zezwolenia. Należy odnotować brak możliwości przedłużenia ww. zezwolenia (ponowne złożenie wniosku, na tych samych podstawach, skutkuje pozostawieniem go bez rozpoznania).

- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Okres pobytu na podstawie wizy jednolitej pobytowej nie może przekroczyć 3 miesięcy, a okres pobytu na podstawie wizy krajowej wynosi powyżej 3 miesięcy i nie może przekroczyć 1 roku. Okres ważności wiz w obu przypadkach nie może przekroczyć 5 lat. Wizy są przedłużane tylko w szczególnych przypadkach wymienionych w przepisach prawa. Zgodnie z nimi, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można przedłużyć wizę jednolitą pobytową lub wizę krajową, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1. przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo względy humanitarne;
2. zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wizy, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w chwili wydania wizy;
3. okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;
4. nie zachodzą przewidziane w przepisach okoliczności przemawiające za odmową wydania wizy.

Wizę przedłuża się jednokrotnie z wyjątkiem przypadku, w którym stan zdrowia cudzoziemca przebywającego w szpitalu wyklucza przewiezienie lub wyjazd do innego państwa. Wniosek o przedłużenie wizy jednolitej pobytowej należy złożyć co najmniej 7 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej przez cudzoziemca wizie, a wniosek o przedłużenie wizy krajowej – co najmniej 14 dni przed upływem okresu ww. pobytu. Przedłużenia wizy dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

---

¹²⁵ W praktyce, z danych statystycznych za okres 2006-2008 wynika, że najdłuższy pobyt ofiary w Programie trwał 640 dni, a więc blisko 2 lata, najkrótszy zaś 2 dni.

2.2. Dostęp do systemu oświaty/edukacji

Według prawa uczęszczanie do szkoły w Polsce jest obowiązkowe od 7 roku życia i trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia¹²⁶. Prawo to dotyczy wszystkich cudzoziemców niezależnie od ich statusu prawnego i podstawy pobytu na terytorium Polski.

Wszyscy cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy nie ukończyli 18 roku życia, korzystają z nauki i opieki w publicznych przedszkolach (obejmującej dzieci w wieku 3-6 lat), w publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, publicznych szkołach artystycznych oraz w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych do osiągnięcia wieku 18 lat lub ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, na warunkach dotyczących obywateli polskich (bezpłatnie).

Cudzoziemcy, którzy nie znają języka polskiego albo nie znają go na poziomie wystarczającym, mają również prawo do dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, za zorganizowanie której odpowiedzialna jest właściwa ze względu na jego miejsce zamieszkania gmina. Ponadto, akredytowane w Polsce placówki dyplomatyczne lub konsularne kraju pochodzenia ww. cudzoziemców albo stowarzyszenia kulturalno-oświatowe reprezentujące daną narodowość, mogą w porozumieniu z dyrektorem szkoły i za zgodą organu prowadzącego, organizować w szkole dla danej grupy cudzoziemców naukę języka i kultury kraju pochodzenia.

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*

Uznany uchodźca lub osoba, której udzielono ochrony uzupełniającej oraz członkowie ich rodzin oprócz bezpłatnej nauki do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (lub do ukończenia 18 roku życia), mogą na takich samych zasadach, jakie obowiązują obywateli polskich korzystać z nauki w publicznych szkołach policealnych¹²⁷, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach. Osoby te są ponadto zrównane w prawach z obywatelami polskimi w zakresie podejmowania i odbywania studiów wyższych. Mają one zatem prawo ubiegania się o przyjęcie na studia oraz pomoc materialną (stypendia) na takich samych zasadach i warunkach oraz w trybie przewidzianym dla osób z polskim obywatelstwem.

- *Ochrona czasowa*
- *Azyl*

Osoby te oprócz bezpłatnej nauki do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (lub do ukończenia 18 roku życia), mają prawo do korzystania na takich samych zasadach, jakie

---

¹²⁶ Jeżeli dziecko nie ma skończonych 18 lat, po ukończeniu gimnazjum realizuje obowiązek nauki kontynuując naukę w szkole ponadgimnazjalnej. Uczeń, który ukończył szkołę ponadgimnazjalną przed ukończeniem 18 roku życia, może również spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły wyższej.

¹²⁷ Szkoły policealne są szkołami organizowanymi na podbudowie programowej szkoły ponadgimnazjalnej, umożliwiającymi osobom posiadającym wykształcenie średnie ogólne uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu. Szkoły te przygotowują absolwentów liceów ogólnokształcących oraz liceów profilowanych do pracy zawodowej w zawodach robotniczych lub nierobotniczych. Do szkół policealnych zaliczono policealne szkoły zawodowe, kolegia pracowników służb społecznych oraz zakłady kształcenia nauczycieli.

obowiązują obywateli polskich z nauki w publicznych szkołach policealnych, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach oraz na uczelniach wyższych.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Cudzoziemiec posiadający zgodę na pobyt tolerowany oprócz bezpłatnej nauki do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (lub do ukończenia 18 roku życia) ma prawo, na takich samych zasadach jak obywatel polski, do bezpłatnej nauki w publicznych szkołach policealnych, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach. Posiadając zgodę na pobyt tolerowany może ubiegać się o przyjęcie na studia jedynie na warunkach odpłatności, z możliwością obniżenia opłat za naukę lub zwolnienia z ponoszenia kosztów kształcenia.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*

Osoby te mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach policealnych, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach:

- 1) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 2) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez organ prowadzący szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub placówkę, dyrektora szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub placówki;
- 3) na warunkach odpłatności.

Podejmują oni i odbywają studia lub inne formy kształcenia oraz uczestniczą w badaniach naukowych i pracach rozwojowych w polskich szkołach wyższych na zasadach i warunkach innych niż dotyczące obywateli polskich. Biorąc pod uwagę warunki finansowe, cudzoziemcy ci mogą kształcić się w polskich uczelniach:

- 1) jako stypendyści strony polskiej - otrzymują wówczas stypendium na pokrycie kosztów utrzymania, przyznawane przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego lub ministrów nadzorujących uczelnie medyczne albo artystyczne, jeżeli kształcą się w uczelniach podległych tym ministrom oraz nie ponoszą kosztów kształcenia. Koszty te ponosi z kolei Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego i przekazuje je w formie dotacji uczelniom, w których cudzoziemcy ci odbywają studia;
- 2) bez odpłatności i świadczeń stypendialnych, gdy studiujący posiadają własne środki na utrzymanie, zaś Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, analogicznie do punktu 1, pokrywa koszty kształcenia tych osób;
- 3) na zasadach odpłatności - cudzoziemcy nie otrzymują ze strony polskiej żadnego wsparcia finansowego (studiują i utrzymują się z własnych środków finansowych);
- 4) jako stypendyści strony wysyłającej, bez ponoszenia opłat za naukę.

- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Osoby te mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych zakładach kształcenia nauczycieli i publicznych placówkach na warunkach innych niż dotyczących obywateli polskich czyli:

- 1) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 2) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez organ prowadzący szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub placówkę, dyrektora szkoły, zakładu kształcenia nauczycieli lub placówki;
- 3) na warunkach odpłatności.

Brak jest również możliwości podjęcia studiów wyższych na podstawie ww. wizy.

2.3. Dostęp do rynku pracy

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Ochrona czasowa*
- *Azyl*
- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Cudzoziemcy ci posiadają nieograniczony dostęp do rynku pracy. W kwestii podejmowania pracy oraz realizowania umów cywilno-prawnych traktowani są tak samo jak obywatele polscy. Osoby te mogą bowiem podejmować pracę bez zezwolenia. Zwolnienie z konieczności posiadania zezwolenia na pracę przysługuje także członkom rodziny ww. cudzoziemców pod warunkiem posiadania przez nich odpowiedniego statusu pobytowego (zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone w związku z przybywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywaniem na tym terytorium w celu połączenia z rodziną).

Zarówno ww. cudzoziemcy, jak i członkowie ich rodzin (pod warunkiem posiadania przez nich zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z przybywaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywaniem na tym terytorium w celu połączenia z rodziną) mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy.

Dodatkowo, osobom tym przysługuje ochrona z tytułu bezrobocia (zasiłki i inne świadczenia).

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Cudzoziemcy, którym zostało udzielone zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony w celu podjęcia decyzji o współpracy z organami ścigania nie mają możliwości dostępu do rynku pracy. Po podjęciu decyzji o współpracy z właściwymi organami, zerwaniu więzi z grupą przestępczą i uzyskaniu odpowiedniego dokumentu pobytowego, osoby takie mogą

podejmować pracę jedynie na zasadach ogólnych obowiązujących cudzoziemców, a więc na podstawie wydawanych zezwoleń na pracę.

Osoby te mają również prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki: komandytowej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej, a także do przystępowania do takich spółek oraz obejmowania bądź nabywania ich udziałów lub akcji, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

W przypadku ww. kategorii cudzoziemców odnotowuje się brak możliwości dostępu do rynku pracy.

2.4. Prawo do świadczeń pomocy społecznej

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna może być udzielana m.in. z następujących powodów: sieroctwa, ubóstwa, bezdomności lub bezrobocia. Pomocy społecznej udziela się również ze względu na: niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, przemoc w rodzinie, potrzebę ochrony dziecka i rodziny, uzależnienia (alkoholizm i narkomanię), sytuacje nagłe i nieprzewidywalne (klęska żywiołowa/ekologiczna, sytuacja kryzysowa, zdarzenie losowe), trudności w przystosowaniu i integracji z powodu opuszczenia placówki opiekuńczo-wychowawczej lub zakładu karnego.

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Azyl*

Cudzoziemcy ci posiadają prawo do świadczeń z pomocy społecznej na takich samych zasadach jak obywatele polscy. Mogą to być świadczenia o charakterze pieniężnym na przykład: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, lub też świadczenia niepieniężne obejmujące pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne i rodzinne, pomoc doraźną albo okresową, udzielenie schronienia, przyznanie niezbędnego ubrania, pomoc w formie usług opiekuńczych.

Przed przyznaniem pomocy pracownik socjalny przeprowadza z cudzoziemcem rozmowę, tzw. wywiad środowiskowy. Na jego podstawie przyznawana jest określona pomoc.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany mogą korzystać ze świadczeń pomocy społecznej na dokładnie tych samych zasadach co obywatele polscy jedynie w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego. Przed przyznaniem pomocy pracownik socjalny przeprowadza z cudzoziemcem rozmowę, tzw. wywiad środowiskowy. Na jego podstawie przyznawana jest określona pomoc.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Cudzoziemcy, którzy zalegalizowali swój pobyt w Polsce na podstawie otrzymanego statusu ofiary handlu ludźmi (zarówno ci, którym udzielone zostało zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony w celu podjęcia decyzji o współpracy z organami ścigania jak również ci, którym udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w związku z podjęciem decyzji o współpracy z właściwymi organami oraz zerwaniu więzi z grupą przestępczą), w szczególności mają prawo do korzystania z pomocy społecznej w formie interwencji kryzysowej (pomoc psychologiczna, poradnictwo specjalne lub prawne bądź schronienie przez okres do 3 miesięcy), schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przez okres pobytu na terytorium Polski uregulowany zezwoleniem na zamieszkanie. Pomoc ta przyznawana jest na podstawie zaświadczenia wydawanego przez Policję, Straż Graniczną lub prokuraturę, stwierdzającego, że osoba ta jest pokrzywdzoną przestępstwem handlu ludźmi. Podjęcie decyzji o udzieleniu pomocy nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i ustalenia sytuacji materialnej. Osoby takie mają prawo do uzyskania pomocy tylko i wyłącznie z powodu stania się ofiarami handlu ludźmi.

- *Ochrona czasowa*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Ww. cudzoziemcom nie przysługuje prawo do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

2.5. *Prawo do świadczeń rodzinnych*

W Polsce państwo pomaga rodzinom, które znalazły się w trudnym położeniu, na przykład ze względu na niskie dochody lub niepełnosprawność jednego z członków, w tym również dziecka. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacane przez gminy, zapomoga, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka lub świadczenia opiekuńcze.

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Azyl*

Ww. cudzoziemcy mogą ubiegać się o przyznanie świadczeń rodzinnych na takich samych zasadach jak obywatele polscy, pod warunkiem, że zamieszkują oni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z członkami rodzin.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*
- *Ochrona czasowa*
- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Ww. cudzoziemcom nie przysługuje prawo do korzystania ze świadczeń rodzinnych.

2.6. Prawo do renty socjalnej

Renta socjalna przysługuje w Polsce osobie pełnoletniej i całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu.

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Azyl*

Ww. cudzoziemcy mogą ubiegać się o przyznanie renty socjalnej, na takich samych zasadach jak obywatele polscy.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*
- *Ochrona czasowa*
- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Ww. cudzoziemcom nie przysługuje prawo do korzystania z renty socjalnej.

2.7. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Ze świadczeń publicznej opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zasadniczo mogą korzystać wszyscy, którzy są ubezpieczeni w Narodowym Funduszu Zdrowia. W Polsce można być objętym obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym lub ubezpieczyć się dobrowolnie. Z bezpłatnej służby zdrowia korzystać mogą osoby nieubezpieczone, które: nie ukończyły 18 roku życia oraz kobiety w czasie ciąży, porodu i połogu.

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Ochrona czasowa*
- *Azyl*
- *Zgoda na pobyt tolerowany*
- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*¹²⁸
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*

Opieka zdrowotna świadczona jest ww. cudzoziemcom na takich samych zasadach jak obywatelom polskim. Oznacza to, iż osoby te, aby korzystać ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych muszą być objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym lub muszą ubezpieczyć się dobrowolnie¹²⁹. I tak, jeżeli dany cudzoziemiec:

- 1) jest zatrudniony legalnie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) jest członkiem rodziny osoby ubezpieczonej (w tym członkiem rodziny osoby zatrudnionej),
- 3) jest bezrobotnym zarejestrowanym w Urzędzie Pracy,
- 4) jest duchownym,
- 5) jest studentem uczelni wyższej,
- 6) pobiera zasiłek stały z pomocy społecznej,

- podlega on obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Pozostali cudzoziemcy przebywający w Polsce na podstawie ww. tytułów pobytowych mogą korzystać z publicznej opieki zdrowotnej, jeśli ubezpieczą się dobrowolnie.

---

¹²⁸ Z wyjątkiem tych, którym udzielone zostało zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony w celu podjęcia decyzji o współpracy z organami ścigania.

¹²⁹ Różnica pomiędzy dwoma rodzajami ubezpieczeń zdrowotnych dotyczy instytucji/ osoby odpowiedzialnej za odprowadzenie składki zdrowotnej za ubezpieczonego. I tak, w przypadku obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego składkę zdrowotną za ubezpieczonego cudzoziemca opłaca inny podmiot tj. pracodawca, Urząd Pracy, szkoła lub uczelnia wyższa itp., a w przypadku dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego składkę zdrowotną ubezpieczeni opłacają samodzielnie.

Koszty opieki medycznej w przypadku osób, którym została udzielona ochrona czasowa, w sytuacji kiedy nie podlegają one obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu (z wyłączeniem kosztów określonych w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

W przypadku, gdy ofiara handlu ludźmi jest chora, udziela się jej pomocy i w celu udokumentowania przeprowadza badanie lekarskie, których koszty pokrywane są w ramach Programu wsparcia/ochrony ofiar handlu ludźmi.

- Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych
- Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa

Cudzoziemcy przebywający w Polsce na podstawie wizen pobytowych mogą korzystać ze świadczeń opieki zdrowotnej finansując je z własnych środków lub z polisy ubezpieczeniowej.

2.8. Podróżowanie

- Status uchodźcy

Uznani uchodźcy otrzymują dokument podróży przewidziany w Konwencji Genewskiej. Dokument ten zawiera dane biometryczne (wizerunek twarzy oraz odciski linii papilarnych) cudzoziemca oraz jest ważny przez okres 2 lat od daty wydania. Dokument ten wraz z kartą pobytu uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizen. W przypadku, gdy cudzoziemiec utracił własny dokument podróży lub dokument ten uległ zniszczeniu lub utracił ważność, a uzyskanie nowego dokumentu podróży nie jest możliwe, można mu również wydać, na jego wniosek, tymczasowy dokument podróży.

- Ochrona uzupełniająca
- Azyl

Podróżując cudzoziemiec może posługiwać się ważnym dokumentem podróży kraju pochodzenia. Dokument ten wraz z kartą pobytu uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizen. W przypadku, gdy cudzoziemiec utracił własny dokument podróży lub dokument ten uległ zniszczeniu lub utracił ważność, a uzyskanie nowego dokumentu podróży nie jest możliwe, wydaje się mu, na jego wniosek, polski dokument podróży¹³⁰ dla cudzoziemca lub tymczasowy dokument podróży¹³¹.

¹³⁰ Polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres do 1 roku i wydaje go wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

¹³¹ Tymczasowy dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres nie dłuższy niż 7 dni i wydaje go:

- 1) za granicą - konsul;
- 2) w kraju - wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - komendant placówki Straży Granicznej.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Podróżując cudzoziemiec może posługiwać się ważnym dokumentem podróży kraju pochodzenia. Dokument ten wraz z kartą pobytu uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. W przypadku, gdy cudzoziemiec utracił własny dokument podróży lub dokument ten uległ zniszczeniu lub utracił ważność, a uzyskanie nowego dokumentu podróży nie jest możliwe, można mu wydać, na jego wniosek, jedynie tymczasowy dokument podróży.

- *Ochrona czasowa*

Podróżując cudzoziemiec korzystający z ochrony czasowej może posługiwać się ważnym dokumentem podróży kraju pochodzenia. Dokument ten wraz z kartą pobytu uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. Cudzoziemcowi nieposiadającemu dokumentu podróży można wydać polski dokument podróży dla cudzoziemca.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*

Podróżując cudzoziemiec może posługiwać się ważnym dokumentem podróży kraju pochodzenia. Dokument ten wraz z kartą pobytu uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. Nie jest możliwe wydanie cudzoziemcowi polskiego dokumentu podróży lub tymczasowego dokumentu podróży w przypadku, gdy utracił on własny dokument podróży lub dokument ten uległ zniszczeniu lub utracił ważność, a uzyskanie nowego dokumentu podróży nie jest możliwe.

- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Cudzoziemiec posiadający ważny dokument podróży i ww. wizę krajową jest uprawniony do wjazdu i ciągłego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub kilku pobytów następujących po sobie, trwających łącznie dłużej niż 3 miesiące i nieprzekraczających łącznie roku w okresie ważności wizy. W przypadku wizy jednolitej pobytowej cudzoziemiec jest uprawniony do jednego lub większej liczby wjazdów, pod warunkiem, że ani długość ciągłego pobytu, ani całkowita długość kolejnych pobytów na terytorium państw obszaru Schengen nie przekraczają 3 miesięcy w ciągu każdego okresu 6 miesięcy liczonego od dnia pierwszego wjazdu na to terytorium.

2.9. Możliwość ubiegania się o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Ochrona czasowa*
- *Azyl*
- *Zgoda na pobyt tolerowany*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Posiadacze ww. tytułów pobytowych są wyłączeni przepisami prawa z możliwości uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Nie ma możliwości uzyskania ww. zezwolenia przez osobę jedynie z uwagi na identyfikację jako ofiara handlu ludźmi. Możliwe jest jednak przyznanie osobom, które uzyskały powyższą formę ochrony ww. tytułu pobytowego po spełnieniu przesłanek udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE odnoszących się do wszystkich cudzoziemców¹³².

2.10. Prawo do naturalizacji

Obywatelstwo polskie jest przyznawane cudzoziemcowi na jego wniosek po spełnieniu przez niego przesłanek określonych w ustawie z dnia 15 lutego 1962 roku o obywatelstwie¹³³ przesłanek. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest nadanie cudzoziemcowi na jego wniosek obywatelstwa polskiego, chociażby nie odpowiadał on warunkom określonym w ustawie. Nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w tej sytuacji obywatelstwa polskiego ma zatem charakter uznaniowy, co oznacza, że w każdej z poniżej wskazanych sytuacji, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może nadać obywatelstwo cudzoziemcowi, niezależnie od spełnienia przez wnioskodawcę wskazanych warunków.

---

¹³² Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE udziela się cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bezpośrednio przed złożeniem wniosku, legalnie i nieprzerwanie, co najmniej przez 5 lat, który posiada:

- 1) stabilne i regularne źródło dochodu wystarczającego do pokrycia kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu;
- 2) ubezpieczenie zdrowotne lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

¹³³ j.t. Dz.U. z dnia 2000 Nr 28 poz. 353.

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*

Ww. cudzoziemcy przebywający nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres 5 lat na podstawie ww. tytułów pobytowych są uprawnieni do uzyskania zezwolenia na osiedlenie się. Do okresu 5 lat nieprzerwanego pobytu, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej udzielonych w związku z rozpatrzeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy zalicza się także okres pobytu w czasie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, choćby cudzoziemiec był w tym okresie umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. Następnie po 5 latach zamieszkiwania w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, cudzoziemcowi można na jego wniosek nadać obywatelstwo polskie. Przyznanie obywatelstwa polskiego jednemu z rodziców w wyszczególnionych przypadkach obejmuje również dzieci (w przypadku, gdy dzieci mają ponad 16 lat, wymagana jest ich zgoda). Nabyciem obywatelstwa polskiego w związku z małżeństwem z obywatelem polskim, kierują zasady dotyczące wszystkich innych kategorii cudzoziemców¹³⁴.

- *Ochrona czasowa*

Brak możliwości udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na osiedlenie się oraz nadania obywatelstwa polskiego, gdyż może on przebywać w Polsce maksymalnie 2 lata.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Cudzoziemiec, który przebywa nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany (z wyjątkiem sytuacji, w których udzielona zgoda na pobyt tolerowany stanowi podstawę legalizacji pobytu cudzoziemców, którzy nie zostali ekstradowani) jest uprawniony do uzyskania zezwolenia na osiedlenie się. Do okresu 10 lat nieprzerwanego pobytu, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem zgody na pobyt tolerowany w związku z rozpatrzeniem wniosku o nadanie statusu uchodźcy zalicza się także okres pobytu w czasie postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, choćby cudzoziemiec był w tym okresie umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. Następnie po 5 latach zamieszkiwania w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, cudzoziemcowi można na jego wniosek nadać obywatelstwo polskie. Przyznanie obywatelstwa polskiego jednemu z rodziców w wyszczególnionych przypadkach obejmuje również dzieci (w przypadku, gdy dzieci mają ponad 16 lat, wymagana jest ich zgoda). Nabyciem obywatelstwa polskiego w związku z małżeństwem z obywatelem polskim, kierują zasady dotyczące wszystkich innych kategorii cudzoziemców.

- *Azyl*

Cudzoziemcowi, który przebywa w Polsce na podstawie azylu (posiadającemu zatem zezwolenie na osiedlenie się) można po 5 latach zamieszkiwania w Polsce na jego wniosek

---

¹³⁴ Możliwość uzyskania polskiego obywatelstwa przez cudzoziemca, który przez co najmniej 3 lata pozostawał w związku małżeńskim z osobą posiadającą polskie obywatelstwo, jeśli mieszkał on na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na osiedlenie się oraz złożył w określonym czasie deklarację woli (oświadczenie) nabycia polskiego obywatelstwa przed odpowiednim wojewodą lub konsulem, zaś organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

nadać obywatelstwo polskie. Nadanie obywatelstwa polskiego jednemu z rodziców w wyszczególnionych przypadkach rozciąga się również na dzieci (w przypadku, gdy dzieci mają ponad 16 lat, wymagana jest ich zgoda). Nabyciem obywatelstwa polskiego w związku z małżeństwem z obywatelem polskim, kierują zasady dotyczące wszystkich innych kategorii cudzoziemców.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Obecnie nie ma możliwości uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia na osiedlenie się jedynie z uwagi na fakt bycia ofiarą handlu. Możliwe jest jednak przyznanie osobom, które uzyskały powyższą formę ochrony ww. tytułu pobytowego po spełnieniu przesłanek udzielenia zezwolenia na osiedlenie się odnoszących się do wszystkich cudzoziemców¹³⁵. Brak posiadanego przez cudzoziemca zezwolenia na osiedlenie się wyklucza możliwość ubiegania się przez niego o nadanie polskiego obywatelstwa w normalnym trybie.

- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Brak możliwości legalizacji pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po upływie okresu, na jaki zostały wydane ww. tytuły pobytowe. Brak posiadanego przez cudzoziemca zezwolenia na osiedlenie się wyklucza możliwość ubiegania się przez niego o nadanie polskiego obywatelstwa w normalnym trybie.

2.11. Prawo do sprowadzenia do Polski rodziny na zasadzie łączenia rodzin

Do zawarcia małżeństwa w Polsce cudzoziemiec (niezależnie od tytułu pobytowego, na podstawie którego przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) potrzebuje trzy dokumenty: dokument tożsamości ze zdjęciem, odpis aktu urodzenia (wraz z tłumaczeniem przysięgłym dokumentu na język polski) oraz zaświadczenie z kraju pochodzenia o zdolności do zawarcia związku małżeńskiego (wraz z tłumaczeniem przysięgłym tego dokumentu na język polski). Jeśli narzeczona/narzeczony cudzoziemiec nie mówi po polsku, podczas składania zapewnienia o zamiarze zawarcia ślubu, oraz podczas ceremonii ślubnej, musi być

¹³⁵ Zezwolenia na osiedlenie się udziela się cudzoziemcowi, który:

1. jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca, posiadającego zezwolenie na osiedlenie się, urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. pozostaje w związku małżeńskim, zawartym z obywatelem polskim co najmniej 3 lata przed złożeniem wniosku i bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez 2 lata na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.
3. bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nie krótszy niż 10 lat na podstawie zgody na pobyt tolerowany udzielonej na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a lub ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przez okres 5 lat w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
4. jest dzieckiem obywatela polskiego i pozostaje pod jego władzą rodzicielską.

obecny tłumacz przysięgły (z języka ojczystego cudzoziemca, lub z innego języka, którym cudzoziemiec się posługuje).

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*
- *Azyl*

W przypadku, gdy cudzoziemiec zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ww. tytułów pobytowych może on wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony dla swojego członka rodziny w ramach tzw. procedury łączenia rodzin. Zezwolenie to wydawane jest na okres 2 lat.

Za członka rodziny cudzoziemca uważa się: jego małżonka; małoletnie dziecko cudzoziemca i jego małżonka, w tym także dziecko przysposobione; małoletnie dziecko tego cudzoziemca, w tym także przysposobione, pozostające na jego utrzymaniu, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktycznie władzę rodzicielską oraz małoletnie dziecko małżonka cudzoziemca, w tym także przysposobione, pozostające na jej utrzymaniu, nad którym sprawuje ona faktycznie władzę rodzicielską.

- *Ochrona czasowa*

Jeżeli małżonek, małoletnie dziecko lub bliscy krewni¹³⁶ cudzoziemca korzystającego z ochrony czasowej, przebywają poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców podejmuje działania mające na celu połączenie rodziny. Osobom tym wydaje się wizy i udziela zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na takich samych warunkach, jak dotyczących cudzoziemca, któremu udzielono ochrony czasowej.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*
- *Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Cudzoziemiec nie ma możliwości sprowadzenia do Polski rodziny na zasadach łączenia rodzin.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Jeżeli cudzoziemiec, któremu została udzielona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ww. forma ochrony przebywa w Polsce przez okres do 2 lat, nie ma on możliwości sprowadzenia do Polski rodziny na zasadach określonych w przepisach dotyczących łączenia

---

¹³⁶ Dotyczy to osób, które bezpośrednio przed przybyciem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadziły z nim wspólne gospodarstwo domowe i pozostawały na jego całkowitym lub częściowym utrzymaniu

rodzin. Jeżeli jednak po upływie 2 lat nie zakończone zostały wszystkie czynności prawne z jego udziałem i udzielane jest mu kolejne zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony może on wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony dla swojego członka rodziny w ramach tzw. procedury łączenia rodzin. Zezwolenie to udzielane jest członkom rodziny na ten sam okres, na jaki udzielono zezwolenia pobytowego cudzoziemcowi, do którego zamierzają oni przybyć.

2.12. Inne prawa

- *Status uchodźcy*
- *Ochrona uzupełniająca*

Cudzoziemcowi, któremu nadano status uchodźcy, osobie objętej ochroną uzupełniającą oraz członkom ich rodzin można udzielić pomocy mającej na celu wspieranie procesu ich integracji. Pomoc ta realizowana jest w ramach Indywidualnego Programu Integracji (IPI), uzgodnionego w formie umowy zawartej między cudzoziemcem a powiatowym centrum pomocy rodzinie (lokalną placówką systemu pomocy społecznej), określającej wysokość, zakres i formy pomocy, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. W ramach IPI, przez okres 12 miesięcy, uznanemu uchodźcy/osobie objętej ochroną uzupełniającą oraz członkom ich rodzin udziela się pomocy w formie: świadczeń pieniężnych na utrzymanie, pokrycia wydatków związanych z nauką języka polskiego, opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz specjalistycznego poradnictwa. Dodatkowo, program pomocy zobowiązuje powiatowe centrum pomocy rodzinie do wspierania cudzoziemca w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami rynku pracy, do pomocy w znalezieniu mieszkania, do prowadzenia z cudzoziemcem pracy socjalnej oraz działań wynikających z jego sytuacji życiowej. Udział w programie ma charakter dobrowolny, a docelowo ma przede wszystkim ułatwiać cudzoziemcom społeczne funkcjonowanie w Polsce. Należy jednak zaznaczyć, iż pomoc integracyjna nie przysługuje cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego.

Cudzoziemcowi, który posiada status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej, nie można wydać decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ani decyzji o wydaleniu, bez pozbawienia tego statusu lub ochrony, chyba, że istnieją okoliczności, o których mowa w art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 2 Konwencji Genewskiej¹³⁷.

Dodatkowo, cudzoziemcy ubiegający się o nadanie statusu uchodźcy w okresie trwania postępowania w sprawie oraz przez okres 2 miesięcy od dnia doręczenia decyzji ostatecznej mogą korzystać z pomocy społecznej i opieki medycznej zapewnianej przez Urząd do Spraw Cudzoziemców. Osoby te mogą również otrzymać pomoc w dobrowolnym powrocie do kraju, do którego mają prawo wjazdu.

- *Ochrona czasowa*

Cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej przyznaje się pomoc przez zakwaterowanie i wyżywienie. W sytuacji, gdy cudzoziemiec ten wykonuje pracę lub

---

¹³⁷ Mowa tutaj o następujących okolicznościach: bezpieczeństwo państwowe lub porządek publiczny; istnieją podstawy, aby uznać cudzoziemca za groźnego dla bezpieczeństwa państwa, w którym się on znajduje, lub który będąc skazanym prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie stanowi niebezpieczeństwo dla społeczeństwa tego państwa.

wykonuje działalność gospodarczą, zapewnia się mu pomoc, uwzględniając wysokość uzyskiwanego przez niego dochodu.

- *Azyl*

Cudzoziemca, któremu udzielono azylu, nie można zobowiązać do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Decyzję o wydaleniu można wydać tylko po uprzednim pozbawieniu go azylu.

- *Zgoda na pobyt tolerowany*

Osobie, która otrzymała zgodę na pobyt tolerowany nie można wydać decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ani decyzji o wydaleniu.

- *Osoby zidentyfikowane przez organy ścigania jako ofiary handlu ludźmi*

Cudzoziemcy ci mają zapewnione:

1. zakwaterowanie w bezpiecznym ośrodku pod opieką przeszkolonego pracownika socjalnego,
2. wyżywienie,
3. wsparcie psychologiczne,
4. konsultacje prawne,
5. pomoc w kontaktach z organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości (np. obecność pracownika organizacji pozarządowej podczas składania zeznań przez pokrzywdzonych),
6. pomoc tłumacza.

W ramach współpracy z Międzynarodową Organizacją do Spraw Migracji, cudzoziemcowi można również udzielić pomocy w zorganizowaniu bezpiecznej podróży do kraju pochodzenia (lub ewentualnie wyjazdu z Polski do kraju powrotu w ramach programu wspomaganych dobrowolnych powrotów).

- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona w celu przyjazdu ze względów humanitarnych*
- *Wiza pobytowa (jednolita lub krajowa) udzielona ze względu na interes państwa*

Cudzoziemcowi przebywającemu na podstawie powyższej wizy nie wydaje się decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz decyzji o wydaleniu cudzoziemca, a wydanej nie wykonuje.

***

Podsumowując, cudzoziemcy, którym udzielono jednej z obecnych w polskim ustawodawstwie form ochrony zharmonizowanej z prawem unijnym (czyli statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej oraz ochrony czasowej), mają dostęp do najszerszego katalogu praw im przysługujących. Wśród krajowych form ochrony cudzoziemców instytucją, która zakłada równie rozległy dostęp do różnorodnych praw, jest instytucja azylu. Pozostałe formy udzielania w Polsce ochrony przewidują nieco węższy obszar praw, z którego mogą korzystać posiadacze danych tytułów pobytowych. Wiąże się to jednak z charakterem, a zatem

długością okresu, na jaki przyznawana jest dana forma ochrony. Warty rozwinięcia jest tutaj przypadek instytucji pobytu tolerowanego, która, ewoluując w 2008 roku na skutek wprowadzenia do polskiego prawa ochrony uzupełniającej, zmieniła nieco charakter przyznawanych jej posiadaczom praw. Nadal jednak przewiduje ona m.in. nieograniczony dostęp do rynku pracy, a także dostęp do bezpłatnej nauki na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej oraz policealnej, ograniczone natomiast zostało prawo do pomocy społecznej. Z kolei posiadacze wspomnianych w niniejszym raporcie wiz mają zapewnione elementarne prawa tj: prawo do ochrony zdrowia czy edukacji.

4. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE UDZIELANYCH W POLSCE FORM OCHRONY CUDZOZIEMCÓW

Analiza danych statystycznych odnoszących się do udzielanych na terytorium Polski różnych form ochrony (zarówno tych wynikających z uwarunkowań międzynarodowych, jak i z krajowych rozwiązań ustawowych) jest możliwa dzięki istniejącej bazie danych, tzw. Systemu Pobyt¹³⁸, prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców od roku 2007 (poprzednio przez Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców). System Pobyt jest krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców prowadzonym na podstawie zarówno ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach, jak i ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Składa się on m.in. z:

1. rejestru spraw o nadanie statusu uchodźcy i udzielenie ochrony uzupełniającej oraz o udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy;
2. rejestru spraw o wydalenie osób posiadających status uchodźcy;
3. rejestru spraw o udzielenie azylu;
4. rejestru spraw o udzielenie zgody na pobyt tolerowany;
5. rejestru spraw o udzielenie ochrony czasowej;
6. rejestru spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 roku ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego.

Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, iż na terytorium Polski to właśnie System Pobyt jest jedynym systemem teleinformatycznym gromadzącym wszystkie dane dotyczące postępowań w sprawach o udzielenie cudzoziemcom ochrony (z wyłączeniem postępowań z zakresu handlu ludźmi) oraz służy on dokumentacji i przyspieszeniu prac w postępowaniach we wskazanych w opracowaniu procedurach. Dane do tego systemu przekazywane są głównie przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, który jako jedyny czuwa nad jego sprawnością i bezpieczeństwem zawartych tam danych.

---

¹³⁸ Do roku 2003 powyższy rejestr spraw dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców oraz osób wnioskujących o nadanie statusu uchodźcy uregulowany był przepisami ustawy z 25 czerwca 1997 roku o cudzoziemcach. I tak, właściwe organy prowadziły w sprawach cudzoziemców:

- 1) rejestry złożonych wniosków wizowych i wydanych w tych sprawach decyzji,
- 2) rejestr osób zobowiązanych do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wydanych w tych sprawach decyzji,
- 3) rejestry decyzji o wydaleniu oraz osób wydalonych z Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) rejestry złożonych wniosków o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony/ zezwolenia na osiedlenie się i wydanych w tych sprawach decyzji,
- 5) rejestr złożonych wniosków o nadanie statusu uchodźcy/ udzielenie azylu i wydanych w tych sprawach decyzji,
- 6) ewidencję zaproszeń,
- 7) rejestr odcisków linii papilarnych,
- 8) rejestr osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej,

Dodatkowo, dane zawarte w rejestrach, wykazie i ewidencji mogły być udostępniane za pomocą urządzeń teleinformatycznych. Początki ww. systemu, który znany był również potocznie pod nazwą System Obcy, to połowa lat 90. XX wieku. Stanowił on wówczas bazę danych o wydawanych przez wojewodów zezwoleniach pobytowych oraz nadawanych statusach uchodźcy.

Tabela 1. Prowadzone w Polsce rejestry w poszczególnych sprawach o udzielenie cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Rejestry	Organ prowadzący rejestr
Rejestr spraw o nadanie statusu uchodźcy i udzielenie ochrony uzupełniającej oraz o udzielenie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy	komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Rada do Spraw Uchodźców, każdy w zakresie swojego działania
Rejestr spraw o wydalenie osób posiadających status uchodźcy	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców
Rejestr spraw o udzielenie azylu	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców
Rejestr spraw o udzielenie zgody na pobyt tolerowany	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, wojewoda i Rada do Spraw Uchodźców, każdy w zakresie swojego działania
Rejestr spraw o udzielenie ochrony czasowej	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców
Rejestr odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca, który: a) złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy, b) złożył wniosek o udzielenie azylu, c) uzyskał zgodę na pobyt tolerowany, d) korzysta z ochrony czasowej;	Komendant Główny Policji
Rejestr spraw prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003	Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Polityki Migracyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie przepisów ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Biorąc pod uwagę ewolucję polskiego systemu udzielania ochrony cudzoziemcom na terytorium Polski, różnorodność krajowych form ochrony oraz to, że cudzoziemcy korzystają z poszczególnych form z różną częstotliwością, w niniejszym raporcie przedstawione zostaną dane statystyczne dotyczące liczby:

1. nadanych statusów uchodźcy (lata 2004-2009);
2. osób, którym udzielono ochrony uzupełniającej (okres 2008-2009);
3. osób, którym wydanych zgodę na pobyt tolerowany (lata 2004-2009);
4. osób, którym udzielono azylu (lata 2004-2009);
5. osób objętych pomocą dla ofiar handlu ludźmi (okres 2006-2009).

Zgodnie z informacją wskazaną w niniejszym rozdziale, dane statystyczne dotyczące tych właśnie procedur znajdują się przede wszystkim w Systemie Pobyt. Wyjątek stanowią jedynie dane odzwierciedlające liczbę cudzoziemców, którym na terytorium Polski udzielono pomocy, jako ofiarom handlu ludźmi. Informacje te pochodzą z własnego rejestru Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Prokuratury Krajowej i zaprezentowane zostaną w dalszej części rozdziału.

Tabela 2. Liczba osób, którym na terytorium Polski udzielono różnych form ochrony cudzoziemców (wynikające z konwencji międzynarodowych oraz wskazane w rozwiązaniach ustawowych) w latach 2004-2009 (I i II instancja)

Rok	Liczba osób, które uzyskały ochronę na terytorium Polski (ogółem)	Liczba osób, które uzyskały jedną z form ochrony na terytorium Polski zharmonizowaną z prawem UE			Liczba osób, które uzyskały jedną z krajowych form ochrony na terytorium Polski			
		status uchodźcy	ochrona uzupełniająca	ochrona czasowa	azyl	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany ¹³⁹
2004	1399	315	0	0	0	840	210	34
2005	2403	335	0	0	0	1856	168	44
2006	2616	485	0	0	0	2110	10	11
2007	3317	180	0	0	0	2910	9	218
2008	2957	193	1077	0	0	1527	46	114
2009	2781	133	2376	0	0	82	68	122
Razem	15473	1641	3453	0	0	9325	511	543

Źródło: Opracowanie Departamentu Polityki Migracyjnej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców (System Pobyt)

Statystyki doskonale odwzorowują sposób korzystania przez cudzoziemców z istniejących w polskim systemie prawa form udzielania cudzoziemcom ochrony. Spośród katalogu form ochrony cudzoziemcy najczęściej ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy i to właśnie w związku z tą procedurą znacznemu rozwinięciu w polskich przepisach uległy towarzyszące jej dodatkowe formy ochrony, tj. ochrona uzupełniająca (od maja 2008 roku) oraz zgoda na pobyt tolerowany (instytucja, która ewoluowała od roku 2003). W związku z tym, że do chwili obecnej nie odnotowano w Polsce żadnego przypadku udzielenia cudzoziemcowi azylu, w dokumencie przedstawione zostaną jedynie dane dotyczące liczby złożonych wniosków w tym zakresie. Szczegółowej analizie poddane zostaną natomiast formy ochrony udzielane w ramach procedury nadania statusu uchodźcy.

Udzielenie azylu

Mając na uwadze przedstawione w tabeli nr 2 dane jest oczywistym, iż analizie w tej części dokumentu poddano wyłącznie złożone do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców wnioski w sprawie o udzielenie azylu. Omawiana forma ochrony jaką jest udzielenie azylu, cieszy się niewielkim zainteresowaniem wśród cudzoziemców. Świadczy o tym fakt, iż w okresie 2004-2009 zaledwie 18 cudzoziemców złożyło stosowny wniosek. Wśród osób, które wnioskowały o azyl przeważają obywatele państw sąsiadujących z Polską, tzn. Ukrainy, Białorusi oraz Rosji. Są to też przeważnie mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat. W ciągu ostatnich pięciu lat tylko raz – w roku 2006 – o udzielenie azylu w Polsce ubiegała się kobieta, obywatelka Kuby.

¹³⁹ Przypadki, w których zgody na pobyt tolerowany udziela się, jeżeli:

- niemożliwe było wykonanie decyzji o wydaleniu z przyczyn niezależnych od organu lub cudzoziemca,
- sąd wydał orzeczenie o niedopuszczalności wydania cudzoziemca,
- Minister Sprawiedliwości wydał rozstrzygnięcie o odmowie wydania cudzoziemca.

Tabela 3. Liczba osób, które złożyły wniosek do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w sprawie o udzielenie azylu

Obywatelstwo	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Algieria		1				
Armenia			1			
b. J. Republika Macedonii			1			
Bez obywatelstwa						
Białoruś	1	1				
Irak			1			
Iran		1	1			
Kuba			1			
Nieokreślone	1					
Rosja	1	1			1	
Turcja		1				
Ukraina	2		1			
Wietnam					1	
Razem	5	5	6	0	2	0

Źródło: Opracowanie Departamentu Polityki Migracyjnej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców (System Pobyt)

Szczegółowe dane statystyczne dotyczące płci oraz wieku wnioskujących o azyl oraz tych cudzoziemców, którzy otrzymali decyzję o odmowie udzielenia azylu (również decyzje po ponownym rozpatrzeniu przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców) znajdują się w załączniku do niniejszego opracowania.

Nadanie statusu uchodźcy, udzielenie ochrony uzupełniającej oraz wydanie zgody na pobyt tolerowany

Statystyki Urzędu do Spraw Cudzoziemców już od wielu lat wskazują na coraz większe zainteresowanie składaniem wniosków o nadanie statusu uchodźcy na terytorium Polski. Wnioski uchodźcze składają, podobnie jak w pozostałych procedurach, najczęściej osoby młode, których wiek mieści się w przedziałach 0-13 rok życia oraz 18-34 rok życia. Brak jest wyraźnie zarysowanej linii podziału w przypadku płci osób składający wnioski o nadanie statusu uchodźcy. Jednak cudzoziemcy do 13 roku życia stanowią prawie połowę grupy osób, którym nadaje się status uchodźcy na terytorium Polski. Tendencję tę, tzn. częstszego udzielania tej formy ochrony cudzoziemcom w tej grupie wiekowej, zauważyć można także i w procedurze odnoszącej się do wydalenia cudzoziemców, a także decyzji właściwych organów w związku z wydaniem np. zgody na pobyt tolerowany.

Od czasu wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji zgody na pobyt tolerowany liczba wydawanych decyzji dotyczących tej formy ochrony systematycznie rosła. Powyższe widać zwłaszcza w prezentowanym okresie od 2004 do 2007 roku łącznie. O ile w 2004 w ramach procedury uchodźczej udzielono 840 zgód to w roku 2007 liczba ta wyniosła aż 2910. Odwrócenie trendu miało miejsce w roku 2008, w którym odnotowany znaczny spadek wydawanych zgód; wydano je w stosunku do 1527 cudzoziemców. Zjawisko to należy wiązać z wprowadzeniem w maju 2008 roku do ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej instytucji ochrony uzupełniającej. Decyzja ta była wynikiem wdrożenia Dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony i w dość

krótkim czasie spowodowała, że na skutek przyjęcia tego typu ochrony obserwowany był znaczny spadek liczby wydawanych zgód na pobyt tolerowany w ramach procedury uchodźczej. Decyzje te zastępowane są w większości przypadków właśnie poprzez decyzję o udzieleniu ochrony uzupełniającej. Powyższą tezę potwierdzają dane dotyczące 2009 roku. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku w ramach procedury uchodźczej udzielono zgody na pobyt tolerowany jedynie 82 osobom. W tym okresie liczba osób, którym udzielono ochrony uzupełniającej wyniosła 2 376. W roku 2009 osoby, które w procedurze uchodźczej otrzymały zgodę na pobyt tolerowany stanowiły jedynie 2% cudzoziemców, którym udzielono różnych form ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas gdy osoby, którym udzielono ochrony uzupełniającej stanowiły aż 85% liczby wszystkich osób, które uzyskały w Polsce ochronę. Przypomnijmy tylko, że w latach 2004-2007 osoby, które otrzymały zgodę na pobyt tolerowany stanowiły niespełna 80% wszystkich cudzoziemców, którym udzielono ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast w 2008 roku, w którym w drugiej połowie roku do polskiego prawa wprowadzono instytucję ochrony uzupełniającej, osoby, które otrzymały zgodę na pobyt tolerowany stanowiły już tylko około 50% tej liczby cudzoziemców. Wtedy też odsetek osób, którym udzielono ochrony uzupełniającej w stosunku do ogólnej liczby osób, które uzyskały w Polsce jedną z form ochrony, stanowił 36%.

Tabela 4. Liczba osób, w stosunku do których wydano zgodę na pobyt tolerowany w ramach procedury uchodźczej (I i II instancja)

Obywatelstwo	2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej
Afganistan	23	23	12	12	3	3	0	0	0	0	0	0
Albania	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algieria	14	2	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Armenia	39	5	31	3	6	1	10	1	16	4	36	8
Azerbejdżan	4	0	3	3	0	0	0	0	1	0	0	0
B.J. Republika Macedonii	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Bangladesz	0	0	2	0	2	2	0	0	1	0	9	0
Bez obywatelstwa	10	6	3	1	1	0	4	2	3	0	4	1
Bhutan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Białoruś	17	6	9	5	8	5	1	1	4	3	7	1
Bośnia-Hercegowina	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bułgaria	11	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chiny	2	0	2	2	2	2	12	0	16	1	5	0
Egipt	5	0	6	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ekwador	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Erytrea	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Filipiny	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Gruzja	3	1	1	0	1	0	3	1	0	0	0	0
Gwinea	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Gwinea Bissau	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Indie	7	0	9	1	2	1	2	0	1	0	3	1
Irak	18	12	6	2	9	9	18	18	6	1	1	0
Iran	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Izrael	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jemen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Obywatelstwo	2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej
Jordania	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kamerun	3	2	4	2	0	0	0	0	1	1	0	0
Kazachstan	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	4	3
Kenia	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Kirgistan	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kongo	1	1	3	3	0	0	1	1	1	1	1	0
Kongo, Demokratyczna Republika	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Korea Południowa	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Kuba	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Laos	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Liban	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liberia	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Libia	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maroko	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Mołdowa	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	2	0
Mongolia	7	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Nepal	0	0	2	2	1	1	0	0	0	0	2	0
Niemcy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieokreślone	1	0	0	0	0	0	5	0	1	0	10	0
Nigeria	14	7	15	2	0	0	0	0	3	1	1	0
Pakistan	4	4	13	3	3	0	7	1	1	0	1	1
Peru	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Republika Południowej Afryki	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rosja	742	735	1800	1791	2077	2076	2869	2864	1514	1502	64	58
Rumunia	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senegal	2	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Serbia i Czarnogóra	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Somalia	6	4	8	8	1	1	1	1	0	0	0	0
Sri Lanka	2	0	3	1	4	4	9	9	5	5	0	0
Stany Zjednoczone Ameryki	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Sudan	0	0	2	2	0	0	0	0	1	1	1	0
Surinam	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Syria	1	1	3	0	1	1	0	0	0	0	1	0
Togo	0	0	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0
Tunezja	3	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Turcja	15	10	8	6	0	0	5	5	0	0	0	0
Ukraina	39	10	19	0	2	0	3	0	14	1	36	4
Uzbekistan	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	0	0
Wietnam	64	2	63	0	3	0	177	1	90	1	76	3
Wybrzeże Kości słoniowej	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wyspy św. Tomasza i księżęca	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Zachodni Brzeg i Strefa Gazy	5	2	1	1	0	0	1	1	2	2	0	0
Zimbabwe	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	1084	840	2068	1856	2131	2110	3137	2910	1687	1527	272	82

Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców

Odnosząc się natomiast do struktury wiekowej osób, którym udzielono ochrony uzupełniającej, należy odnotować, iż w każdym przypadku cudzoziemcy ci to przede wszystkim osoby (zarówno kobiety, jak i mężczyźni) w wieku 0-13 lat oraz 18-64 lat.

Należy jednak pamiętać, że instytucja zgody na pobyt tolerowany w polskim prawie ma zastosowanie również w innych sytuacjach¹⁴⁰. Wówczas, gdy ze względu na dobro cudzoziemca oraz występowanie przesłanek o wymiarze humanitarnym lub też technicznym (m.in. brak możliwości uzyskania dla cudzoziemca dokumentu podróży niezbędnego do wyjazdu z Polski), uniemożliwiającym jego wydalenie, wskazane jest zalegalizowanie jego pobytu na terytorium Polski. Konieczność określenia formy zezwolenia pobytowego w przypadku osób, których nie można wydrzeć, wynika bowiem z konieczności zapobieżenia ich społecznemu wykluczeniu, dalszej marginalizacji oraz pozwala zapewnić możliwość legalnego funkcjonowania w społeczeństwie (podjęcie pracy, korzystanie z niektórych świadczeń). Warto zaznaczyć, iż o skorzystaniu z tej formy udzielenia ochrony na terytorium Polski decyduje w opisywanych sytuacjach właściwy wojewoda lub Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Szczegółowe dane statystyczne odnoszące się do tych sytuacji zostały zamieszczone w tabeli załączonej do opracowania. Można też wskazać, iż o ile proporcje płci w tym względzie są zachowane w stosunku prawie równym, o tyle zauważa się, iż decyzja o wydaniu zgody na pobyt tolerowany wydawana jest stosunkowo częściej w stosunku do dwóch grup wiekowych, tzn. osób pomiędzy 0 i 13 rokiem życia oraz między 18 i 34 rokiem życia.

W związku z tym, że brak jest szczegółowych danych odnoszących się do uciekinierów z byłej Republiki Jugosławii z lat 90. minionego stulecia, nie zostały one uwzględnione w tej części opracowania. Podobna sytuacja ma miejsce w związku ze wskazanymi w 2 rozdziale innymi (poza ofiarami handlu ludźmi) ustawowymi formami udzielania ochrony cudzoziemcom w Polsce. Spowodowane jest to istnieniem możliwości udzielania powyższych krajowych form ochrony osobom jej potrzebującym w każdej z procedur związanych z osobą cudzoziemca. Trudno więc byłoby w sposób jasny przedstawić dane statystyczne odnoszące się wyłącznie do stosowanych w szczególnych sytuacjach przepisów.

Ofiary handlu ludźmi

Oddzielny rejestr dotyczący liczby cudzoziemców, którzy na terytorium Polski objęci są różnymi programami świadczonej im pomocy, odnosi się do ofiar/świadków handlu ludźmi. Statystyki w tym zakresie, na podstawie danych Komendy Głównej Policji, Prokuratury Krajowej oraz organizacji pozarządowych uczestniczących w realizacji corocznie przedstawianych planów działań (przede wszystkim mowa jest o Fundacji La Strada), gromadzone są przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Ze względu na swój charakter, publikowane dane statystyczne w tym zakresie są ograniczone do niezbędnego minimum i w zasadzie odnoszą się do lat 2006-2009, kiedy to cudzoziemcy objęci zostali opieką w ramach *Programu wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*.

Ogólną statystykę odnoszącą się do skali zjawiska handlu ludźmi na terytorium Polski przedstawia załączona poniżej tabela, z której wynika, iż liczba cudzoziemców pokrzywdzonych w związku z procederem handlu ludźmi w skali roku wahała się, lecz we wskazanym przedziale czasowym (tzw. w latach 1995-2008) nie przekroczyła ogółem 700 osób.

¹⁴⁰ Patrz str. 16-19 niniejszego opracowania.

Tabela 5. Liczba cudzoziemców poszkodowanych w związku z procederem handlu ludźmi w latach 1995-2008

Obywatelstwo	2007	2008	w latach 1995-2008
Ukraina	24	65	263
Białoruś	15	10	255
Bułgaria	-	12	40
Rumunia	-	4	22
Mołdowa	-	-	17
Rosja	-	2	14
Łotwa	-	-	8
Wietnam	-	-	7
Litwa	-	1	6
Sri Lanka	-	-	4
Mongolia	-	-	3
Kostaryka	-	-	2
Senegal	1	-	1
Kenia	1	-	1
Ogółem	41	94	643

Źródło: Dane Biura do Spraw Zwalczenia Przemocowej Zorganizowanej Prokuratury Krajowej

Bardziej szczegółowe dane, odnoszące się także do profilu osób korzystających z tej formy ochrony na terytorium Polski przedstawione są w materiałach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, przygotowywanych każdego roku i zatytułowanych *Handel Ludźmi w Polsce. Materiały do Raportu*. Z założenia przedstawiają one wykonanie *Programu wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* w poszczególnych latach, tzn. w okresie 2006-2009. Z gromadzonych informacji wynika, iż z pomocy udzielanej cudzoziemcom – ofiarom handlu ludźmi – skorzystało do tej pory (tj. do końca 2009 roku) 85 cudzoziemców. Zgodnie ze wskazanymi w załączonej tabeli danymi w roku 2009 z oferowanej cudzoziemcom pomocy ww. *Programu* skorzystało 29 cudzoziemców: w tym 12 obywateli Bułgarii, 3 - Białorusi, 3 - Ukraińcy, 2 - Mongolii, 2 - Mołdowy oraz obywatelki Chin, Dżibuti, Nigerii, Rumunii, Turcji, Ugandy i Wietnamu.

Tabela 6. Liczba cudzoziemców, którzy w danym roku objęci zostali *Programem wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* w latach 2006-2009

Rok edycji <i>Programu</i>	Liczba ofiar objętych <i>Programem</i>
2006	10
2007	22 (w tym 3 ofiary z roku poprzedniego)
2008	24 (w tym 6 ofiar z roku poprzedniego)
2009	29 (w tym 7 ofiar z roku poprzedniego)
Ogółem w latach 2006-2009	85 (w tym 7 ofiar z roku poprzedniego)

Źródło: Opracowanie Departamentu Polityki Migracyjnej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Natomiast informacje przekazane z Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK) wskazują, że w okresie od dnia 22 kwietnia 2009 roku do końca 2009 roku w ramach zadania Centrum polegającego na wspieraniu identyfikacji ofiar handlu ludźmi, asystowaniu ofierze podczas kontaktu z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, wsparciu psychologicznym, zapewnieniu pomocy tłumacza, konsultacji prawnych, transportu ofiary na terenie kraju (dyspozycyjność przez 24 h/dobę), udzielono wsparcia 193 osobom, w tym 116 cudzoziemcom.

Dane statystyczne obrazujące realizację *Programu wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* w latach 2006-2008 wyraźnie wskazują, że program ten z każdym rokiem rozwijał się nie tylko pod względem ilościowym, ale także w kontekście tzw. profilu ofiary. W latach 2006-2008 beneficjentami programu w przeważającej mierze były ofiary z państw europejskich (w 53% byli to obywatele Bułgarii, mniejszy procent stanowili obywatele Ukrainy, Mołdowy, Białorusi, a więc państw Europy Wschodniej, oraz Rumunii), w zdecydowanie mniejszym stopniu zaś z Afryki i Azji. Ofiary pochodzące z krajów europejskich stanowiły blisko 83% wszystkich cudzoziemców objętych działaniami instytucji współtworzących program wsparcia ofiar handlu ludźmi. Jednocześnie w ciągu 3 lat od jego powstania beneficjentami programu w zdecydowanej większości były kobiety. Stanowiły one 100% wszystkich uczestników pierwszej edycji programu. W kolejnych edycjach odsetek kobiet będących pokrzywdzonymi pozostał wciąż na bardzo wysokim poziomie, jednakże z pomocy oferowanej w ramach programu zaczęli również korzystać mężczyźni oraz ofiary małoletnie, tj. osoby poniżej 18 roku życia (szczegółowe dane przedstawia niżej zamieszczona tabela).

Tabela 7. Liczba cudzoziemców, którzy w danym roku objęci zostali *Programem wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* w latach 2006-2008 (wg płci oraz wieku)

Rok edycji <i>Programu</i>	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni poniżej 18 roku życia	
			Chłopcy	Dziewczynki
2006	10	-	-	-
2007	17	-	1	1
2008	14	2	1	1
Ogółem w latach 2006-2008	41	2	2	2

Źródło: Opracowanie Departamentu Polityki Migracyjnej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Pomimo, że formuła programu pomocy ofiarom procederu tworzona była pod kątem potrzeb osób pełnoletnich, to jednak w latach 2006-2008, spośród 47 cudzoziemców, którym udzielono wsparcia, 4 z nich było osobami poniżej 18 roku życia (z czego 2 małoletnich pozbawionych opieki osoby dorosłej). Zgodnie z danymi przedstawionymi poniżej w tabeli, najmłodszym uczestnikiem *Programu* było 9-letnie dziecko, najstarszy zaś liczył 54 lata¹⁴¹.

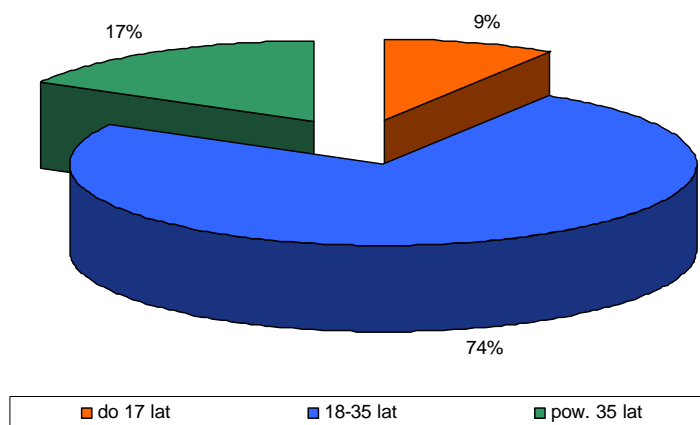
Tabela 8. Liczba cudzoziemców, którzy w danym roku objęci zostali *Programem wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* w latach 2006-2008 (wg wieku)

Rok edycji <i>Programu</i>	Minimalny wiek	Maksymalny wiek	Średnia wieku
2006	19	41	25,7
2007	9	35	24,2
2008	17	54	30,6
Ogółem w latach 2006-2008	9	54	26,87

Źródło: Opracowanie Departamentu Polityki Migracyjnej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Spółród 43 osób dorosłych 35 znajdowało się w przedziale wiekowym pomiędzy 18 a 35 rokiem życia, a tylko 8 cudzoziemców przekraczało ten wiek (dane procentowe przedstawia niżej zamieszczony wykres).

¹⁴¹ Podane wielkości przedstawiają wiek ofiar w momencie ich zgłoszenia do *Programu*.

Wykres nr 3. Struktura wiekowa cudzoziemców, którzy objęci zostali Programem wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi w latach 2006-2008 (Opracowanie: Departament Polityki Migracyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji)

Powyższe dane wskazują więc, że do *Programu* trafiały przede wszystkim osoby młode. Nie ma jednak jasno wynikających powiązań między wiekiem ofiary, a formą ich eksploatacji. Zarówno bowiem dzieci jak, i osoby dojrzałe były wykorzystywane do prostytucji, pracy przymusowej oraz żebrania.

5. KRAJOWA OCENA UDZIELANYCH W POLSCE FORM OCHRONY CUDZOZIEMCÓW

Spośród wszystkich opinii odnoszących się do niezharmonizowanych z prawem unijnym krajowych form udzielania w Polsce ochrony cudzoziemcom, najwięcej z nich dotyczy funkcjonowania w polskim porządku prawnym instytucji pobytu tolerowanego.

I tak, dużo miejsca na dyskusję poświęconą ocenie powyższej formy ochrony przeznaczono podczas jednego z posiedzeń Grupy Roboczej do spraw przygotowania Strategii Migracyjnej Polski¹⁴², na którym omawiano kwestie związane z ochroną międzynarodową. Warto zaznaczyć, iż w powyższym spotkaniu oprócz przedstawicieli administracji rządowej stanowiących grono stałych uczestników Grupy, wzięli udział także przedstawiciele Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM), Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHCR) oraz Rady do Spraw Uchodźców. W trakcie obrad zgodzono się ze stwierdzeniem, iż z uwagi na różnorodność przesłanek udzielania zgody na pobyt tolerowany (przesłanki dotyczące ochrony międzynarodowej oraz ochrony *humanitarnej* - m.in. prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) wskazane jest ich rozróżnienie. Zgodzono się zatem, aby podzielić i uporządkować we właściwych ustawach przesłanki zawarte obecnie w instytucji pobytu tolerowanego. Zakres przesłanek rozpatrywanych w procedurach o udzielenie ochrony międzynarodowej zawartych w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony powinien bowiem być ograniczony wyłącznie do przesłanek związanych z udzieleniem zgody na pobyt tolerowany z uwagi na negatywną sytuację w kraju pochodzenia. Pozostałe (tzw. *humanitarne*) przesłanki udzielenia zgody na pobyt tolerowany, związane głównie z okolicznościami natury osobistej, powinny być badane w innym trybie i powinny wejść do katalogu przesłanek legalizacji pobytu wskazanych w ustawie o cudzoziemcach. Zabieg ten uzasadniono między innymi faktem, iż w oczach cudzoziemców, procedura uchodźcza postrzegana jest jako jedyna droga prowadząca do legalizacji pobytu, pomimo faktu, iż nie spełniają przesłanek warunkujących nadanie statusu uchodźcy. Niezbędnym zatem staje się stworzenie możliwości nadawania statusu humanitarnego w ramach procedur legalizacji pobytu. Ponadto, zmiana ta zwiększyłaby przejrzystość przepisów oraz usprawniła same procedury postępowania. Z uwagami, które sformułowano podczas dyskusji, zgodzili się przedstawiciele Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM), Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHCR) oraz Rady do Spraw Uchodźców.

Ponadto należy odnotować, iż końcowy projekt przygotowywanej obecnie Strategii Migracyjnej Polski będzie w przyszłości poddany szerszym konsultacjom, w których uczestniczyć będą mogły zainteresowane podmioty rządowe, organizacje pozarządowe, organizacje pracodawców i pracowników, środowiska naukowe, kościelne oraz organizacje międzynarodowe. Należy się zatem spodziewać, że temat form ochrony cudzoziemców będzie poddany dyskusji i stanie się – choćby w ograniczonym zakresie - przedmiotem debaty publicznej.

---

¹⁴² Grupa ta powołana została w lutym 2009 r. przez międzyresortowy Zespół do Spraw Migracji, który działa jako organ pomocniczy (opiniodawczo-doradczy) Prezesa Rady Ministrów. Zespołowi przewodniczy Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, a wyniki prac Zespołu są przekazywane Premierowi, który może zdecydować o przedstawieniu ich Radzie Ministrów. W pracach Zespołu biorą udział przedstawiciele kilkunastu instytucji administracji rządowej.

Z kolei w przypadku organizacji pozarządowych¹⁴³ mających doświadczenie w pracy z osobami, którym w Polsce udzielono różnych form ochrony, w tym przede wszystkim zgody na pobyt tolerowany, zasadniczo wyraziły one opinię, że instytucja ta spełnia swoją rolę. Możliwość dostępu do rynku pracy (osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany mogą wykonywać pracę bez zezwoleń oraz mogą zakładać własną działalność gospodarczą) stanowi bowiem ważny element umożliwiający im reintegrację zawodową. Jednocześnie ww. organizacje zwróciły uwagę na pewne problemy oraz przedstawiły propozycje rozwiązań, które ich zdaniem przyczyniłyby się do lepszego funkcjonowania instytucji pobytu tolerowanego w praktyce. Do najczęściej wskazywanych problemów należały:

1. brak uregulowań prawnych, które umożliwiłyby osobom posiadającym zgodę na pobyt tolerowany ubieganie się o polski dokument podróży; w szczególności dotyczy to grupy osób, które nie posiadają obywatelstwa żadnego kraju, jak również brak jasności co do tego, czy osoby, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany mogą starać się o wydanie dokumentu podróży od przedstawicieli kraju pochodzenia, bez konsekwencji w postaci cofnięcia zgody na pobyt tolerowany;
2. trudności w wykazaniu, że niemożność wydalenia jest niezależna między innymi również od cudzoziemca, gdyż bardzo często placówki dyplomatyczne nie potwierdzają faktu, że nie jest możliwe wydanie jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego tożsamość; konieczność sprecyzowania pojęcia „niewykonalności” wydalenia; obecnie z powodu braku jego jednolitego rozumienia wielu cudzoziemców jest przetrzymywanych w ośrodkach detencyjnych nadmiernie długo;
3. przeciągające się postępowania dotyczące udzielenia zgody na pobyt tolerowany;

Z kolei wśród propozycji rozwiązań usprawniających funkcjonowanie ww. formy ochrony najczęściej przedstawiano następujące rekomendacje:

1. osoby posiadające zgodę na pobyt tolerowany powinny zostać włączone do katalogu osób, których członkowie rodzin mogą otrzymać zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony;
2. potrzeba dopracowania definicji pobytu tolerowanego; w obecnym brzmieniu jest ona zbyt zbliżona do definicji ochrony uzupełniającej, przez co trudno jest ustalić, która forma powinna zostać zastosowana w praktyce; zaistniała sytuacja może budzić podejrzenie chęci nadużywania stosowania instytucji pobytu tolerowanego wobec osób, które powinny otrzymać ochronę uzupełniającą;
3. jeżeli sąd lub inny organ odmówił wydalenia cudzoziemca do kraju pochodzenia, powinien on obligatoryjnie w Polsce mieć zalegalizowany pobyt, tymczasem obecne przepisy dopuszczają fakultatywność przy podejmowaniu decyzji;
4. konieczność rozważenia rozciągnięcia programów integracyjnych na niektóre kategorie osób z pobytami tolerowanymi, które zostaną w Polsce na dłużej.

Wartą odnotowania jest ponadto krajowa ocena kolejnej formy ochrony cudzoziemców jaką jest udzielane cudzoziemcowi przybywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nielegalnie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (patrz: strona 25 niniejszego opracowania). W trakcie trwania dyskusji na ww. spotkaniu Grupy Roboczej do spraw przygotowania Strategii Migracyjnej Polski, podniesiono również kwestię tej instytucji.

---

¹⁴³ Wśród tych organizacji, które wyraziły swoje stanowisko w kwestii właściwej ochrony cudzoziemców na terytorium Polski należy wskazać przede wszystkim: Helsińską Fundację Praw Człowieka, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, La Strada - Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu.

Wskazano, iż problemem w przypadku wspomnianego tytułu pobytowego jest ograniczony okres na jaki może on być przyznany. Zezwolenie to może być udzielane na okres nie przekraczający 2 lat, bez możliwości przedłużenia (ponowne złożenie wniosku, na tych samych podstawach, skutkuje pozostawieniem go bez rozpoznania). W ocenie uczestników dyskusji, ponowny wniosek powinien być rozpatrzony nawet jeśli przesłanki/okoliczności udzielenia w tym trybie zezwolenia nie zmieniły się.

6. PODSUMOWANIE

1. Jest wiele form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wychodzących poza ramy unijnej polityki azylowej. Poza nadawaniem statusu uchodźcy, udzielaniem cudzoziemcom ochrony uzupełniającej i ochrony czasowej w polskim systemie prawnym wykształciły się też i inne sposoby ochrony obywateli państw trzecich. Nie wszystkie one jednak są w praktyce wykorzystywane (w tym np. instytucja azylu).
2. Obecne w polskim ustawodawstwie formy ochrony międzynarodowej cudzoziemców są zharmonizowane z prawem unijnym, i odzwierciedlają standardy europejskie. Wskazane w niniejszym raporcie krajowe formy ochrony cudzoziemców występujące w poszczególnych aktach prawa krajowego są natomiast skutkiem pragmatycznego podejścia do zjawiska. Ich podstawową cechą jest ciągła ewolucja i próba dostosowania do zmieniającej się sytuacji, jak to miało miejsce w przypadku instytucji zgody na pobyt tolerowany.
3. Podstawowymi krajowymi formami udzielania w Polsce cudzoziemcom ochrony jest instytucja azylu i pobytu tolerowanego.
4. Instytucja azylu, jako jedyna spośród wszystkich krajowych form ochrony w Polsce, ma swoje umocowanie w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. Zapisy dotyczące szczegółowych uregulowań w zakresie azylu mają rangę ustawową i znalazły się w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z nimi cudzoziemcowi można, na jego wniosek, udzielić azylu, gdy jest to niezbędne do zapewnienia mu ochrony oraz gdy przemawia za tym *ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej*. Samo pojęcie *ważnego interesu Polski* należy tłumaczyć w tym przypadku jako odnoszące się do spraw o żywotnym znaczeniu dla kraju. Takie rozumienie przesłanek udzielenia tej formy ochrony przyczyniło się do tego, iż pomimo kilkunastu lat obowiązywania instytucji azylu w polskim prawie, nie odnotowano do tej pory przypadku jego udzielenia.
5. Udzielenie zgody na pobyt tolerowany wydawane jest na podstawie przesłanek o charakterze ochronnym lub przesłanek o charakterze technicznym. Występowanie tych przesłanek badane jest w ramach dwóch różnych procedur: ochronnej (uchodźczej oraz azylowej) i wydaleniowej. Cudzoziemcy, korzystający z instytucji pobytu tolerowanego są osobami, które nie mogą zostać wydalone do kraju pochodzenia ze względu na:
  - możliwość naruszenia przez niektóre państwa podstawowych praw wymienionych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Konwencji o prawach dziecka (charakter ochronny);
  - brak dokumentów podróży, tożsamości (charakter techniczny).
6. Poza ww. przypadkami zgoda na pobyt tolerowany może być także udzielona w sytuacji odmowy wydania cudzoziemca w ramach procedur ekstradycyjnych (charakter ochronny, jednak badanie zasadności występowania przesłanek nie następuje w ramach procedury uchodźczej).
7. Od czasu wprowadzenia do polskiego porządku prawnego instytucji zgody na pobyt tolerowany liczba wydawanych decyzji dotyczących tej formy ochrony systematycznie rosła. Odwrócenie trendu miało miejsce w roku 2008, w którym odnotowano znaczny spadek liczby wydawanych zgód. Zjawisko to należy wiązać z wprowadzeniem w maju 2008 roku do ustawy z 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej instytucji ochrony uzupełniającej. Na skutek przyjęcia tego typu ochrony odnotowany został znaczny spadek liczby wydawanych zgód na pobyt

- tolerowany w ramach procedury uchodźczej. Decyzje te zastępowane są w większości przypadków właśnie poprzez decyzje o udzieleniu ochrony uzupełniającej.
8. Wśród pozostałych krajowych form ochrony oraz pomocy udzielanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy wymienić: pomoc udzielaną ofiarom handlu ludźmi; ustanowienie przepisów uniemożliwiających wydalenie cudzoziemca w określonych sytuacjach; udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony jeżeli wyjątkowa sytuacja osobista wymaga jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, który nielegalnie przebywa na terytorium Polski, jeżeli wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej; wydanie wizy pobytowej (jednolitej lub krajowej) w celu przyjazdu ze względów humanitarnych; wydanie wizy pobytowej (jednolitej lub krajowej) ze względu na interes państwa; przedłużenie wiz; orzeczenie sądu o niedopuszczalności wydania cudzoziemca oraz rozstrzygnięcia Ministra Sprawiedliwości o odmowie wydania cudzoziemca.
  9. Osoby, którym udzielona została w Polsce ochrona, w zależności od jej formy, mają zagwarantowane różne prawa w tym m.in.: dostęp do systemu oświaty, dostęp do rynku pracy, prawo do świadczeń pomocy społecznej, prawo do świadczeń rodzinnych, prawo do renty socjalnej, prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, prawo do łączenia rodzin itp.
  10. Prowadzone obecnie dyskusje eksperckie wskazują na potrzebę rozgraniczenia przypadków udzielania ochrony z przyczyn związanych z sytuacją panującą w kraju pochodzenia cudzoziemca oraz przypadków legalizowania pobytu z przyczyn humanitarnych. Obie te sytuacje uregulowane są obecnie w ramach jednej instytucji zgody na pobyt tolerowany.

ZAŁĄCZNIK nr I

Ustawodawstwo polskie

1. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 22 lipca 1952 roku (Dziennik Ustaw z 1952 r. Nr 33, poz. 232 z późniejszymi zmianami);
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dziennik Ustaw z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późniejszymi zmianami);
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2009 roku Nr 189, poz. 1694);
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2009 r. Nr 189, poz. 1472);
5. Ustawa z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dziennik Ustaw z 2006r. Nr 144 poz. 1043 z późniejszymi zmianami);
6. Ustawa z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dziennik Ustaw z 2000 r. Nr 28, poz. 353 z późniejszymi zmianami);
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dziennik Ustaw z 2008 r., Nr 115, poz. 728 z późniejszymi zmianami);
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dziennik Ustaw z 1964 r. Nr 9 poz. 59 z późniejszymi zmianami);
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dziennik Ustaw z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami);
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2008 r. Nr 164, poz. 1027);
11. Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2007 r. Nr 14, poz. 89);
12. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dziennik Ustaw z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późniejszymi zmianami);
13. Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dziennik Ustaw z 2006 r. Nr 143, poz. 1027);
14. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 13 sierpnia 1926 roku o cudzoziemcach (Dz. U. z 1926 r. Nr 83, poz. 465 oraz Dz. U. z 1937 r. Nr 11, poz. 83);
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dziennik Ustaw z 2009 r. Nr 45, poz. 366);
16. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dziennik Ustaw z 2007 r. Nr 201, poz. 1455),
17. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 r. w sprawie rodzin zastępczych (Dziennik Ustaw z 2004 r., Nr 233, poz. 2344 z późniejszymi zmianami);
18. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 maja 2009 roku w sprawie regulaminu pobytu w ośrodku dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy (Dziennik Ustaw z 2009 r. Nr 71, poz. 616);
19. Zarządzenie Komendanta Głównego Policji z dnia 15 lipca 2005 roku w sprawie metod i form ochrony udzielanej przez Policję osobom zagrożonym (niepublikowane).

Prawo międzynarodowe

1. Konwencja dotycząca statusu uchodźców sporządzona w Genewie w dniu 28 lipca 1951 roku (Dziennik Ustaw. z 1991 r. Nr 119, poz. 515);
2. Protokół dotyczący statusu uchodźców z 31 stycznia 1967 roku (Dziennik Ustaw z 1991 r. Nr 119, poz. 517);
3. Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 15 listopada 2000 roku (Dziennik Ustaw z 2005 r. Nr 18, poz. 158);
4. Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu handlu ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi (Dziennik Ustaw z 2005 r. Nr 18, poz. 160);
5. Dyrektywa Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie zezwolenia na pobyt wydawanego obywatelom państw trzecich będącym ofiarami handlu ludźmi albo będącym wcześniej przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi organami (Dz. Urz. UE L 261 z dnia 6 sierpnia 2004 roku);
6. Dyrektywa Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony (Dz.Urz. UE L 304 z dnia 30 września 2004 roku);
7. Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 roku w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz. Urz. UE L 212 z dnia 7 sierpnia 2001 roku);
8. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku (Dziennik Ustaw z 1993 r. Nr 61, poz. 284);
9. Decyzja ramowa Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi (Dz.Urz. WE L 203 z 1 sierpnia 2002 roku);
10. Oświadczenie Rządowe z dnia 27 sierpnia 2004 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r. (Dz.U. 2005 nr 18 poz. 159);
11. Decyzja ramowa Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 roku o zwalczaniu wykorzystywania seksualnego dzieci i pornografii dziecięcej (Dz.Urz. L 013 z 20 stycznia 2004 roku);
12. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku (Dz.Urz. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późniejszymi zmianami);
13. Dyrektywa Rady 2001/40/WE z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie wzajemnego uznawania decyzji o wydalaniu obywateli państw trzecich (Dz.Urz. L 149 z 2 czerwca 2001 roku);
14. Dyrektywa Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiająca minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (Dz.Urz. L 031 z 6 lutego 2003 roku);
15. Dyrektywa Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich (Dz.Urz. L 326 z 13 grudnia 2005 roku).

ZAŁĄCZNIK nr II

Dane statystyczne

Azyl

Tabela 1: Liczba osób, które ubiegały się o udzielenie azylu w latach 2004-2009

Rok	Obywatelstwo	Kobiety		Mężczyźni			Suma
		[18-34]	Suma	[18-34]	[35-64]	Suma	
2004	BIAŁORUŚ	-	-	-	1	1	1
	NIEOKREŚLONE	-	-	-	1	1	1
	ROSJA	-	-	-	1	1	1
	UKRAINA	-	-	1	1	2	2
	Suma	-	-	1	4	5	5
2005	ALGERIA	-	-	1	-	1	1
	BIAŁORUŚ	-	-	-	1	1	1
	IRAN	-	-	1	-	1	1
	ROSJA	-	-	-	1	1	1
	TURCJA	-	-	-	1	1	1
	Suma	-	-	2	3	5	5
2006	ARMENIA	-	-	-	1	1	1
	B.J. REPUBLIKA MACEDONII	-	-	1	-	1	1
	IRAK	-	-	-	1	1	1
	IRAN	-	-	-	1	1	1
	KUBA	1	1	-	-	-	1
	UKRAINA	-	-	-	1	1	1
	Suma	1	1	1	4	5	6
2007	Suma	-	-	-	-	-	0
2008	ROSJA	-	-	1	-	1	1
	WIETNAM	-	-	-	1	1	1
	Suma	-	-	1	1	2	2
2009	Suma	-	-	-	-	-	0
Suma		1	1	5	12	17	18

Tabela 2: Liczba osób, które otrzymały decyzje w sprawach o udzielenie azylu w latach 2004-2009

Rok	Obywatelstwo	NEGATYWNA							UMORZENIE	
		Kobiety			Mężczyźni			Suma	Mężczyźni	Suma
		[18-34]	[35-64]	Suma	[18-34]	[35-64]	Suma		[35-64]	
2004	ALGERIA	1	-	1	-	1	1	2	-	-
	ARMENIA	-	1	1	1	2	3	4	-	-
	AZERBEJDŻAN	2	1	3	1	-	1	4	-	-
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	0	1	-	1	1	-	-
	BIAŁORUŚ	1	-	1	-	1	1	2	-	-
	IRAK	-	-	0	2	-	2	2	-	-
	IRAN	1	1	2	1	2	3	5	-	-
	MOŁDOWA	2	-	2	-	-	0	2	-	-
	MONGOLIA	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	NIEOKREŚLONE	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	NIGERIA	-	-	0	1	-	1	1	-	-
	ROSJA	1	-	1	1	3	4	5	-	-
	UKRAINA	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	Suma	8	3	11	8	12	20	31	-	-
2005	IRAN	-	-	0	1	-	1	1	-	-
	ROSJA	-	-	0	-	-	-	0	1	1
	UKRAINA	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	Suma	-	-	0	1	1	2	2	1	1
2006	ALGERIA	-	-	0	1	-	1	1	-	-
	ARMENIA	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	TURCJA	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	Suma	-	-	0	1	2	3	3	-	-
2007	IRAK	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	IRAN	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	KUBA	1	-	1	-	-	-	1	-	-
	UKRAINA	-	-	0	-	1	1	1	-	-
	Suma	1	-	1	-	3	3	4	-	-
2008	Suma	-	-	0	-	-	-	0	-	0
2009	ROSJA	-	-	0	1	-	1	1	-	-
	Suma	-	-	0	1	-	1	1	-	-

Wnioski o nadanie statusu uchodźcy

Tabela 3: Liczba osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy w 2004 r.

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	2	-	1	1	-	4	2	11	34	6	-	53	57
ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	9	9
ARMENIA	-	-	-	2	1	3	2	-	10	3	-	15	18
AZERBEJDŻAN	2	-	1	1	-	4	-	1	3	2	-	6	10
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	2
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	2	-	3	-	-	6	2	-	8	11
BIAŁORUŚ	7	-	10	4	-	21	4	1	14	10	-	29	50
BOŚNIA-HERCEGOWINA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
BUŁGARIA	-	-	2	1	-	3	2	-	2	-	-	4	7
BURUNDI	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
CHINY	1	-	9	1	-	11	-	-	5	3	-	8	19
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
EKWADOR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ESTONIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ETIOPIA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
GRECJA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
GRUZJA	1	1	4	3	-	9	-	-	28	10	-	38	47
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4	4
INDIE	-	-	2	-	-	2	1	20	115	13	-	149	151
IRAK	-	-	-	1	-	1	-	-	1	4	-	5	6
IRAN	-	-	-	1	-	1	-	-	6	2	-	8	9
KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5	5
KAZACHSTAN	2	1	7	2	-	12	6	1	8	3	-	18	30
KIRGISTAN	-	-	6	-	-	6	2	-	9	2	-	13	19
KONGO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	1	-	-	1	-	-	2	1	-	3	4
LAOS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
LITWA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MOŁDOWA	4	1	3	-	-	8	-	-	5	-	-	5	13
MONGOLIA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
NEPAL	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	4	4
NIGERIA	-	2	-	-	-	2	-	-	5	3	-	8	10
PAKISTAN	1	-	1	-	-	2	1	13	173	21	-	208	210
PERU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
REPUBLIKA ZIELONEGO PRZYŁĄDKA	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
ROSJA	1477	153	1235	565	9	3439	1603	172	1383	583	3	3744	7183
RUMUNIA	-	2	2	-	-	4	-	-	-	1	-	1	5
SENEGAL	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SOMALIA	1	-	1	1	-	3	1	4	10	1	-	16	19
SRI LANKA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	7	7

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	5	5
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
TURCJA	3	-	2	1	-	6	1	1	17	4	1	24	30
TURKMENISTAN	-	-	3	-	-	3	1	-	1	-	-	2	5
UGANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
UKRAINA	5	2	12	13	1	33	5	6	16	12	-	39	72
UZBEKISTAN	-	1	-	1	-	2	1	-	-	-	-	1	3
WIETNAM	1	-	3	1	-	5	1	1	6	3	-	11	16
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
ZIMBABWE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	3
Suma	1509	163	1310	602	11	3595	1633	234	1904	709	4	4484	8079

Tabela 4: Liczba osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy w 2005 r.

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	-	6	6
ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ARMENIA	-	1	2	2	3	8	2	2	9	6	-	19	27
AZERBEJDŻAN	4	1	3	2	-	10	2	1	-	5	-	8	18
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	5	5
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6	-	15	15
BIAŁORUŚ	9	1	9	7	1	27	2	2	27	14	1	46	73
BUŁGARIA	-	-	3	4	-	7	-	-	2	6	-	8	15
BURUNDI	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
CHINY	-	-	1	-	-	1	-	3	4	1	-	8	9
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ETIOPIA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
GRUZJA	4	1	5	3	-	13	2	1	25	6	-	34	47
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2	-	14	14
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	34	2	-	36	36
IRAK	-	-	1	1	-	2	2	1	9	1	-	13	15
IRAN	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	2
JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
KAZACHSTAN	5	-	7	3	-	15	4	-	4	1	-	9	24
KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KIRGISTAN	1	-	3	4	-	8	2	2	4	2	-	10	18
KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	4	5
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
KUBA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
LIBAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
LIBERIA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
MAURETANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MOŁDOWA	1	-	2	1	-	4	1	-	11	3	-	15	19
MONGOLIA	1	-	-	1	-	2	-	-	1	1	-	2	4

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2	-	10	10
PAKISTAN	1	-	-	-	-	1	-	2	61	5	-	68	69
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ROSJA	1289	155	1004	547	11	3006	1428	170	1150	489	5	3242	6248
RUMUNIA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
SENEGAL	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	2
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
SŁOWACJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
SRI LANKA	-	-	1	-	-	1	1	-	3	1	-	5	6
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SYRIA	-	-	-	1	-	1	2	-	3	1	-	6	7
TADŻYKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
TURCJA	1	2	-	1	-	4	2	1	3	1	-	7	11
UGANDA	-	1	-	-	-	1	-	1	2	-	-	3	4
UKRAINA	12	4	9	11	1	37	12	4	8	20	3	47	84
UZBEKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
WIETNAM	-	1	3	-	-	4	1	1	14	3	-	19	23
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
Suma	1330	167	1059	589	16	3161	1464	193	1440	592	10	3699	6860

Tabela 5: Liczba osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy w 2006 r.

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	2	-	2	-	-	4	4	-	9	-	-	13	17
ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	6	1	-	7	8
ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ARMENIA	3	-	4	4	1	12	3	1	17	15	-	36	48
AZERBEJDŻAN	-	1	-	2	-	3	1	1	-	3	-	5	8
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	-	8	8
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	5	-	13	13
BIAŁORUŚ	3	-	7	8	1	19	4	1	24	21	1	51	70
BUŁGARIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
BURUNDI	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	2
CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	5	5
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	8	4	-	12	12
ERYTREA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
ETIOPIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
GRUZJA	-	-	-	4	-	4	2	2	18	9	-	31	35
GWINEA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	18	1	-	19	19
IRAK	8	-	2	2	-	12	1	3	13	6	-	23	35
IRAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
KAMERUN	-	-	4	1	-	5	-	-	18	1	-	19	24
KAZACHSTAN	4	1	3	1	-	9	3	1	3	2	-	9	18
KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
KIRGISTAN	2	2	5	5	-	14	11	2	9	3	-	25	39
KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KONGO	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	5	5
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	1	-	-	1	1	-	3	3	-	7	8
KUBA	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	4
LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	3
LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
LITWA	3	-	1	-	1	5	-	-	-	-	-	-	5
MADAGASKAR	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	2	3
MOŁDOWA	-	-	3	2	-	5	3	1	1	2	-	7	12
MONGOLIA	1	-	2	1	-	4	1	-	1	2	-	4	8
NEPAL	1	-	3	-	-	4	-	-	9	1	-	10	14
NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	11	4	-	15	15
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	1	61	4	-	66	66
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ROSJA	1456	165	1010	595	12	3238	1587	189	901	485	5	3167	6405
SENEGAL	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
SERBIA	1	-	2	-	-	3	1	-	1	-	-	2	5
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	3	3
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
SOMALIA	-	-	1	-	-	1	-	2	5	-	-	7	8
SRI LANKA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2	-	3	4
SUDAN	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	3	3
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
TURCJA	-	-	-	1	-	1	-	2	11	3	-	16	17
TURKMENISTAN	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2
UKRAINA	4	1	5	6	1	17	5	1	14	21	2	43	60
UZBEKISTAN	1	-	1	-	-	2	-	-	1	1	-	2	4
WIETNAM	-	-	3	-	-	3	-	-	13	11	-	24	27
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ZACHODNI BRZEŻ I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
Suma	1490	171	1065	633	16	3375	1632	209	1242	627	8	3718	7093

Tabela 6: Liczba osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy w 2007 r.

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	2	1	-	3	-	-	3	4	-	7	10
ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	8	3	-	11	12
ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4	4
ARMENIA	1	-	4	8	-	13	6	1	13	10	-	30	43
AZERBEJDŻAN	-	-	-	1	-	1	-	-	2	5	-	7	8
B.J. REPUBLIKA MACEDONII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	3	27	-	-	30	30
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	1	-	2	1	-	10	6	-	17	19
BHUTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
BIAŁORUŚ	5	1	10	8	1	25	5	-	33	19	1	58	83
BURKINA FASO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
BURUNDI	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	2	3
CHINY	-	-	6	-	-	6	-	1	9	6	-	16	22
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
ERYTREA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
ETIOPIA	1	-	2	-	-	3	1	-	2	-	-	3	6
GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
GRUZJA	-	-	-	2	-	2	2	1	16	10	-	29	31
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	7	7
GWINEA RÓWNIKOWA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	1	43	4	-	48	48
IRAK	1	-	2	1	-	4	4	-	12	8	-	24	28
IRAN	1	-	1	-	-	2	-	-	1	1	-	2	4
JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KAMERUN	1	-	4	1	-	6	-	-	10	-	-	10	16
KAZACHSTAN	2	-	2	2	-	6	1	1	3	1	-	6	12
KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KIRGISTAN	1	2	2	2	-	7	2	1	6	5	-	14	21
KOLUMBIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	4	5
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	2	-	-	2	-	-	4	2	-	6	8
KOREA PÓŁNOCNA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
LITWA	3	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	-	5
ŁOTWA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
MALI	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3
MOŁDOWA	1	-	2	-	-	3	1	-	8	1	-	10	13
MONGOLIA	1	-	5	2	-	8	-	-	2	2	-	4	12
MYANMAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	10	1	-	11	12
NIEOKREŚLONE	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
NIGERIA	-	-	2	-	-	2	-	1	15	3	-	19	21
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	4	44	13	-	61	61
ROSJA	1 997	206	1631	709	28	4 571	2 218	214	1614	617	5	4 668	9 239
SENEGAL	-	-	1	-	-	1	-	1	3	1	-	5	6
SERBIA	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
SOMALIA	1	-	3	-	-	4	2	1	1	1	-	5	9
SRI LANKA	-	-	3	2	-	5	1	2	44	5	-	52	57
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	6	6
TADŻYKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
TOGO	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	2
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
TURCJA	-	1	-	-	-	1	-	-	10	1	-	11	12
UGANDA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
UKRAINA	4	1	4	11	1	21	4	2	14	14	-	34	55
UZBEKISTAN	-	-	1	-	-	1	-	1	4	-	-	5	6
WENEZUELA	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
WIETNAM	-	-	2	4	-	6	-	-	33	9	-	42	48
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	1	6	2	-	9	9
Suma	2021	212	1703	758	31	4725	2249	237	2063	768	6	5323	10048

Tabela 7: Liczba osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy w 2008 r.

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	1	-	-	-	-	1	1	-	4	1	-	6	7
ALBANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	10	3	-	13	14
ARMENIA	1	2	2	8	-	13	4	1	14	18	-	37	50
AZERBEJDŻAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
B.J. REPUBLIKA MACEDONII	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1	-	18	18
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	-	-	1	2	-	8	6	1	17	18
BIAŁORUŚ	3	-	6	4	1	14	6	-	25	12	1	44	58
BURUNDI	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	2	3
CHINY	1	-	3	-	-	4	1	-	11	6	-	18	22
DŻIBUTI	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-	7	7
GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
GHANA	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	2	3
GRUZJA	3	1	5	11	-	20	3	1	26	21	-	51	71
GWINEA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
HAITI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	16	2	-	18	18
IRAK	7	2	6	7	-	22	12	5	22	9	-	48	70
IRAN	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KAMERUN	-	-	-	1	-	1	-	-	11	-	-	11	12
KAZACHSTAN	2	-	3	4	-	9	2	1	4	1	-	8	17
KENIA	1	-	1	-	-	2	-	-	1	1	-	2	4
KIRGISTAN	-	1	1	1	-	3	1	-	3	-	-	4	7
KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	2	1	-	3	4
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	1	-	-	1	-	-	7	-	-	7	8
KUBA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MADAGASKAR	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
MALI	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	3
MOŁDOWA	2	-	2	1	-	5	2	-	11	1	-	14	19
MONGOLIA	-	-	3	3	-	6	1	-	6	5	-	12	18
NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	6	2	-	8	9
NIEOKREŚLONE	1	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3
NIGERIA	-	-	2	1	-	3	-	-	17	4	-	21	24
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	16	5	-	21	21
ROSJA	1 577	182	1377	710	47	3 893	1 804	191	1290	571	11	3 867	7 760
RWANDA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
SENEGAL	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3
SERBIA	2	-	1	-	-	3	1	-	1	1	-	3	6
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	22	-	-	22	22

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
SUDAN	3	1	-	1	-	5	3	-	2	1	-	6	11
SYRIA	1	-	1	-	-	2	2	-	5	1	-	8	10
TANZANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
TUNEZJA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	2	-	5	6
TURCJA	-	-	1	-	-	1	-	-	12	5	-	17	18
TURKMENISTAN	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
UKRAINA	1	1	2	11	-	15	4	-	9	12	-	25	40
UZBEKISTAN	2	1	4	2	-	9	3	-	8	4	-	15	24
WIETNAM	-	-	14	3	-	17	1	4	31	12	-	48	65
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	1	-	1	-	-	4	2	-	6	7
ZAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Suma	1610	191	1449	770	48	4068	1853	206	1659	718	13	4449	8517

Tabela 8: Liczba osób, które ubiegały się o nadanie statusu uchodźcy w 2009 r.

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	3	-	-	3	-	4	6	1	-	11	14
ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	8	2	-	10	11
ARMENIA	22	-	34	18	1	75	19	-	31	22	-	72	147
AZERBEJDŻAN	-	-	2	-	-	2	3	-	2	3	-	8	10
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	13
BEZ OBYWATELSTWA	1	-	1	-	-	2	1	-	5	11	-	17	19
BIAŁORUŚ	5	-	8	3	-	16	2	-	14	5	-	21	37
CHINY	-	2	1	1	-	4	-	-	8	4	-	12	16
CHORWACJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
DŻIBUTI	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
ETIOPIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
FILIPINY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
GHANA	-	-	2	-	-	2	-	-	-	2	-	2	4
GRUZJA	385	45	686	402	12	1530	463	65	1 672	478	6	2684	4214
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	16	16
IRAK	6	-	3	-	-	9	-	-	9	3	-	12	21
IRAN	-	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	4	5
JEMEN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KAMERUN	-	-	3	-	-	3	-	-	8	1	-	9	12
KAZACHSTAN	-	-	1	-	-	1	1	-	1	2	-	4	5
KENIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
KIRGISTAN	1	1	2	1	-	5	4	1	2	1	-	8	13
KOLUMBIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	4	5
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
KUBA	-	-	1	1	-	2	-	-	3	1	-	4	6
LIBAN	-	1	-	1	-	2	-	-	3	2	-	5	7
LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4	4

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
MALI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
MOŁDOWA	-	-	1	2	-	3	-	-	2	1	-	3	6
MONGOLIA	-	1	1	8	-	10	-	-	3	2	-	5	15
NEPAL	3	-	1	-	-	4	-	-	9	1	-	10	14
NIEOKREŚLONE	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
NIGERIA	-	1	2	-	-	3	-	-	17	3	-	20	23
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	16	3	-	19	19
ROSJA	1090	144	961	694	50	2939	1229	163	889	488	18	2787	5726
RWANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SENEGAL	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
SERBIA	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	3	3
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
SRI LANKA	1	-	-	-	-	1	1	-	7	2	-	10	11
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-	7	7
TADŻYKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
TANZANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
TURCJA	-	-	1	-	-	1	-	-	8	2	-	10	11
UGANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
UKRAINA	3	-	5	9	-	17	2	-	10	7	-	19	36
UZBEKISTAN	1	1	3	-	1	6	2	-	7	4	-	13	19
WIETNAM	-	1	18	3	-	22	-	1	31	13	-	45	67
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
Suma	1520	197	1746	1144	64	4671	1727	235	2852	1077	24	5915	10587

Decyzje pozytywne w sprawie o nadanie statusu uchodźcy

Tabela 9: Liczba osób, którym udzielono statusu uchodźcy w latach 2004-2009 (I instancja)

Rok	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni					Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	Suma	
2004	AFGANISTAN	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	1	-	2	-	1	-	1	2	4
	BIAŁORUŚ	5	-	2	1	-	8	-	-	2	3	5	13
	ETIOPIA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	IRAN	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	MYANMAR	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	PAKISTAN	1	-	1	-	-	2	1	-	1	1	3	5
	ROSJA	53	11	35	27	2	128	69	4	42	22	137	265
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8	8
	TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	3
	UZBEKISTAN	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	ZIMBABWE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2
Suma	61	11	42	29	2	145	70	5	54	31	160	305	
2005	AFGANISTAN	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	2	3
	AZERBEJDŻAN	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	BIAŁORUŚ	1	-	1	2	-	4	2	1	-	2	5	9
	GRUZJA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	IRAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	3
	LIBERIA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	PAKISTAN	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	ROSJA	68	7	44	20	-	139	67	9	33	36	145	284
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	5	5
	SRI LANKA	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	2
	SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Suma	71	7	48	23	-	149	70	11	41	41	163	312	
2006	AZERBEJDŻAN	4	-	2	-	-	6	-	-	-	1	1	7
	BIAŁORUŚ	4	1	2	3	-	10	-	-	4	4	8	18
	ETIOPIA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	IRAK	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	KONGO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ROSJA	100	9	61	29	-	199	95	6	56	28	185	384
	SOMALIA	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	2
	TURCJA	-	3	-	1	-	4	2	-	-	-	2	6
	UKRAINA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	UZBEKISTAN	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Suma	110	13	66	34	-	223	98	6	63	33	200	423	
2007	ARMENIA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	BIAŁORUŚ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	3
	IRAK	-	-	1	1	-	2	1	-	1	1	3	5
	KAMERUN	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	ROSJA	25	-	16	8	1	50	32	1	18	3	54	104
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	Suma	26	-	17	9	1	53	34	1	22	6	63	116

Rok	Obywatelstwo	Kobiety					Suma	Mężczyźni					Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+		0-13	14-17	18-34	35-64	Suma	
2008	AFGANISTAN	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	2
	ARMENIA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	BHUTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	BIAŁORUŚ	1	-	2	3	-	6	1	-	5	2	8	14
	ETIOPIA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	IRAK	4	1	2	3	-	10	7	2	5	4	18	28
	KUBA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	2
	ROSJA	30	3	21	8	-	62	39	3	14	11	67	129
	RWANDA	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	SOMALIA	-	-	2	-	-	2	-	-	4	-	4	6
	SRI LANKA	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1
Suma	37	4	28	15	-	84	50	5	29	18	102	186	
2009	BIAŁORUŚ	2	1	1	4	-	8	5	-	4	3	12	20
	IRAK	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
	IRAN	1	-	-	1	-	2	1	-	-	1	2	4
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	ROSJA	27	4	16	7	-	54	23	7	9	9	48	102
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
	WIETNAM	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Suma	31	5	18	12	-	66	29	7	15	14	65	131
Suma	336	40	219	122	3	720	351	35	224	143	753	1473	

Tabela 10: Decyzje o nadaniu statusu uchodźcy (II instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety					SUMA	Mężczyźni					Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	SUMA	
2004	IRAN									1		1	1
	ROSJA	3		2			5	1		3		4	9
2004 Suma		3		2			5	1		4		5	10
2005	ROSJA	4	1	3	1		9	7	1	4	2	14	23
2005 Suma		4	1	3	1		9	7	1	4	2	14	23
2006	BIAŁORUŚ	2		1			3	1			1	2	5
	ROSJA	12		11	4	1	28	12	1	9	3	25	53
	SYRIA				1		1	2			1	3	4
2006 Suma		14		12	5	1	32	15	1	9	5	30	62
2007	BIAŁORUŚ									1		1	1
	INDIE									1		1	1
	PAKISTAN									1		1	1
	ROSJA	15	1	10	4	1	31	18	2	7	3	30	61
2007 Suma		15	1	10	4	1	31	18	2	10	3	33	64
2008	ROSJA	1			1		2					2	2
	TURCJA									1		1	1
	TURKMENISTAN			1	1		2	1		1		2	4
2008 Suma		1		1	2		4	1		2		3	7
2009	ROSJA				1		1					1	1
	SRI LANKA										1	1	1
2009 Suma					1		1				1	1	2
Suma		37	2	28	13	2	82	42	4	29	11	86	168

Udzielenie ochrony uzupełniającej w procedurze o nadanie statusu uchodźcy

Tabela 11: Liczba osób, którym udzielono ochrony uzupełniającej w latach 2008-2009 (I instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
2008	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	BIAŁORUŚ	1	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	2	3
	IRAK	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	3	3
	KAZACHSTAN	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	NIEOKREŚLONE	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	ROSJA	244	19	151	61	2	477	282	29	182	86	-	579	1056
	SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	-	8	8
	UKRAINA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Suma	246	19	153	61	2	481	285	29	192	87	-	590	1074
2009	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	IRAK	5	1	3	1	-	10	3	-	5	4	-	12	22
	NEPAL	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
	ROSJA	527	47	319	176	2	1071	648	52	324	164	2	1190	2261
	SENEGAL	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	SOMALIA	1	-	2	-	-	3	2	-	-	1	-	3	6
	SRI LANKA	1	-	-	-	-	1	-	-	14	1	-	15	16
	SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
Suma	537	48	324	177	2	1088	653	52	350	171	2	1228	2316	
Suma	783	67	477	238	4	1569	938	81	542	258	2	1818	3390	

Tabela 12: Liczba osób, którym udzielono ochrony uzupełniającej w latach 2008-2009 (II instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety					Mężczyźni					Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	SUMA	
2008	ROSJA						1	1		1	3	3
2008	Suma						1	1		1	3	3
2009	BEZ OBYWATELSTWA									1	1	1
	KONGO			1		1						1
2009	ROSJA	20	2	11	4	37	17	1	16	2	36	73
2009	Suma	20	2	12	4	38	17	1	16	3	37	75
	Suma	20	2	12	4	38	18	2	16	4	40	78

Udzielenie zgody na pobyt tolerowany w sprawach o nadanie statusu uchodźcy

Tabela 13: Liczba osób, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany w latach 2004-2009 (I instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
2004	AFGANISTAN	1	-	2	-	-	3	6	1	9	3	1	20	23
	ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	ARMENIA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	1	-	4	5
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	2	-	5	6
	BIAŁORUŚ	-	-	1	-	-	1	-	-	4	1	-	5	6
	BOŚNIA-HERCEGOWINA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	BUŁGARIA	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	2
	GRUZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	IRAK	-	-	1	4	-	5	-	1	3	1	-	5	10
	KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	KONGO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	LIBAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	MONGOLIA	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
	NIGERIA	1	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-	6	7
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
	ROSJA	158	14	108	63	2	345	169	20	121	63	1	374	719
	SENEGAL	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	TURCJA	2	-	1	-	-	3	-	-	3	3	-	6	9
	UKRAINA	2	1	1	-	-	4	-	4	2	-	-	6	10
WIETNAM	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
Suma	166	15	116	68	2	367	175	27	167	79	2	450	817	
2005	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	9	3	-	12	12
	ARMENIA	-	-	-	-	1	1	-	-	2	-	-	2	3
	AZERBEJDŻAN	-	1	-	1	-	2	-	-	-	1	-	1	3
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	BIAŁORUŚ	1	-	1	1	-	3	1	-	-	1	-	2	5
	CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	GWINEA BISSAU	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	IRAK	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
	LAOS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
	NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	ROSJA	423	36	257	146	1	863	428	53	286	128	-	895	1758
	SOMALIA	-	-	-	1	-	1	-	-	6	1	-	7	8
	SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	
TURCJA	-	-	-	1	-	1	-	1	2	1	1	5	6	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma	
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma		
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	ZIMBABWE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	Suma	424	37	260	150	2	873	429	54	321	144	1	949	1822	
2006	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3	
	ARMENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
	BIAŁORUŚ	2	-	1	-	-	3	1	-	-	1	-	2	5	
	CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	IRAK	3	-	2	-	-	5	2	-	1	1	-	4	9	
	KAZACHSTAN	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	NEPAL	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	ROSJA	469	44	306	166	4	989	472	46	365	148	2	1033	2022	
	SENEGAL	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2	2
	SRI LANKA	-	-	1	-	-	1	-	-	2	1	-	3	4	4
	SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	
Suma	476	44	310	167	4	1001	475	46	378	153	2	1054	2055		
2007	ARMENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	2	
	BIAŁORUŚ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	ERYTREA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	GRUZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1
	IRAK	2	-	2	1	-	5	4	-	4	5	-	13	18	18
	KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	MOŁDOWA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	ROSJA	695	69	425	236	5	1430	763	76	356	202	3	1400	2830	
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1
	SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	9	9	9
	TURCJA	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-	3	4	4
	WIETNAM	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	
Suma	697	69	431	239	5	1441	767	76	376	209	3	1431	2872		
2008	ARMENIA	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	4	4	
	BIAŁORUŚ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	2	
	CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	IRAK	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
	NIEOKREŚLONE	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1
	ROSJA	380	31	204	134	2	751	432	45	168	83	1	729	1480	
	SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5	5
	SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1
	UKRAINA	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	UZBEKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	2
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	2
Suma	381	31	204	135	2	753	432	46	181	87	2	748	1501		
2009	ARMENIA	-	1	-	1	-	-	1	-	1	2	-	4	6	
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
	BIAŁORUŚ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	FILIPINY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	MONGOLIA	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ROSJA	7	1	12	-	1	21	14	-	3	8	-	25	46
	UKRAINA	-	-	1	2	-	3	1	-	-	-	-	1	4
	WIETNAM	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3
	Suma	7	2	16	4	1	30	16	-	6	13	-	35	65
	Suma	2151	198	1337	763	16	4465	2294	249	1429	685	10	4667	9132

Tabela 14: Decyzje Rady o przyznaniu pobytu tolerowanego (II instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety					Mężczyźni					Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	SUM A	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	SUM A	
2004	IRAK								1	1	2	2
	PAKISTAN								1		1	1
	ROSJA			1	1	2	2		2	1	5	7
	SOMALIA			1		1			1		1	2
	SYRIA								1		1	1
	TURCJA								1		1	1
2004 Suma				2	1	3	2		7	2	11	14
2005	PAKISTAN								1	1	1	1
	ROSJA	7		4	1	12	6		3	2	11	23
2005 Suma		7		4	1	12	6		3	3	12	24
2006	ROSJA	11		5	8	24	22	4	5	6	37	61
	SOMALIA								1		1	1
2006 Suma		11		5	8	24	22	4	6	6	38	62
2007	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA								1	1	1	1
	KUBA								1		1	1
	PAKISTAN								1	1	1	1
	ROSJA	8		5	5	18	14	1	5	2	22	40
	TURCJA								1		1	1
2007 Suma		8		5	5	18	14	1	7	4	26	44
2008	BIAŁORUŚ								1	1	1	1
	KAMERUN			1		1					1	1
	KENIA								1	1	1	1
	KONGO								1		1	1
	ROSJA	3	1	1	2	7	3	1	2	2	8	15
2008 Suma		3	1	2	2	8	3	1	3	4	11	19
2009	ARMENIA				1	1			1		1	2
	KAZACHSTAN	1		1		2	1				1	3
	ROSJA	2		1		3	5		3	1	9	12
2009 Suma		3		2	1	6	6		4	1	11	17
Suma		32	1	20	18	71	53	6	30	20	109	180

Tabela 15: Liczba osób, w stosunku do których wydano zgodę na pobyt tolerowany w latach 2004-2009 (obie instancje)

Obywatelstwo	2004			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
AFGANISTAN	23	23	0	0
ALBANIA	0	0	0	0
ALGERIA	14	2	9	3
ARMENIA	39	5	30	4
AZERBEJDŻAN	4	0	1	3
B.J. REPUBLIKA MACEDONIII	0	0	0	0
BANGLADESZ	0	0	0	0
BEZ OBYWATELSTWA	10	6	2	2
BHUTAN	0	0	0	0
BIAŁORUŚ	17	6	10	1
BOŚNIA-HERCEGOWINA	1	1	0	0
BUŁGARIA	11	2	7	2
CHINY	2	0	2	0
EGIPT	5	0	5	0
EKWADOR	2	0	2	0
ERYTREA	0	0	0	0
FILIPINY	0	0	0	0
GRUZJA	3	1	2	0
GWINEA	0	0	0	0
GWINEA BISSAU	0	0	0	0
INDIE	7	0	6	1
IRAK	18	12	6	0
IRAN	0	0	0	0
IZRAEL	0	0	0	0
JEMEN	0	0	0	0
JORDANIA	1	0	1	0
KAMERUN	3	2	1	0
KAZACHSTAN	0	0	0	0
KENIA	0	0	0	0
KIRGISTAN	0	0	0	0
KONGO	1	1	0	0
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	0	0	0	0
KOREA POŁUDNIOWA	0	0	0	0
KUBA	0	0	0	0
LAOS	0	0	0	0
LIBAN	3	1	2	0
LIBERIA	0	0	0	0
LIBIA	5	0	3	2
MAROKO	3	0	2	1
MOŁDOWA	1	0	1	0
MONGOLIA	7	1	4	2
NEPAL	0	0	0	0
NIEMCY	1	0	1	0
NIEOKREŚLONE	1	0	0	1
NIGERIA	14	7	7	0
PAKISTAN	4	4	0	0
PERU	3	0	3	0

Obywatelstwo	2004			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	0	0	0	0
ROSJA	742	735	6	1
RUMUNIA	0	0	0	0
SENEGAL	2	2	0	0
SERBIA I CZARNOGÓRA	0	0	0	0
SOMALIA	6	4	1	1
SRI LANKA	2	0	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	0	0	0	0
SUDAN	0	0	0	0
SURINAM	1	0	1	0
SYRIA	1	1	0	0
TOGO	0	0	0	0
TUNEZJA	3	0	2	1
TURCJA	15	10	3	2
UKRAINA	39	10	26	3
UZBEKISTAN	0	0	0	0
WIETNAM	64	2	59	3
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	1	0	1	0
WSPY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA	0	0	0	0
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	5	2	3	0
ZIMBABWE	0	0	0	0
Suma	1084	840	210	34

Obywatelstwo	2005			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
AFGANISTAN	12	12	0	0
ALBANIA	1	0	1	0
ALGERIA	4	0	4	0
ARMENIA	31	3	22	6
AZERBEJDŻAN	3	3	0	0
B.J. REPUBLIKA MACEDONIII	0	0	0	0
BANGLADESZ	2	0	1	1
BEZ OBYWATELSTWA	3	1	0	2
BHUTAN	0	0	0	0
BIAŁORUŚ	9	5	4	0
BOŚNIA-HERCEGOWINA	0	0	0	0
BUŁGARIA	6	0	5	1
CHINY	2	2	0	0
EGIPT	6	0	5	1
EKWADOR	0	0	0	0
ERYTREA	0	0	0	0
FILIPINY	1	0	1	0
GRUZJA	1	0	1	0
GWINEA	1	0	1	0

Obywatelstwo	2005			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
GWINEA BISSAU	2	1	0	1
INDIE	9	1	3	5
IRAK	6	2	1	3
IRAN	2	0	1	1
IZRAEL	1	0	1	0
JEMEN	0	0	0	0
JORDANIA	1	0	1	0
KAMERUN	4	2	2	0
KAZACHSTAN	0	0	0	0
KENIA	0	0	0	0
KIRGISTAN	1	0	1	0
KONGO	3	3	0	0
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	0	0	0	0
KOREA POŁUDNIOWA	0	0	0	0
KUBA	0	0	0	0
LAOS	1	1	0	0
LIBAN	0	0	0	0
LIBERIA	0	0	0	0
LIBIA	0	0	0	0
MAROKO	3	0	3	0
MOŁDOWA	1	0	0	1
MONGOLIA	1	0	0	1
NEPAL	2	2	0	0
NIEMCY	0	0	0	0
NIEOKREŚLONE	0	0	0	0
NIGERIA	15	2	10	3
PAKISTAN	13	3	4	6
PERU	2	0	1	1
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	1	0	1	0
ROSJA	1800	1791	8	1
RUMUNIA	4	0	3	1
SENEGAL	0	0	0	0
SERBIA I CZARNOGÓRA	2	0	2	0
SOMALIA	8	8	0	0
SRI LANKA	3	1	1	1
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	0	0	0	0
SUDAN	2	2	0	0
SURINAM	0	0	0	0
SYRIA	3	0	2	1
TOGO	2	2	0	0
TUNEZJA	2	1	1	0
TURCJA	8	6	2	0
UKRAINA	19	0	16	3
UZBEKISTAN	0	0	0	0
WIETNAM	63	0	59	4
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	0	0	0	0
WYSPIY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA	0	0	0	0

Obywatelstwo	2005			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	1	1	0	0
ZIMBABWE	1	1	0	0
Suma	2068	1856	168	44

Obywatelstwo	2006			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
AFGANISTAN	3	3	0	0
ALBANIA	0	0	0	0
ALGERIA	0	0	0	0
ARMENIA	6	1	4	1
AZERBEJDŻAN	0	0	0	0
B.J. REPUBLIKA MACEDONIII	0	0	0	0
BANGLADESZ	2	2	0	0
BEZ OBYWATELSTWA	1	0	0	1
BHUTAN	0	0	0	0
BIAŁORUŚ	8	5	1	2
BOŚNIA-HERCEGOWINA	0	0	0	0
BUŁGARIA	0	0	0	0
CHINY	2	2	0	0
EGIPT	0	0	0	0
EKWADOR	0	0	0	0
ERYTREA	0	0	0	0
FILIPINY	0	0	0	0
GRUZJA	1	0	0	1
GWINEA	1	0	0	1
GWINEA BISSAU	0	0	0	0
INDIE	2	1	0	1
IRAK	9	9	0	0
IRAN	0	0	0	0
IZRAEL	0	0	0	0
JEMEN	0	0	0	0
JORDANIA	0	0	0	0
KAMERUN	0	0	0	0
KAZACHSTAN	1	1	0	0
KENIA	0	0	0	0
KIRGISTAN	0	0	0	0
KONGO	0	0	0	0
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	0	0	0	0
KOREA POŁUDNIOWA	0	0	0	0
KUBA	0	0	0	0
LAOS	0	0	0	0
LIBAN	0	0	0	0
LIBERIA	0	0	0	0
LIBIA	0	0	0	0

Obywatelstwo	2006			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
MAROKO	0	0	0	0
MOŁDOWA	0	0	0	0
MONGOLIA	0	0	0	0
NEPAL	1	1	0	0
NIEMCY	0	0	0	0
NIEOKREŚLONE	0	0	0	0
NIGERIA	0	0	0	0
PAKISTAN	3	0	0	3
PERU	0	0	0	0
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	0	0	0	0
ROSJA	2077	2076	1	0
RUMUNIA	0	0	0	0
SENEGAL	2	2	0	0
SERBIA I CZARNOGÓRA	0	0	0	0
SOMALIA	1	1	0	0
SRI LANKA	4	4	0	0
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	0	0	0	0
SUDAN	0	0	0	0
SURINAM	0	0	0	0
SYRIA	1	1	0	0
TOGO	1	1	0	0
TUNEZJA	0	0	0	0
TURCJA	0	0	0	0
UKRAINA	2	0	2	0
UZBEKISTAN	0	0	0	0
WIETNAM	3	0	2	1
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	0	0	0	0
WSPY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA	0	0	0	0
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	0	0	0	0
ZIMBABWE	0	0	0	0
Suma	2131	2110	10	11

Obywatelstwo	2007			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
AFGANISTAN	0	0	0	0
ALBANIA	0	0	0	0
ALGERIA	0	0	0	0
ARMENIA	10	1	2	7
AZERBEJDŻAN	0	0	0	0
B.J. REPUBLIKA MACEDONIII	0	0	0	0
BANGLADESZ	0	0	0	0
BEZ OBYWATELSTWA	4	2	0	2
BHUTAN	0	0	0	0
BIAŁORUŚ	1	1	0	0
BOŚNIA-HERCEGOWINA	0	0	0	0
BUŁGARIA	0	0	0	0

Obywatelstwo	2007			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
CHINY	12	0	0	12
EGIPT	0	0	0	0
EKWADOR	0	0	0	0
ERYTREA	1	1	0	0
FILIPINY	0	0	0	0
GRUZJA	3	1	0	2
GWINEA	0	0	0	0
GWINEA BISSAU	0	0	0	0
INDIE	2	0	0	2
IRAK	18	18	0	0
IRAN	1	0	0	1
IZRAEL	0	0	0	0
JEMEN	0	0	0	0
JORDANIA	0	0	0	0
KAMERUN	0	0	0	0
KAZACHSTAN	1	0	0	1
KENIA	0	0	0	0
KIRGISTAN	0	0	0	0
KONGO	1	1	0	0
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	1	1	0	0
KOREA POŁUDNIOWA	0	0	0	0
KUBA	1	1	0	0
LAOS	0	0	0	0
LIBAN	0	0	0	0
LIBERIA	1	0	0	1
LIBIA	0	0	0	0
MAROKO	0	0	0	0
MOŁDOWA	1	1	0	0
MONGOLIA	0	0	0	0
NEPAL	0	0	0	0
NIEMCY	0	0	0	0
NIEOKREŚLONE	5	0	1	4
NIGERIA	0	0	0	0
PAKISTAN	7	1	0	6
PERU	0	0	0	0
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	0	0	0	0
ROSJA	2869	2864	1	4
RUMUNIA	0	0	0	0
SENEGAL	0	0	0	0
SERBIA I CZARNOGÓRA	0	0	0	0
SOMALIA	1	1	0	0
SRI LANKA	9	9	0	0
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	1	0	0	1
SUDAN	0	0	0	0
SURINAM	0	0	0	0
SYRIA	0	0	0	0
TOGO	0	0	0	0
TUNEZJA	0	0	0	0

Obywatelstwo	2007			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
TURCJA	5	5	0	0
UKRAINA	3	0	2	1
UZBEKISTAN	1	0	0	1
WIETNAM	177	1	3	173
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	0	0	0	0
WYSPY ŚW. TOMASZA I KSIAŻĘCA	0	0	0	0
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	1	1	0	0
ZIMBABWE	0	0	0	0
Suma	3137	2910	9	218

Obywatelstwo	2008			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
AFGANISTAN	0	0	0	0
ALBANIA	0	0	0	0
ALGERIA	0	0	0	0
ARMENIA	16	4	11	1
AZERBEJDŻAN	1	0	0	1
B.J. REPUBLIKA MACEDONIII	1	0	1	0
BANGLADESZ	1	0	0	1
BEZ OBYWATELSTWA	3	0	1	2
BHUTAN	0	0	0	0
BIAŁORUŚ	4	3	1	0
BOŚNIA-HERCEGOWINA	0	0	0	0
BUŁGARIA	0	0	0	0
CHINY	16	1	0	15
EGIPT	0	0	0	0
EKWADOR	0	0	0	0
ERYTREA	0	0	0	0
FILIPINY	0	0	0	0
GRUZJA	0	0	0	0
GWINEA	0	0	0	0
GWINEA BISSAU	0	0	0	0
INDIE	1	0	0	1
IRAK	6	1	5	0
IRAN	0	0	0	0
IZRAEL	0	0	0	0
JEMEN	0	0	0	0
JORDANIA	0	0	0	0
KAMERUN	1	1	0	0
KAZACHSTAN	0	0	0	0
KENIA	1	1	0	0
KIRGISTAN	0	0	0	0
KONGO	1	1	0	0
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	0	0	0	0
KOREA POŁUDNIOWA	1	0	1	0

Obywatelstwo	2008			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
KUBA	0	0	0	0
LAOS	0	0	0	0
LIBAN	0	0	0	0
LIBERIA	0	0	0	0
LIBIA	0	0	0	0
MAROKO	0	0	0	0
MOŁDOWA	0	0	0	0
MONGOLIA	0	0	0	0
NEPAL	0	0	0	0
NIEMCY	0	0	0	0
NIEOKREŚLONE	1	0	0	1
NIGERIA	3	1	2	0
PAKISTAN	1	0	0	1
PERU	0	0	0	0
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	0	0	0	0
ROSJA	1514	1502	9	3
RUMUNIA	0	0	0	0
SENEGAL	0	0	0	0
SERBIA I CZARNOGÓRA	0	0	0	0
SOMALIA	0	0	0	0
SRI LANKA	5	5	0	0
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	0	0	0	0
SUDAN	1	1	0	0
SURINAM	0	0	0	0
SYRIA	0	0	0	0
TOGO	0	0	0	0
TUNEZJA	0	0	0	0
TURCJA	0	0	0	0
UKRAINA	14	1	13	0
UZBEKISTAN	2	2	0	0
WIETNAM	90	1	2	87
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	0	0	0	0
WYSPY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA	1	0	0	1
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	2	2	0	0
ZIMBABWE	0	0	0	0
Suma	1687	1527	46	114

Obywatelstwo	2009			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
AFGANISTAN	0	0	0	0
ALBANIA	0	0	0	0
ALGIERIA	1	0	1	0
ARMENIA	36	8	15	13
AZERBEJDŻAN	0	0	0	0
B.J. REPUBLIKA MACEDONIII	0	0	0	0
BANGLADESZ	9	0	0	9

Obywatelstwo	2009			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydalenkowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
BEZ OBYWATELSTWA	4	1	1	2
BHUTAN	1	0	0	1
BIAŁORUŚ	7	1	6	0
BOŚNIA-HERCEGOWINA	0	0	0	0
BUŁGARIA	0	0	0	0
CHINY	5	0	0	5
EGIPT	1	0	1	0
EKWADOR	0	0	0	0
ERYTREA	0	0	0	0
FILIPINY	1	1	0	0
GRUZJA	0	0	0	0
GWINEA	0	0	0	0
GWINEA BISSAU	0	0	0	0
INDIE	3	1	1	1
IRAK	1	0	1	0
IRAN	0	0	0	0
IZRAEL	0	0	0	0
JEMEN	1	0	1	0
JORDANIA	0	0	0	0
KAMERUN	0	0	0	0
KAZACHSTAN	4	3	0	1
KENIA	0	0	0	0
KIRGISTAN	0	0	0	0
KONGO	1	0	1	0
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	0	0	0	0
KOREA POŁUDNIOWA	0	0	0	0
KUBA	0	0	0	0
LAOS	0	0	0	0
LIBAN	0	0	0	0
LIBERIA	1	0	0	1
LIBIA	0	0	0	0
MAROKO	1	0	1	0
MOŁDOWA	2	0	0	2
MONGOLIA	1	1	0	0
NEPAL	2	0	0	2
NIEMCY	0	0	0	0
NIEOKREŚLONE	10	0	3	7
NIGERIA	1	0	1	0
PAKISTAN	1	1	0	0
PERU	0	0	0	0
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	0	0	0	0
ROSJA	64	58	4	2
RUMUNIA	0	0	0	0
SENEGAL	0	0	0	0
SERBIA I CZARNOGÓRA	0	0	0	0
SOMALIA	0	0	0	0
SRI LANKA	0	0	0	0
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	0	0	0	0

Obywatelstwo	2009			
	Ogółem	pobyt tolerowany w procedurze uchodźczej	pobyt tolerowany w procedurze wydaleniowej	pozostałe przypadki udzielenia zgody na pobyt tolerowany
SUDAN	1	0	0	1
SURINAM	0	0	0	0
SYRIA	1	0	1	0
TOGO	0	0	0	0
TUNEZJA	0	0	0	0
TURCJA	0	0	0	0
UKRAINA	36	4	26	6
UZBEKISTAN	0	0	0	0
WIETNAM	76	3	4	69
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	0	0	0	0
WYSPIY ŚW. TOMASZA I KSIĄŻĘCA	0	0	0	0
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	0	0	0	0
ZIMBABWE	0	0	0	0
Suma	272	82	68	122

Decyzje negatywne wydane w sprawie o nadanie statusu uchodźcy

Tabela 16: Liczba osób, którym wydano decyzję negatywną w sprawie o nadanie statusu uchodźcy w latach 2004-2009 (I instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
2004	AFGANISTAN	5	2	3	2	-	12	6	20	70	13	-	109	121
	ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	-	8	8
	ARMENIA	-	2	2	5	1	10	3	2	13	9	-	27	37
	AZERBEJDŻAN	2	-	-	1	-	3	-	1	2	2	-	5	8
	BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	6	6
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	1	-	2	-	1	6	4	-	11	13
	BIAŁORUŚ	6	-	14	12	1	33	16	-	19	16	1	52	85
	BUŁGARIA	-	-	2	1	-	3	1	-	1	-	-	2	5
	CHINY	1	-	9	2	-	12	-	-	7	2	-	9	21
	EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
	ETIOPIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
	GRUZJA	1	-	3	1	-	5	1	-	16	6	-	23	28
	GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
	GWINEA BISSAU	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	INDIE	-	-	1	-	-	1	1	20	144	23	-	188	189
	IRAK	-	-	2	1	-	3	-	-	21	5	-	26	29
	IRAN	-	-	-	1	-	1	-	-	7	3	-	10	11
	IZRAEL	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	KAZACHSTAN	1	-	3	1	-	5	5	-	2	1	-	8	13
	KIRGISTAN	2	2	4	1	-	9	-	-	8	2	-	10	19
	KONGO	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
	LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
	LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	LITWA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	MOŁDOWA	4	1	3	-	-	8	-	1	3	-	-	4	12
	MONGOLIA	-	1	1	1	-	3	-	-	3	2	-	5	8
	NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	7	7
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	11	191	25	-	227	227
	PERU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ROSJA	133	25	170	76	2	406	164	17	251	94	2	528	934
	RUMUNIA	-	1	1	-	-	2	-	-	-	1	-	1	3
	SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	SŁOWACJA	2	-	-	1	-	3	1	-	-	1	-	2	5
	SOMALIA	1	-	2	-	-	3	1	-	20	-	-	21	24
	SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	11	2	-	13	13
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4	4	
TURCJA	3	-	1	-	-	4	1	1	11	3	-	16	20	
TURKMENISTAN	-	-	3	-	-	3	1	-	2	-	-	3	6	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
	UKRAINA	6	6	9	18	-	39	3	6	13	12	-	34	73
	UZBEKISTAN	1	-	-	1	-	2	-	-	2	-	-	2	4
	WIETNAM	1	-	3	1	-	5	1	1	9	5	-	16	21
	WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	1	1	-	-	2	-	-	6	1	-	7	9
	Suma	169	41	239	127	4	580	205	82	884	248	3	1422	2002
2005	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	3	8	2	-	13	13
	ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5
	ARMENIA	-	1	2	2	-	5	2	2	8	5	-	17	22
	AZERBEJDŻAN	-	-	1	1	-	2	2	1	1	1	-	5	7
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	2	-	2	-	-	3	3	-	6	8
	BIAŁORUŚ	2	-	4	3	-	9	-	-	14	8	-	22	31
	BUŁGARIA	-	-	3	3	-	6	-	-	1	5	-	6	12
	CHINY	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	-	6	6
	EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	3
	GRECJA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	GRUZJA	3	1	6	4	-	14	1	-	23	8	-	32	46
	GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-	10	10
	INDIE	-	-	1	-	-	1	-	-	17	-	-	17	18
	IRAK	-	-	-	1	-	1	-	1	3	-	-	4	5
	IRAN	-	-	-	2	-	2	-	-	3	-	-	3	5
	KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
	KAZACHSTAN	-	1	4	1	-	6	5	1	9	3	-	18	24
	KIRGISTAN	-	-	2	2	-	4	2	2	4	2	-	10	14
	KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	KUBA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
	LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	MOŁDOWA	2	-	3	1	-	6	1	-	6	2	-	9	15
	MONGOLIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	NEPAL	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	4	4
	NIGERIA	-	-	2	-	-	2	-	-	4	2	-	6	8
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	3	54	4	-	61	61
	REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ROSJA	352	47	310	168	1	878	442	57	312	171	2	984	1862
	RUMUNIA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
	SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	SŁOWACJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3	
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3	
TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
UGANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
UKRAINA	4	2	14	2	1	23	5	-	8	14	2	29	52	
UZBEKISTAN	-	1	-	1	-	2	1	-	-	1	-	2	4	
WIETNAM	-	-	4	-	-	4	1	1	8	2	-	12	16	
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
	Suma	363	53	359	193	2	970	462	72	531	244	5	1314	2284
2006	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
	ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	5	2	-	7	8
	ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	ARMENIA	3	-	1	2	-	6	-	-	8	10	-	18	24
	AZERBEJDŻAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	1	6	2	-	9	9
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
	BIAŁORUŚ	2	-	2	2	2	8	-	-	14	7	2	23	31
	BUŁGARIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	BURUNDI	-	1	1	1	-	3	-	1	-	-	-	1	4
	EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
	GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	GRUZJA	1	-	1	2	-	4	1	-	9	1	-	11	15
	GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5	5
	GWINEA BISSAU	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	9	9
	KAMERUN	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5
	KAZACHSTAN	-	-	-	2	-	2	-	1	2	1	-	4	6
	KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	KIRGISTAN	1	1	1	2	-	5	2	-	3	1	-	6	11
	KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	KONGO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
	LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	LITWA	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1
	MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
	MAURETANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	MOŁDOWA	1	-	1	2	-	4	3	-	1	2	-	6	10
	MONGOLIA	2	-	1	2	-	5	1	-	1	3	-	5	10
	NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
	NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	9	9
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	1	26	1	-	28	28
	ROSJA	110	17	93	66	1	287	141	20	118	67	1	347	634
	SENEGAL	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	2	
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
SYRIA	-	-	-	1	-	1	2	-	1	1	-	4	5	
TADŻYKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5	5	
UKRAINA	4	1	3	5	1	14	2	1	11	11	-	25	39	
WIETNAM	-	-	3	-	-	3	-	-	11	8	-	19	22	
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
Suma		124	20	109	88	5	346	153	25	280	132	3	593	939

ROK	Obywatelstwo	Kobiety					Mężczyźni					Suma		
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64		65+	Suma
2007	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
	ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	4	3	-	7	8
	ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ARMENIA	3	-	5	3	-	11	2	-	15	6	-	23	34
	AZERBEJDŻAN	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-	2	3
	B.J. REPUBLIKA MACEDONII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	17	17
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	1	1	-	2	-	-	6	3	-	9	11
	BIAŁORUŚ	2	-	9	3	1	15	2	1	17	16	1	37	5
	BURUNDI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	52
	CHINY	-	-	5	-	-	5	-	1	10	6	-	17	1
	EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4	22
	GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	4
	GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	2
	GRUZJA	-	-	-	1	-	1	1	-	15	5	-	21	3
	GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	22
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	29	4	-	33	1
	IRAK	-	-	-	-	-	-	-	1	10	3	-	14	33
	IRAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	14
	KAMERUN	-	-	1	1	-	2	-	-	18	-	-	18	2
	KAZACHSTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	20
	KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	KIRGISTAN	1	1	2	1	-	5	1	-	5	4	-	10	1
	KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	6	1	-	7	15
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	5	8
	KOREA PÓŁNOCNA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	5
	KUBA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
	LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
	LITWA	3	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	-	1
	ŁOTWA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	5
	MADAGASKAR	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	2	2
	MALI	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3
	MOŁDOWA	1	-	1	-	-	2	1	-	5	1	-	7	3
	MONGOLIA	1	-	4	1	-	6	-	-	2	2	-	4	9
	NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	5	1	-	6	10
	NIEOKREŚLONE	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	7
	NIGERIA	-	-	2	-	-	2	-	-	14	5	-	19	1
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	2	36	8	-	46	21
	ROSJA	217	32	198	129	9	585	243	44	209	113	-	609	1194
SENEGAL	-	-	1	-	-	1	-	1	3	-	-	4	5	
SERBIA	2	-	1	-	-	3	1	-	1	-	-	2	5	
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5	
SRI LANKA	-	-	2	-	-	2	-	-	7	1	-	8	10	
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	2	
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4	
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3	
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
	TURCJA	-	-	1	-	-	1	-	-	5	3	-	8	9
	TURKMENISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	UGANDA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
	UKRAINA	3	1	3	9	-	16	5	2	11	8	-	26	42
	WENEZUELA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	WIETNAM	-	-	3	4	-	7	-	-	24	10	-	34	41
	WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	5	5
	Suma	233	34	247	156	11	681	258	54	516	222	1	1051	1732
2008	AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
	ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ARMENIA	-	1	1	6	-	8	3	-	10	11	-	24	32
	AZERBEJDŻAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	1	5	1	-	7	7
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	1	-	1	-	-	5	3	-	8	9
	BIŁORUŚ	1	-	3	-	-	4	2	-	10	3	-	15	19
	BURKINA FASO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	BURUNDI	-	-	1	2	-	3	-	-	-	-	-	-	3
	CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
	EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ETIOPIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	GRUZJA	-	-	-	1	-	1	-	-	3	5	-	8	9
	GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	14	14
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	1	10	1	-	12	12
	IRAN	1	-	-	1	-	2	-	-	-	2	-	2	4
	KAMERUN	-	-	5	1	-	6	-	-	11	2	-	13	19
	KAZACHSTAN	1	-	-	1	-	2	-	-	1	2	-	3	5
	KIRGISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	KOLUMBIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
	KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
	LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ŁOTWA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
	MADAGASKAR	1	-	-	1	-	2	1	-	-	1	-	2	4
	MALI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	MOŁDOWA	1	-	1	-	-	2	2	-	8	1	-	11	13
	MONGOLIA	-	-	3	2	-	5	1	-	1	3	-	5	10
NEPAL	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	9	9	
NIEOKREŚLONE	2	1	-	-	-	3	8	-	-	-	-	8	11	
NIGERIA	-	-	1	-	-	1	-	-	10	1	-	11	12	
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	17	4	-	21	21	
ROSJA	243	24	211	83	3	564	211	19	229	86	1	546	1110	
SENEGAL	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	
SERBIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
	SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
	SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	SRI LANKA	-	-	-	1	-	1	-	2	1	1	-	4	5
	SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
	SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
	TANZANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	TUNEZJA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
	TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	3
	UGANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	UKRAINA	1	-	1	3	1	6	2	-	4	9	-	15	21
	UZBEKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	WIETNAM	-	-	5	1	-	6	-	3	34	13	-	50	56
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	Suma	251	26	238	104	4	623	231	26	408	165	1	831	1454
2009	AFGANISTAN	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2	-	3	4
	ALBANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	10	2	-	12	12
	ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	ARMENIA	6	-	11	7	-	24	3	-	15	16	-	34	58
	AZERBEJDŻAN	-	-	1	-	-	1	1	-	1	2	-	4	5
	BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	14	14
	BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	1	-	1	-	-	6	3	-	9	10
	BIAŁORUŚ	1	-	6	3	-	10	1	1	5	8	-	15	25
	BURUNDI	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	10	10
	EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	6	6
	ETIOPIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	GHANA	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3
	GRUZJA	164	23	268	113	3	571	219	27	480	184	2	912	1483
	GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	INDIE	-	-	-	-	-	-	-	1	14	2	-	17	17
	IRAK	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5
	IRAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	KAMERUN	-	-	2	-	-	2	-	-	5	-	-	5	7
	KAZACHSTAN	-	-	1	-	-	1	-	-	2	1	-	3	4
	KIRGISTAN	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	2	3
	KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	KUBA	-	-	1	1	-	2	-	-	1	-	-	1	3
	LIBAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3	
ŁOTWA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2	
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	
MAURETANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
	MOŁDOWA	-	-	-	3	-	3	-	-	2	3	-	5	8
	MONGOLIA	2	1	2	7	-	12	-	-	4	3	-	7	19
	NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2	-	14	14
	PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	14	3	-	17	17
	ROSJA	467	38	314	155	2	976	508	69	378	206	1	1162	2138
	RWANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	9	3	-	12	12
	TADŻYKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
	TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	8	8
	TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
	TURCJA	-	-	1	-	-	1	-	-	14	4	-	18	19
	UGANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
	UKRAINA	2	1	4	3	-	10	4	1	6	8	-	19	29
	UZBEKISTAN	-	-	1	1	-	2	1	-	4	2	-	7	9
	WENEZUELA	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	WIETNAM	-	-	9	4	-	13	1	3	34	14	-	52	65
	ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-	2	3
	ZAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
	Suma	642	63	629	300	5	1639	739	102	1079	481	3	2404	4043
	Suma	1766	237	1810	967	31	4811	2038	361	3694	1492	16	7601	12412

Tabela 17: Negatywne decyzje Rady (II instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	
2004	BIAŁORUŚ			1	2		3	1		1	2		4	7
	EGIPT									1			1	1
	GRUZJA			1			1			1			1	2
	GWINEA									1	1		2	2
	INDIE									4			4	4
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA											1	1	1
	MOŁDOWA									1			1	1
	MONGOLIA			1			1			1			1	2
	PAKISTAN									1	1		2	2
	ROSJA	1		2	2		5	2		4	2		8	13
	SOMALIA									2			2	2
	SUDAN											2	2	2
	TURCJA									1	1		2	2
	UKRAINA				2		2					3	3	5
WIETNAM			1			1	1	1			1	2	3	
2004 Suma		1		6	6		13	4		18	14		36	49
2005	AFGANISTAN									1	1		2	2
	ALGIERIA									1			1	1
	ARMENIA		1		1		2		1		3		4	6
	AZERBEJDŻAN			1			1						1	1
	BIAŁORUŚ	1		1	2		4			4	2		6	10
	BUŁGARIA			3	2		5				4		4	9
	EGIPT										1		1	1
	GRUZJA			1	2		3			6	3		9	12
	GWINEA									2			2	2
	INDIE								1	2			3	3
	IRAN									1			1	1
	KAZACHSTAN	1	1	2			4	3		1	1		5	9
	KIRGISTAN										1		1	1
	KONGO			1			1			1			1	2
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA									1			1	1
	KUBA			1			1				1		1	2
LIBIA									1			1	1	
MOŁDOWA			1	1		2			1	1		2	4	
NIGERIA									1	1		2	2	

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	
	PAKISTAN									6	1		7	7
	ROSJA	52	7	39	22		120	59	4	42	28	1	134	254
	SOMALIA									1			1	1
	TOGO									1			1	1
	TURCJA									2			2	2
	TURKMENISTAN			3			3	1		1			2	5
	UKRAINA	4	2	3	3	1	13	6		4	9	1	20	33
	UZBEKISTAN		1		1		2	1					1	3
2005 Suma		58	12	56	34	1	161	70	6	80	57	2	215	376
2006	ALGERIA									1			1	1
	ARMENIA	1			1		2			1	3		4	6
	BANGLADESZ									1			1	1
	BEZ OBYWATELSTWA									1	1		2	2
	BIAŁORUŚ				1	1	2			2	2	1	5	7
	BURUNDI			1			1							1
	EGIPT									1			1	1
	ETIOPIA	1		1			2							2
	GRUZJA							1			1		2	2
	GWINEA									2	1		3	3
	KAZACHSTAN			1	1		2	1	1	3	1		6	8
	KENIA									1			1	1
	KIRGISTAN				1		1	2	1	1			4	5
	KONGO										1		1	1
	MOŁDOWA			1			1				1		1	2
	NEPAL			1			1			3			3	4
	NIGERIA			2			2			1			1	3
	PAKISTAN									2			2	2
	REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI										1		1	1
	ROSJA	36	6	36	20		98	54	5	38	29		126	224
SERBIA I CZARNOGÓRA			1			1	1					1	2	
SIERRA LEONE									1			1	1	
SOMALIA									1			1	1	
SRI LANKA									1	1		2	2	
SYRIA									1			1	1	
TURCJA									2			2	2	

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	
	UKRAINA									1	2		3	3
	UZBEKISTAN										1		1	1
2006	Suma	38	6	44	24	1	113	59	7	65	45	1	177	290
2007	ALGERIA				2		2			2			2	4
	ANGOLA										1		1	1
	ARMENIA									2	3		5	5
	AZERBEJDŻAN									1			1	1
	BANGLADESZ									2			2	2
	BEZ OBYWATELSTWA									2	1		3	3
	BIAŁORUŚ			3	4	1	8			8	4	1	13	21
	BURUNDI									1			1	1
	EGIPT										2		2	2
	GAMBIA										1		1	1
	GHANA										1		1	1
	GRUZJA										3		3	3
	GWINEA										1	1	2	2
	INDIE										2	1	3	3
	IRAK									1			1	1
	KAMERUN										5	1	6	6
	KIRGISTAN										1	2	3	3
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA										2	1	3	3
	LIBIA											1	1	1
	MONGOLIA	1			1		2				1		1	3
	NEPAL			1			1				1		1	2
	NIGERIA										5		5	5
	ROSJA	85	10	54	38	2	189	87	17	61	45		210	399
	SIERRA LEONE										3		3	3
	SUDAN											1	1	1
	SYRIA										1		1	1
	TOGO										1		1	1
TURCJA										2	1	3	3	
UGANDA			1			1				3		3	4	
UKRAINA	3	1		5		9	3	2	4	4		13	22	
WIETNAM			1			1					1	1	2	
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY										3		3	3	

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma	
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 I WIĘCEJ]	SUMA		
2007 Suma		89	11	60	50	3	213	90	21	120	68	1	300	513	
2008	ARMENIA										1		1	1	
	BIAŁORUŚ	2		2			4	1		1	2		4	8	
	BURKINA FASO									1			1	1	
	EGIPT										2		2	2	
	GAMBIA									1			1	1	
	GHANA									1			1	1	
	GWINEA									1			1	1	
	INDIE									1			1	1	
	IRAN											1		1	1
	KAMERUN				1		1			3			3	4	
	KOMORY									1			1	1	
	KONGO										2		2	2	
	MOŁDOWA											1	1	1	
	NEPAL									2	1		3	3	
	NIGERIA										2		2	2	
	ROSJA	18	3	14	11		46	29	5	13	10		57	103	
	SERBIA	2		1			3	1		1			2	5	
SIERRA LEONE									2			2	2		
TOGO									2			2	2		
TURCJA									1			1	1		
UKRAINA	2	1	1	2		6	1	1	1	1		4	10		
WIETNAM											1	1	1		
2008 Suma		24	4	18	14		60	32	6	34	22		94	154	
2009	ARMENIA				1		1							1	
	ROSJA	1		2			3	3		1			4	7	
2009 Suma		1		2	1		4	3		1			4	8	
Suma		211	33	186	129	5	564	258	40	318	206	4	826	1390	

Decyzje o umorzeniu postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy

Tabela 18: Liczba osób, którym wydano decyzję o umorzeniu postępowania o nadanie statusu uchodźcy w roku 2004 (I instancja)

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	4	4
BIAŁORUŚ	1	-	1	1	-	3	3	1	7	2	2	15	18
BULGARIA	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	2	3
EKWADOR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ESTONIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
GRUZJA	1	1	-	1	-	3	-	-	1	1	-	2	5
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
IRAK	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	3	4
KAZACHSTAN	1	-	2	1	-	4	1	-	2	1	-	4	8
LIBAN	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	-	2	3
MOŁDOWA	1	-	2	-	-	3	1	-	-	-	-	1	4
NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
ROSJA	559	60	453	215	2	1289	581	75	496	235	1	1388	2677
RUMUNIA	-	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	3
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	1	1	-	2	-	1	2	-	-	3	5
SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	5	5
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
TURCJA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1	2
UKRAINA	-	-	1	-	-	1	-	-	6	2	-	8	9
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
ZIMBABWE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Suma	563	62	466	221	2	1314	588	80	526	252	3	1449	2763

Tabela 19: Liczba osób, którym wydano decyzję o umorzeniu postępowania o nadanie statusu uchodźcy w roku 2005 (I instancja)

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ARMENIA	1	-	4	-	2	7	3	-	3	1	-	7	14
AZERBEJDŻAN	2	-	1	-	-	3	-	-	-	1	-	1	4
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5	5
BIAŁORUŚ	-	-	1	1	-	2	-	-	7	1	-	8	10
BOŚNIA-HERCEGOWINA	1	-	2	1	-	4	1	-	2	1	-	4	8
BULGARIA	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	2	3
CHINY	-	-	1	-	-	1	-	2	1	-	-	3	4
GRUZJA	2	-	1	-	-	3	-	-	11	1	-	12	15
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	20	3	-	23	23
IRAK	-	-	1	-	-	1	1	-	5	2	-	8	9
IRAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
KAZACHSTAN	5	-	6	2	-	13	3	1	1	1	-	6	19
KIRGISTAN	-	-	6	-	-	6	-	-	-	1	-	1	7
LIBAN	1	-	1	-	-	2	1	-	1	-	-	2	4
MOŁDOWA	-	-	2	-	-	2	-	-	9	-	-	9	11

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	30	2	-	32	32
ROSJA	785	98	698	365	10	1956	897	121	833	349	2	2202	4158
SERBIA I CZARNOGÓRA	3	-	4	1	-	8	3	1	5	1	-	10	18
SŁOWACJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
TURCJA	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	2	3
UKRAINA	6	1	7	8	1	23	8	3	2	10	-	23	46
UZBEKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
Suma	806	100	735	379	13	2033	917	129	952	380	2	2380	4413

Tabela 20: Liczba osób, którym wydano decyzję o umorzeniu postępowania o nadanie statusu uchodźcy w roku 2006 (I instancja)

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	2	-	2	-	-	4	4	-	7	-	-	11	15
ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ARMENIA	-	-	-	1	1	2	1	1	1	4	-	7	9
AZERBEJDŻAN	-	1	-	2	-	3	-	2	-	3	-	5	8
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	5	6	-	11	11
BIAŁORUŚ	1	-	1	5	1	8	1	1	6	8	1	17	25
BUŁGARIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
CHINY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	4	4
ETIOPIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
GRUZJA	-	-	-	3	-	3	1	2	14	7	-	24	27
GWINEA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	8	8
IRAK	3	-	-	1	-	4	-	-	5	1	-	6	10
IRAN	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	2
KAMERUN	-	-	2	-	-	2	-	-	1	1	-	2	4
KAZACHSTAN	2	-	4	2	-	8	4	2	3	2	-	11	19
KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KIRGISTAN	-	2	4	4	-	10	6	1	7	2	-	16	26
KONGO	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2	2
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	3	3
LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
LIBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
LITWA	3	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
MOŁDOWA	-	-	1	1	-	2	1	1	1	1	-	4	6
MONGOLIA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	2	1	-	3	4
NIEOKREŚLONE	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	2

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	3
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	27	1	-	28	28
REPUBLIKA POŁUDNIOWEJ AFRYKI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ROSJA	794	102	558	355	6	1815	879	113	492	290	4	1778	3593
SENEGAL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	6
TURKMENISTAN	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
UKRAINA	-	-	1	1	-	2	-	-	3	10	3	16	18
WIETNAM	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	6	6
WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
Suma	805	105	577	376	8	1871	901	125	616	354	8	2004	3875

Tabela 21: Liczba osób, którym wydano decyzję o umorzeniu postępowania o nadanie statusu uchodźcy w roku 2007 (I instancja)

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	2	1	-	3	-	-	-	2	-	2	5
ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ARMENIA	-	-	3	2	-	5	2	-	4	3	-	9	14
AZERBEJDŻAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	3
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
BHUTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
BIAŁORUŚ	-	-	1	-	-	1	2	-	5	5	-	12	13
BURUNDI	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
ERYTREA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
GRUZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	4
IRAK	1	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-	3	4
JORDANIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KAZACHSTAN	1	-	1	1	-	3	1	1	1	1	-	4	7
KIRGISTAN	1	-	1	1	-	3	3	1	2	-	-	6	9
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
NEPAL	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3
NIEOKREŚLONE	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
NIGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	4	4
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	2	9	2	-	13	13
ROSJA	201	20	166	128	10	525	201	30	133	74	1	439	964
SERBIA	1	-	2	-	-	3	1	-	1	-	-	2	5
SERBIA I CZARNOGÓRA	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
SRI LANKA	-	-	2	-	-	2	-	-	2	2	-	4	6
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
TOGO	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5	5
UKRAINA	-	-	-	2	-	2	-	-	3	1	1	5	7
UZBEKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
WIETNAM	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-	6	6
Suma	205	20	181	136	10	552	211	36	202	99	2	550	1102

Tabela 22: Liczba osób, którym wydano decyzję o umorzeniu postępowania o nadanie statusu uchodźcy w roku 2008 (I instancja)

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
ALGERIA	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-	3	4
ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
ARMENIA	-	-	1	3	-	4	1	1	3	4	-	9	13
AZERBEJDŻAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	4	4
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	18	18
BEZ OBYWATELSTWA	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	1	6	6
BHUTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
BIAŁORUŚ	2	-	3	4	1	10	2	-	22	9	1	34	44
BURUNDI	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	2
CHINY	-	-	3	-	-	3	1	-	2	1	-	4	7
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	3
ETIOPIA	1	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
GAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
GRUZJA	1	-	2	4	-	7	1	-	7	5	1	14	21
GWINEA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	-	9	5	-	14	14
IRAK	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-	7	7
IRAN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
KAMERUN	-	-	1	1	-	2	-	-	6	1	-	7	9
KAZACHSTAN	3	-	7	2	-	12	3	1	2	-	-	6	18
KENIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
KIRGISTAN	-	2	1	2	-	5	1	-	4	1	-	6	11
KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA	-	-	2	-	-	2	-	-	5	1	-	6	8
LIBERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
MADAGASKAR	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
MALI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2
MOŁDOWA	1	-	1	1	-	3	-	-	3	1	-	4	7
MONGOLIA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
MYANMAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
NEPAL	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	3
NIEOKREŚLONE	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
NIGERIA	-	-	1	-	-	1	-	-	8	2	-	10	11

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	9	3	-	12	12
ROSJA	980	135	1 028	505	30	2678	1 169	109	960	385	8	2 631	5309
SENEGAL	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	2	3
SERBIA	2	-	1	-	-	3	1	-	1	1	-	3	6
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	7	7
SUDAN	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	3
SYRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5	5
UGANDA	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	4
UKRAINA	1	1	2	7	-	11	2	1	4	6	-	13	24
UZBEKISTAN	-	-	1	-	-	1	-	-	4	-	-	4	5
WENEZUELA	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
WIETNAM	-	-	2	-	-	2	-	-	3	1	-	4	6
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
ZAMBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Suma	992	138	1064	530	31	2755	1182	115	1127	448	11	2883	5638

Tabela 23: Liczba osób, którym wydano decyzję o umorzeniu postępowania o nadanie statusu uchodźcy w roku 2009 (I instancja)

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
AFGANISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
ALGERIA	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2	-	10	10
ANGOLA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
ARMENIA	11	-	18	10	1	40	7	-	12	12	-	31	71
AZERBEJDŻAN	-	-	2	-	-	2	6	-	3	2	-	11	13
B.J. REPUBLIKA MACEDONII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
BANGLADESZ	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	4
BEZ OBYWATELSTWA	1	-	1	-	-	2	2	-	4	6	-	12	14
BIAŁORUŚ	1	-	6	1	-	8	2	-	9	6	-	17	25
BURUNDI	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
CHINY	1	-	2	-	-	3	-	-	2	3	-	5	8
CHORWACJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
EGIPT	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
GHANA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2
GRUZJA	205	17	394	267	10	893	226	34	1128	292	4	1684	2577
GWINEA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
INDIE	-	-	-	-	-	-	-	1	9	1	-	11	11
IRAK	2	1	2	2	-	7	1	-	11	3	-	15	22
IRAN	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
KAMERUN	-	-	1	-	-	1	-	-	5	1	-	6	7
KAZACHSTAN	1	-	1	1	-	3	2	-	3	1	-	6	9
KENIA	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	2
KIRGISTAN	-	-	1	1	-	2	2	1	1	1	-	5	7
KOMORY	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
KONGO	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	0-13	14-17	18-34	35-64	65+	Suma	
KUBA	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
LIBAN	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4	4
MALI	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MAROKO	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
MOŁDOWA	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
MONGOLIA	-	-	2	2	-	4	-	-	1	2	-	3	7
NEPAL	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
NIGERIA	-	-	2	1	-	3	-	-	6	1	-	7	10
PAKISTAN	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	-	8	8
ROSJA	1087	147	1082	702	58	3076	1200	145	1012	475	18	2850	5926
SERBIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
SIERRA LEONE	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
SOMALIA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
SRI LANKA	-	-	-	-	-	-	-	1	19	2	-	22	22
SYRIA	1	-	1	-	-	2	2	-	1	1	-	4	6
TOGO	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
TUNEZJA	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	5	5
TURCJA	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	7	7
UKRAINA	-	1	-	3	-	4	1	-	6	3	-	10	14
UZBEKISTAN	4	1	5	2	1	13	3	-	4	3	-	10	23
WIETNAM	-	1	2	-	-	3	-	-	5	-	-	5	8
ZACHODNI BRZEG I STREFA GAZY	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	3
Suma	1314	168	1527	993	70	4072	1454	182	2295	834	22	4787	8859

Tabela 24: Decyzje Rady o umorzeniu postępowania (II instancja)

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 i więcej]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 i więcej]	SUMA	
2004	ALGERIA									1			1	1
	BIAŁORUŚ			1			1							1
	GRUZJA									2			2	2
	INDIE									3			3	3
	MOŁDOWA										1		1	1
	PAKISTAN									4			4	4
	ROSJA	9	5	9	6		29	12	1	8	11	1	33	62
	UKRAINA	1		1			2			2	1		3	5
	UZBEKISTAN									1			1	1
2004 Suma		10	5	11	6		32	12	1	21	13	1	48	80
2005	BIAŁORUŚ			1			1		1				1	2
	BULGARIA				1		1		1				1	2
	GRUZJA								1				1	1
	INDIE								2				2	2
	KIRGISTAN								1				1	1
	MOŁDOWA	1		1			2							2
	ROSJA	38	8	21	17		84	31	4	26	10		71	155
	RUMUNIA			1			1			1			1	2
	SŁOWACJA										1		1	1
	SYRIA									1			1	1
	TURCJA									1			1	1
UKRAINA	2	1	1	1		5	3	1		1		5	10	
2005 Suma		41	9	25	19		94	34	5	35	11	1	86	180
2006	BEZ OBYWATELSTWA										1		1	1
	BIAŁORUŚ				1		1							1
	EGIPT								1				1	1
	GRUZJA				1		1							1
	KIRGISTAN								1				1	1
	PAKISTAN										1		1	1
	ROSJA	9		8	5		22	9	2	11	2		24	46
	UKRAINA	1	1	1			3		3		1		4	7
2006 Suma		10	1	9	7		27	9	5	13	5		32	59
2007	ANGOLA										1		1	1
	BANGLADESZ										1		1	1
	GRUZJA							1		1	1		3	3
	KIRGISTAN	1		1			2	1		1			2	4
	KONGO, DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA										1		1	1
	MOŁDOWA			1			1							1
	PAKISTAN									2			2	2
	ROSJA	24	3	16	20	1	64	28	5	15	8		56	120
	UKRAINA			1	1		2							2
	WIETNAM									1			1	1
2007 Suma		25	3	19	21	1	69	30	5	20	12		67	136
2008	ARMENIA				1		1							1
	AZERBEJDŻAN										1		1	1
	BIAŁORUŚ										1		1	1
	GHANA									1			1	1
	INDIE									1			1	1

Raport dotyczący krajowych form udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ROK	Obywatelstwo	Kobiety						Mężczyźni						Suma
		[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 i więcej]	SUMA	[0-13]	[14-17]	[18-34]	[35-64]	[65 i więcej]	SUMA	
2008	KAMERUN									3			3	3
	KAZACHSTAN									1			1	1
	KIRGISTAN									1			1	1
	KUBA									1			1	1
	LIBIA										1		1	1
	MOŁDOWA									1			1	1
	MONGOLIA				1		1							1
	NIGERIA									1			1	1
	ROSJA	23	4	18	13		58	38	6	14	14		72	130
	SIERRA LEONE									1			1	1
	UKRAINA		1		1		2	3			1		4	6
WIETNAM									1			1	1	
2008 Suma		23	5	18	16		62	41	6	26	18		91	153
2009	ARMENIA				1		1			2	2		4	5
	BANGLADESZ									3			3	3
	BEZ OBYWATELSTWA				1		1							1
	BIAŁORUŚ	1		1	1		3	1			1		2	5
	BURUNDI									1			1	1
	CHINY									1			1	1
	ETIOPIA	1		1			2							2
	GRUZJA	7	1	10	9		27	10		12	6		28	55
	IRAK									1			1	1
	KIRGISTAN			1			1	1					1	2
	LIBIA										1		1	1
	ŁOTWA										1		1	1
	MOŁDOWA									1			1	1
	MONGOLIA										2		2	2
	PAKISTAN									1			1	1
	ROSJA	68	5	54	17		144	79	11	50	17		157	301
SYRIA									1			1	1	
TOGO										1		1	1	
UKRAINA									1	1		2	2	
UZBEKISTAN			2			2			1			1	3	
WIETNAM				1		1							1	
2009 Suma		77	6	69	30		182	91	11	75	32		209	391
Suma		186	29	151	99	1	466	217	33	190	91	2	533	999